

บทที่ 2

ความเป็นมาของหญิงโสเภณี การค้าประเวณี และการควบคุมธุรกิจ ที่เกี่ยวข้องกับการนวด

การค้าประเวณีของหญิงโสเภณี เกิดขึ้นมาช้านานไม่ว่าจะเป็นสังคมของประเทศไทยหรือสังคมของต่างประเทศ การค้าประเวณีของหญิงโสเภณีมีการแอบแฝงหรืออยู่ในรูปของธุรกิจหลายประเภท เช่น สำนักหรือซ่อง โรงแรม บังกะโล เกสเฮ้าส์ โรงน้ำชา บาร์เบียร์ บาร์ บาร์อาโกโก้ ดิสโกเธค ไนต์คลับผับ คาราโอเกะ ค็อกเทลเลาจ์ อาบ อบ นวด นวดแผนโบราณ ชาวน่า คีอ์ฟี่ซ็อฟ คาเฟ่ ร้านอาหาร ร้านเสริมสวย ร้านตัดผมชาย นางโทรศัพท์ เตรี๊ดเตรหรือบาร์ร่าวง เป็นต้น โดยในสมัยอดีตการค้าประเวณีของหญิงนั้นเกิดขึ้นมาจากสภาพปัญหาความยากจนของครอบครัวเป็นหลัก แต่ในปัจจุบันด้วยระบบทุนนิยมและเศรษฐกิจที่เติบโตขึ้นอย่างรวดเร็วทำให้ผู้คนเห็นคุณค่าและนิยมทางด้านวัตถุมาก ทำให้กลุ่ม นักเรียน นักศึกษาหรือพนักงานในออฟฟิส หันมาค้าประเวณีตามไปด้วย กล่าวคือ กลุ่ม นักเรียน นักศึกษาหรือพนักงานในออฟฟิส ส่วนใหญ่มีเงินใช้จ่ายหรือดำรงชีวิตได้ตามปกติอยู่แล้ว แต่เนื่องจากความต้องการทางด้านวัตถุที่มีมาก เช่น ต้องการมีเครื่องประดับหรือเสื้อผ้าที่มีราคาแพงๆ ต้องการที่จะมีรถยนต์หรือโทรศัพท์หรูๆ จึงมีการค้าประเวณีเกิดขึ้นเป็นจำนวนมากซึ่งมีทั้งในรูปแบบของงานประจำและ Side Line โดยแอบแฝงอยู่ในธุรกิจที่เกี่ยวข้องกับการนวดที่มีเจตนาจัดให้มีการค้าประเวณีโดยเฉพาะร้านนวดแผนโบราณ สถานบริการ อาบ อบ นวดและร้านสปาเพื่อสุขภาพ เป็นต้น และจากการศึกษาสภาพปัญหาของการประกอบธุรกิจที่เกี่ยวข้องกับการนวด พบว่า ร้านนวดแผนโบราณ สถานบริการ อาบ อบ นวดและร้านสปาเพื่อสุขภาพ ไม่มีกฎหมายควบคุมธุรกิจเหล่านี้โดยเฉพาะจึงทำให้ไม่สามารถปราบปรามการค้าประเวณีได้อย่างเด็ดขาด ดังนั้น ในบทนี้ผู้เขียนจึงได้กล่าวถึงรายละเอียดในเบื้องต้นที่เกี่ยวข้องกับการค้าประเวณี สภาพปัญหาของการประกอบธุรกิจที่เกี่ยวข้องกับการนวด กฎหมายที่ใช้ควบคุมร้านนวดแผนโบราณ สถานบริการ อาบ อบ นวดและร้านสปาเพื่อสุขภาพ และการใช้อินเทอร์เน็ตในการโฆษณาของกิจการเหล่านี้ โดยมีรายละเอียดเป็นลำดับดังนี้

2.1 ความเป็นมาของหญิงโสเภณี

นครโสเภณีหรือหญิงนครโสเภณี¹ (อังกฤษ : prostitute, common prostitute หรือ whore) หมายความว่า ผู้หญิงประเภทหนึ่งที่หาเลี้ยงชีพด้วยการค้าประเวณี มีความหมายตามตัวอักษรว่า หญิงงามประจำเมือง หรือหญิงผู้ทำให้เมืองงาม เรียกโดยย่อว่า "โสเภณี" "หญิงโสเภณี" หรือ "หญิงงามเมือง" ทั้งนี้ ในภาษาแบบแผนเรียก "นครโสภิณี" หรือ "หญิงนครโสภิณี" ภาษาถิ่นอีสานเรียก "หญิงแม่จ้าง" และภาษาปากเรียก "กะหรี่" "หญิงหากิน" หรือ "อีตัว"

สำหรับที่รวมกลุ่มของหญิงนครโสเภณีซึ่งบางทีก็เป็นที่ประกอบอาชีพด้วยนั้น เรียก **"ซ่องโสเภณี"** (อังกฤษ : bawdy house, brothel, disorderly house, house of ill fame หรือ house of prostitution) โบราณเรียก "โรงหญิงนครโสเภณี" และภาษาปากว่า "ซ่องกะหรี่"

คำว่า โสเภณีนั้น เมื่อพิจารณาจากพจนานุกรมฉบับราชบัณฑิตยสถาน แปลว่า งาม หรือ หญิงงาม แต่บุคคลทั่วไปเมื่อพูดถึงคำว่า โสเภณีมักนึกถึง หญิงที่ทำการค้าประเวณี ซึ่งคำๆ นี้ เป็นคำย่อมาจากคำว่า "นครโสเภณี" หรือ "นครโสภิณี"² ซึ่งหมายถึง หญิงที่รับจ้างสำเร็จความใคร่ของผู้อื่น ตรงกับภาษาจีนว่า หยาจ่า³ และตรงกับภาษาอังกฤษว่า "Prostitute" (Prostitute means a person who has sex for money)⁴

หญิงนครโสเภณีนั้นเรียกสั้นๆ ว่า หญิงโสเภณี หรือโสเภณี ซึ่งเดิมพจนานุกรมฉบับราชบัณฑิตยสถาน (ฉบับ พ.ศ. 2493) ให้นิยามว่า "หญิงงามเมือง, หญิงคนชั่ว"

ภาคอีสานเรียกหญิงนครโสเภณีว่า "หญิงแม่จ้าง" คือ เป็นผู้หญิงที่รับจ้างกระทำชำเรา ลำส่อน โดยได้รับเงินหรือผลประโยชน์เป็นค่าจ้าง

พจนานุกรมกฎหมายของ Wharton ให้นิยามของหญิงโสเภณีไว้ว่า "หญิงโสเภณี คือ หญิงที่สมสู่กับชายไม่เลือกหน้าเพื่อหวังผลประโยชน์แห่งการให้เช่า"⁵

พจนานุกรมกฎหมายอย่างละเอียดของ Frank D Hoore ให้นิยามของหญิงโสเภณีไว้ว่า หญิงโสเภณี คือ หญิงที่ยอมให้ร่วมประเวณีโดยไม่เลือกหน้าเพื่อหวังทรัพย์สิน⁶

¹ สถิตย์ เต็งไธสง. (2521-2522). นครโสเภณี (สารานุกรมไทย ฉบับราชบัณฑิตยสถาน เล่ม 15 : ธรรมจักร-นิลเอก). หน้า 9325-9337.

² วันชัย ศรีนวลนัค. (2505). ทศนคติของตำรวจไทยต่อปัญหาโสเภณี. พจนานุกรมฉบับราชบัณฑิตยสถาน พระนคร โรงพิมพ์รุ่งเรืองธรรม. หน้า 933.

³ บุญนาค สายสว่าง. (2521). "โสเภณี." มหาไทย์, ปีที่ 2, ฉบับที่ 30. หน้า 107.

⁴ oxford advanced learner's dictionary (sixth edition). page 1060.

⁵ ก่อเกียรติ เอี่ยมบุตรลบ. (2521). ทศนคติของข้าราชการตำรวจที่มีต่อการจดทะเบียนโสเภณี (งานวิจัย). หน้า 17.

ปทานุกรมกฎหมายของ James A Ballentene ให้นิยามของหญิงโสเภณีไว้ว่า หญิงนครโสเภณี คือ หญิงที่หาเงินในทางร่วมประเวณีโดยไม่เลือกหน้า⁶

Guyot ชาวฝรั่งเศส ให้วิเคราะห์ศัพท์ว่า โสเภณี คือ คนที่ยอมรับการร่วมประเวณีเพื่อหวังผลแห่งรายได้⁷

Berger and Richard นักสังคมศาสตร์ชาวฝรั่งเศส ให้วิเคราะห์ศัพท์ว่า หญิงโสเภณีที่ขายร่างกายเพื่อการประเวณีเป็นอาชีพ⁸

1) หญิงงามเมือง

ที่แปลว่า "หญิงงามเมือง" นั้น คำนี้ความหมายเดิมหมายถึงเพียงนางบำเรอชั้นสูงประจํานครใหญ่ ๆ หรือนครหลวง มีหน้าที่ปรนนิบัติและบำเรอชายทั้งที่เป็นแขกเมืองและชาวเมืองให้เป็นที่ชอบใจโดยไม่ประสงค์จะมีลูกสืบสกุล เพราะหญิงประเภทนี้ถือว่าถ้ามีลูกแล้วตนก็ไม่ใช่เป็นที่ชอบใจของชายที่จะมาให้บำเรออีก นี่เป็นวัฒนธรรมโบราณของแถบเอเชียตะวันตก

มีตัวอย่างในสมัยพุทธกาล คือ นางสาโลวดี มารดาของหมอชีวกโกมารภัจ นางเป็นนางบำเรอชั้นสูงประจํากรุงราชคฤห์ นครหลวงแคว้นมคธ (ปัจจุบันคือรัฐพิหาร ประเทศอินเดีย) เมื่อบำเรอชายแล้วก็เกิดตั้งท้องขึ้นจึงอ้างว่าเจ็บป่วยเพื่อปิดความจริงและไม่ยอมพบใครทั้งสิ้นตลอดเวลาตั้งท้องนั้น เมื่อคลอดแล้วได้เอาเบาะหุ้มห่อทารกใส่กระดังงาไปทิ้งในเวลากลางคืน เจ้าชายอภัย พระราชโอรสพระเจ้าพิมพิสาร เสด็จไปพบและรับมาเลี้ยงจึงรอดตาย ทารกนั้นจึงได้ชื่อว่า "ชีวก" (ชีวะกะ) แปลว่า "ผู้มีชีวิต"

2) นครโสเภณี⁹

ที่มีชื่อว่า "นครโสเภณี" นั้น ราชบัณฑิตยสถานว่าเห็นจะเป็นเพราะว่า หญิงพวกนี้อาศัยเมืองหรือนครเป็นที่หาเลี้ยงชีพ หญิงโสเภณีตามชนบทนั้นไม่มี เพราะการเป็นโสเภณินั้นเป็นที่รังเกียจของสังคม ผู้หญิงพวกนี้จึงอาศัยที่ชุมชนเป็นที่หากิน อีกประการหนึ่ง ในเมืองหรือนครนั้นมีผู้คนลูกค้ายากมาย เป็นการสะดวกแก่การค้าประเวณี

อนึ่ง ว่ากันตามรากศัพท์แล้ว ราชบัณฑิตยสถานว่า "นคร" แปลว่าเมือง "โสเภณี" แปลว่าหญิงงาม "นครโสเภณี" จึงแปลว่า หญิงงามประจำเมือง หรือหญิงผู้ทำเมืองให้งาม คำว่า "นครโสเภณี" กร่อนไปเป็นคำว่า "โสเภณี" ในปัจจุบัน

⁶ แหล่งเดิม.

⁷ ก่อเกียรติ เอี่ยมบุตรลบ. (2549). เล่มเดิม. หน้า 20.

⁸ แหล่งเดิม.

⁹ แหล่งเดิม.

¹⁰ สติธย เล็งไธสง. เล่มเดิม. หน้า 18.

หญิงโสเภณีมักรวมกลุ่มกันในสถานค้าประเวณีที่เรียกกันว่า "ช่องโสเภณี" ซึ่งในภาษาไทยตามกฎหมายเก่า (พระราชบัญญัติป้องกันสัจจรโรค รตนโกสินทรศก 127)¹¹ ว่า "โรงหญิงนครโสเภณี" อย่างไรก็ตาม หญิงโสเภณีอาจอยู่ตามโรงแรม สถานอาบ อบ นวด โรงน้ำชา กัฏดาการ ร้านเสริมสวย หรือตามสถานบันเทิง หรืออาจอยู่บ้านส่วนตัวและรับจ้างร่วมประเวณีเฉพาะโอกาสก็ได้¹²

2.2 การค้าประเวณีของหญิงโสเภณีในไทย

การค้าประเวณีของหญิงโสเภณีในไทยมีมาตั้งแต่สมัยอดีตจนถึงปัจจุบัน และเป็นปัญหาหนึ่งที่อยู่กับสังคมไทยมาช้านานและยากต่อการแก้ไขปัญหานี้ เนื่องจากการฝังรากลึกในระบบเศรษฐกิจ นายทุน และเกี่ยวข้องกับผลประโยชน์เป็นจำนวนมาก

2.2.1 กระบวนการเข้าเป็นผู้ค้าประเวณี

การเข้าเป็นผู้ค้าประเวณีของหญิงหรือชายแล้วแต่กรณี เกิดขึ้นจากหลายรูปแบบ อาจแบ่งได้ตามลักษณะของความสมัครใจ ดังนี้

1) การเข้าเป็นผู้ค้าประเวณีโดยสมัครใจ เกิดขึ้นจากหลายรูปแบบ ได้แก่

(1) การเข้าเป็นผู้ค้าประเวณีด้วยตนเอง ปัจจุบันมีทั้งหญิงและชายจำนวนมากสมัครใจเป็นผู้ค้าประเวณีด้วยตนเอง ไม่มีผู้ใดบังคับหรือข่มขืนใจ โดยสาเหตุของการตัดสินใจมาจากหลายปัจจัย เช่น ความยากจน ฐานะทางเศรษฐกิจยากจน มีการเลี้ยงดูครอบครัว เพื่อตอบแทนบุญคุณพ่อแม่ ความฟุ้งเฟ้อ เป็นต้น โดยสถานที่ค้าประเวณีนั้นส่วนมากเป็นสถานเริงรมย์ต่างๆ เช่น บาร์ ไนต์คลับ ผับ สถานอาบอบนวด สถานนวดแผนโบราณหรือคาราโอเกะ โรงแรม โดยสถานที่เหล่านั้นส่วนใหญ่จะเปิดกิจกรรมถูกต้องตามกฎหมาย แต่สถานที่ต่างๆ ที่กล่าวมาจะแฝงด้วยการค้าประเวณีอยู่เบื้องหลัง เพราะการค้าประเวณีเป็นสิ่งที่ผิดกฎหมาย ดังนั้น หญิงหรือชายที่ทำการค้าประเวณีจึงจำเป็นต้องหลบซ่อนหรืออยู่ภายใต้การควบคุมของเจ้าของกิจการ และเจ้าของกิจการจะได้รับส่วนแบ่งจากการค้าประเวณีรวมถึงบุคคลอื่นๆ ที่เข้ามาเกี่ยวข้องกับการค้าประเวณีในสถานที่เหล่านั้นอันเป็นที่รู้จักกันอยู่ทั่วไป คือ มีเมงคาคอยควบคุมดูแล คอยให้ความช่วยเหลือในด้านต่างๆ นอกจากนั้น ยังมีการขึ้นรถแขกเพื่อค้าประเวณีตามสถานที่สาธารณะในเขตเมืองใหญ่และกรุงเทพมหานคร อีกทั้งจำนวนของพนักงาน (Side Line) ก็มีจำนวนมากขึ้นเรื่อยๆ ด้วย

¹¹ พระราชบัญญัติป้องกันสัจจรโรค รตนโกสินทรศก 127.

¹² ก่อเกียรติ เอี่ยมบุตรลบ. เล่มเดิม. หน้า 18.

(2) การชักนำมาเพื่อค้าประเวณีภายในประเทศโดยผ่านนายหน้า ส่วนใหญ่เกิดขึ้นจากการมีนายหน้าทำหน้าที่จัดหาหญิงสาวจากชนบทให้เข้ามาทำงานในสถานค้าประเวณี โดยนายหน้าจะได้รับค่าตอบแทนจากสถานค้าประเวณีเมื่อนำหญิงสาวไปส่งให้นายหน้าเหล่านี้ ส่วนใหญ่มักเป็นหญิงผู้ค้าประเวณี ผู้ที่ทำงานในสถานค้าประเวณี หรือญาติพี่น้องของบุคคลเหล่านั้นเองที่ทำตนเป็นนายหน้าด้วย นายหน้ามักชักจูงให้หญิงที่มีภูมิลำเนาเดียวกันตนเข้ามาทำงานค้าประเวณีในช่วงที่นายหน้าเหล่านั้นกลับไปภูมิลำเนาของตนในงานเทศกาลต่างๆ นายหน้าเหล่านี้จะอาศัยโอกาสที่ตนมีฐานะดีกว่าเพื่อสร้างความสนิทสนมกับหญิงและครอบครัวของหญิง จากนั้นจึงชักชวนหญิงเหล่านั้นให้ไปค้าประเวณีกับตนโดยชี้ให้หญิงและครอบครัวของหญิงเห็นถึงรายได้จำนวนมากที่จะได้รับ และในบางครั้งนายหน้าเหล่านี้ก็อาจมีค่าตอบแทนสำหรับครอบครัวของหญิงที่ยินยอมให้ตนนำมาค้าประเวณีอีกด้วย

นอกเหนือจากการชักนำให้ชายหรือหญิงในชนบทของประเทศมาค้าประเวณีในกรุงเทพมหานครหรือหัวเมืองใหญ่แล้ว ยังมีการชักนำคนต่างด้าวเข้ามาในประเทศไทยเพื่อค้าประเวณี รวมถึงการนำคนไทยหรือคนต่างด้าวในประเทศเพื่อนบ้านไปค้าประเวณีภายนอกประเทศอีกด้วย การเข้าเป็นผู้ค้าประเวณีในรูปแบบเหล่านี้ ส่วนใหญ่เป็นการดำเนินการผ่านนายหน้าด้วยกัน แต่จะมีวิธีการต่างๆ เพื่อให้ผู้ค้าประเวณีเข้ามาในประเทศไทยหรือออกไปต่างประเทศได้ เช่น การแต่งงานหลอกลวง กับคนต่างชาติ การหลบหนีเข้าเมือง เป็นต้น

(3) การถูกจูงใจให้กระทำการค้าประเวณีในภายหลัง หมายถึง ผู้ค้าประเวณีได้เข้ามาทำงานในสถานบริการโดยไม่ได้ตัดสินใจค้าประเวณีในระยะแรก แต่สถานที่เหล่านั้นล่อแหลมต่อการค้าประเวณี เช่น ร้านอาหารที่มีการจำหน่ายสุรา และคาราโอเกะซึ่งเจ้าของมิได้บังคับให้ผู้ค้าประเวณี แต่ใช้สภาพแวดล้อมในการทำงานเพื่อสร้างแรงจูงใจด้วยวิธีการต่างๆ เช่น มีหญิงค้าประเวณีทำงานอยู่ด้วยและมีรายได้ดี มีสิ่งของเครื่องใช้ราคาแพง เจ้าของมิได้จ่ายเงินเดือนหรือมีเงินเดือนน้อยแต่อาศัยค่านั่งเพื่อให้บริการแขกที่มาเที่ยว ทำให้เกิดความคล้อยตามและตัดสินใจค้าประเวณีในภายหลัง

นอกจากนั้น หากพิจารณาตามลักษณะกลไกการค้าประเวณีของผู้ค้าประเวณี สามารถแบ่งออกได้ 2 รูปแบบ¹³ คือ

ก. การค้าประเวณีที่ปราศจากตัวกลาง หรือไม่ผ่านกลไกตลาดของการค้าประเวณี เช่น การเร่ร่อนหรือเสนอตัวให้ถูกค้าโดยตรง มักจะเป็นการค้าในวงจำกัด เพราะเมื่อไม่ผ่านกลไก

¹³ สรรพสิทธิ์ คุम्พ์ประพันธ์. (2542). การพัฒนากฎหมายป้องกันและปราบปรามองค์กรอาชญากรรมข้ามชาติระยะที่ 2 (รายงานการวิจัย). หน้า 15.

ตลาด ก็ไม่สามารถติดต่อลูกค้าในวงกว้างได้ และมีรายได้น้อย ไม่เกี่ยวข้องกับองค์การอาชญากรรม ปกติจะไม่มีคามผิดตามกฎหมายป้องกันและปราบปรามการค้าประเวณี

ข. การค้าประเวณีโดยผ่านตัวกลางหรือกลไกตลาดการค้าประเวณี ไม่ว่าจะผ่านสื่ออิเล็กทรอนิกส์ สื่อมวลชน หรือผ่านธุรกิจบริการแขนงต่างๆ รวมทั้งสถานค้าประเวณี โดยเฉพาะการค้าประเวณีในลักษณะนี้มีความผิดทางอาญา ทั้งนี้ หากเด็กหรือหญิงตกเป็นผู้เสียหายจากการค้ามนุษย์โดยถูกล่อลวงหรือบังคับขืนใจให้ค้าประเวณี ผู้เสียหายเหล่านี้จะร่วมมือกับรัฐในการบังคับใช้กฎหมายเพื่อปราบปรามตัวกลางหรือองค์การอาชญากรรมที่เกี่ยวข้องได้

2) การเข้าเป็นผู้ค้าประเวณีโดยไม่สมัครใจ เกิดขึ้นจากหลายรูปแบบ ได้แก่

(1) การหลอกลวงหรือบังคับให้มาค้าประเวณี เกิดขึ้นจากหลายวิธีการ ส่วนใหญ่เกิดขึ้นกับครอบครัวที่อยู่ในชนบทมีฐานะยากจน เป็นช่องทางให้นายหน้าค้าหญิงและเด็กเข้ามาหลอกลวงชักชวนให้ไปทำงานในร้านอาหารหรือสถานบริการต่างๆ โดยนำรายได้จากการทำงานเป็นเครื่องล่อใจ แต่เมื่อมาถึงร้านอาหารหรือสถานบริการเหล่านั้นแล้วกลับถูกบังคับให้ค้าประเวณี หากขัดขืนจะถูกทำงาน ข่มขู่ และบางกรณีอาจเป็นการลักพาตัวหญิงหรือเด็กมาเพื่อค้าประเวณีอีกด้วย

(2) การซื้อตัวมาจากบิดามารดาหรือญาติพี่น้อง กรณีเหล่านี้ส่วนใหญ่เกิดขึ้นกับเด็กหญิงและเด็กชายในชนบทที่มีฐานะยากจน โดยเฉพาะในสังคมหรือครอบครัวที่มีทัศนคติว่าการค้าประเวณีไม่ใช่สิ่งผิด นายหน้าผู้จัดหาบุคคลไปค้าประเวณีซึ่งส่วนใหญ่จะเป็นผู้ค้าประเวณีหรือผู้ทำงานในสถานค้าประเวณีที่มีภูมิฐานะอยู่ในชุมชนนั้นๆ จะติดต่อชักชวนให้บิดามารดา หรือญาติพี่น้องของเด็กแล้วแต่กรณีส่งบุตรหลานไปค้าประเวณีหรือหลอกว่าจะให้ไปทำงานร่วมกับตน โดยมีค่าตอบแทนให้แก่บิดามารดา หรือญาติพี่น้องของเด็กเหล่านั้น ส่วนเด็กเองก็อยู่ในฐานะที่ไม่สามารถขัดขืนคำสั่งหรือคำขอร้องของบิดามารดา หรือญาติพี่น้องได้ และเห็นว่าเป็นเรื่องของการแสดงความกตัญญูหรือตอบแทนบุญคุณ

2.2.2 สาเหตุของปัญหาในการค้าประเวณี

กรมพัฒนาสังคมและสวัสดิการได้อธิบายถึงสาเหตุของปัญหาในการค้าประเวณีที่สำคัญดังนี้

1) นโยบายการพัฒนาประเทศ เนื่องจากทิศทางการพัฒนาประเทศที่ผ่านมามุ่งเน้นความเจริญเติบโตทางเศรษฐกิจ อุตสาหกรรม และการบริการ เป็นการพัฒนาที่ไม่สมดุลระหว่างเมืองกับชนบท ก่อให้เกิดช่องว่างทางชนชั้น ความเหลื่อมล้ำทางรายได้ การศึกษา การเข้าถึงทรัพยากรที่ไม่เท่าเทียม และโอกาสทางสังคมที่ไม่เท่ากัน รวมทั้งการสร้างความสำเร็จที่ส่งผลต่อการทำลายสภาพแวดล้อม



ของชุมชน ทำให้ชุมชนสูญเสียการพึ่งพาตนเอง เกิดการอพยพแรงงาน และครอบครัวแตกสลาย ก่อให้เกิดปัญหาต่างๆ ตามมา และเป็นที่มาของการเข้าสู่กระบวนการค้าประเวณี

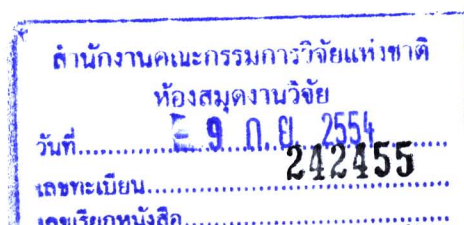
2) นโยบายส่งเสริมการท่องเที่ยวของภาครัฐ โดยสาเหตุของการขยายตัวของธุรกิจค้าประเวณีส่วนหนึ่งเป็นผลจากการที่รัฐมุ่งส่งเสริมการท่องเที่ยวเพื่อสร้างความเจริญเติบโตทางเศรษฐกิจ ทำให้เกิดสถานบันเทิงและสถานบริการทางเพศจำนวนมากซึ่งเปิดรองรับนักท่องเที่ยวทั้งโดยตรงและแอบแฝงจนกลายเป็นส่วนหนึ่งของธุรกิจท่องเที่ยวดังที่ปรากฏตามเมืองใหญ่ต่างๆ เช่น พัทยา เชียงใหม่ สงขลา และกรุงเทพฯ

3) การศึกษาเนื่องจากปัญหาการกระจายรายได้ที่ไม่เท่าเทียม ทำให้ประชาชนส่วนหนึ่งขาดโอกาสทางการศึกษาต้องออกจากระบบการศึกษาเร็ว รวมทั้งหลักสูตรการศึกษากาบบังคับยังไม่เอื้อหรือตอบสนองต่อการดำรงชีวิตประจำวัน นำไปสู่การเป็นแรงงานไร้ฝีมือ การขาดความมั่นคงทางอาชีพ ทำให้ง่ายต่อการถูกล่อลวง และชักจูงเข้าสู่การค้าประเวณี

4) ค่านิยมบริโภคและวัตถุนิยม เนื่องจากการพัฒนาเศรษฐกิจที่มุ่งเน้นตัวเงิน ตลอดจนกระแสชี้นำจากสื่อต่างๆ เป็นปัจจัยกระตุ้นให้เกิดวัฒนธรรมที่ให้คุณค่ากับการบริโภคและค่านิยมที่ชั่ววัตถุนิยมเป็นเครื่องบอกสถานภาพทางสังคมส่งผลกระทบต่อเปลี่ยนแปลงทางจริยธรรมดั้งเดิมและเกิดค่านิยมที่ไม่เหมาะสม เช่น มองว่าการค้าประเวณีเพื่อยกระดับฐานะทางเศรษฐกิจไม่ใช่เรื่องเสียหาย การทดแทนบุญคุณพ่อแม่โดยการค้าประเวณี การสมัครใจค้าประเวณีและการบังคับค้าประเวณีเด็ก เป็นต้น

5) ค่านิยมและทัศนคติทางเพศที่เป็นไปอย่างไม่เท่าเทียมและเลือกปฏิบัติ โดยเห็นว่าผู้ค้าประเวณีเป็นผู้กระทำผิดและดูหมิ่นเหยียดหยาม โดยไม่พิจารณาถึงปัจจัยแวดล้อมที่ผลักดันให้เข้าสู่การค้าประเวณี ทัศนคติที่ยอมรับว่าอาชีพค้าประเวณีเป็นความจำเป็นของสังคมเพื่อป้องกันไม่ให้เกิดปัญหาอาชญากรรมทางเพศ การยอมรับให้สามีไปเที่ยวหญิงบริการเพราะเห็นว่าเป็นการไปมีภรรยาน้อย ตลอดจนค่านิยมที่มองการเที่ยวโสเภณีเป็นเรื่องธรรมดาของผู้ชาย ทำให้ธุรกิจค้าประเวณียังคงมีอยู่ และประสบปัญหาการแพร่กระจายของโรคเอดส์และในปัจจุบันยังมีค่านิยมที่ผิดว่า การมีเพศสัมพันธ์กับเด็กจะปลอดภัยกว่าผู้ใหญ่ หรือความเชื่อว่าการมีเพศสัมพันธ์กับสาวพรหมจรรย์จะทำให้มีพลังทางเพศสูงขึ้น

6) สภาพครอบครัว เนื่องจากสภาพสังคมเศรษฐกิจที่รัดตัว มีการแข่งขันสูง และโครงสร้างครอบครัวเดี่ยวทำให้พ่อแม่ต้องออกไปทำงานนอกบ้านและมีเวลาอบรมเลี้ยงดูบุตรน้อยลง เกิดช่องว่างทางความสัมพันธ์ ขาดความอบอุ่นในครอบครัว รวมทั้งปัจจัยเสริม เช่น การมีเพศสัมพันธ์เร็วขึ้นของเด็กอันเนื่องจากจริยธรรมทางเพศที่เปลี่ยนแปลงไป และปัญหาเยาวชนพลัดพรากจากพ่อแม่บางส่วนหนึ่งถูกล่อลวงหรือชักนำเข้าสู่กระบวนการค้าประเวณี



7) เศรษฐกิจ โดยเกิดจากปัญหาความยากจน รายได้ไม่พอเลี้ยงชีพ การว่างงาน ตกงาน การเป็นแรงงานไร้ฝีมือ การขาดความมั่นคงทางอาชีพและรายได้ ตลอดจนภาวะหนี้สิน เป็นสาเหตุผลักดันให้ผู้ประสบปัญหาหันเหเข้าสู่อาชีพค้าประเวณี

8) การขยายตัวของธุรกิจทางเพศและองค์กรอาชญากรรม โดยธุรกิจทางเพศเป็นธุรกิจที่ทำกำไรอย่างมหาศาล ทำให้ผู้ประกอบการเกิดแรงจูงใจในการแสวงหาเด็กและสตรีมาตอบสนองความต้องการของตลาด โดยมีรูปแบบการล่อลวงหรือชักนำที่ซับซ้อนขึ้น และธุรกิจค้าประเวณีในปัจจุบันได้มีความเชื่อมโยงเป็นกระบวนการเครือข่ายข้ามชาติและเป็นส่วนหนึ่งขององค์กรอาชญากรรมอื่นๆ เช่น ยาเสพติดและการพนัน ซึ่งเป็นผู้มีอิทธิพล ทำให้การปราบปรามเป็นไปได้ยาก

9) การไม่ตระหนักว่าการค้าประเวณีเป็นปัญหาสังคม โดยประชาชนส่วนใหญ่ขาดความเข้าใจถึงสภาพความรุนแรงของปัญหาและมองว่าการค้าประเวณีไม่ใช่ปัญหาสังคม จึงขาดความใส่ใจในการสอดส่องคุ้มครองเฝ้าระวังเด็กและผู้หญิงที่ถูกบังคับหรือล่อลวงเข้าสู่กระบวนการค้าประเวณี ทำให้การปราบปรามเป็นไปอย่างไม่ครอบคลุมทั่วถึง

2.2.3 ปัจจัยที่มีผลต่อการค้าประเวณี

ผลการศึกษาเอกสารต่างๆ พบว่า การค้าประเวณีโดยเฉพาะหญิงและเด็กมีเพิ่มมากขึ้นเป็นผลมาจากปัจจัยทางสังคมด้านต่างๆ ที่เกี่ยวข้องกัน¹⁴ ดังนี้

1) ปัจจัยความยากจน สาเหตุหลักประการหนึ่งที่ทำให้เด็กตามบริเวณชายแดนของไทย เข้าสู่งานบริการทางเพศ และผลประ โยชน์จากการค้าประเวณีอาจล่อใจหญิงและเด็กที่ยากจน การไม่มีงานทำและค่าจ้างต่ำในอาชีพอื่นเป็นปัจจัยหลักที่สำคัญ เศรษฐกิจของไทยที่เหนือกว่าเพื่อนบ้าน และการคาดหวังชีวิตที่ดีกว่าดึงดูดคนข้ามพรมแดนเข้าสู่ไทยเพื่อหางานทำในประเทศไทย

2) ปัจจัยครอบครัว มีผลการศึกษาว่า สภาพครอบครัวที่มีปัญหา มีความเสี่ยงสูงสุดที่ หญิงและเด็กจะถูกผลักดันหรือถูกล่อลวงเข้าสู่การค้าประเวณี เช่น เด็กที่ครอบครัวมีเพียงพ่อหรือแม่และมีหนี้สิน เด็กที่ขาดทางเลือกในการประกอบอาชีพ เด็กขาดโอกาสเข้าถึงบริการสังคม และเด็กต่างชาติที่ถูกลอบอาศัยอยู่ในประเทศไทย มีความเสี่ยงสูงเป็นพิเศษที่จะถูกแสวงประโยชน์จากการค้าประเวณี เพราะไม่สามารถเข้าถึงโครงสร้างและบริการจากรัฐ เนื่องจากขาดสิทธิความเป็นพลเมือง ไม่มีที่ดินทำกินและเข้าถึงบริการต่างๆ จากรัฐได้อย่างจำกัด เข้าเมืองโดยผิดกฎหมาย และหากไม่สามารถสื่อสารด้วยภาษาไทยยังเพิ่มความเสี่ยงที่จะถูกแสวงประโยชน์จากการค้าประเวณีมากขึ้น

¹⁴ สรรพสิทธิ์ คุ้มทรัพย์พันธ์. เล่มเดิม. หน้า 14-15.

3) ปัจจัยของบุคคลบนพื้นที่สูง มีความเสี่ยงเป็นพิเศษที่จะตกเป็นเหยื่อของการค้าหญิงและเด็ก เนื่องจากยากจน โดยเฉพาะเด็กซึ่งเป็นบุคคลบนพื้นที่สูง มักถูกล่อลวงหรือล่อลวงโดยนายหน้าที่สัญญาว่าจะหางานให้ทำ เมื่อเด็กเหล่านี้พบว่าตนเองตกไปอยู่ในสถานบริการทางเพศ เป็นการยากที่จะหนี เนื่องจากเด็กเหล่านี้พูดไทยได้น้อยมากและกลัวตำรวจ เนื่องจากเข้าเมืองโดยผิดกฎหมาย ขณะที่บุคคลบนพื้นที่สูงทางภาคเหนือถูกจำกัดในการใช้ที่ดิน จึงไม่สามารถพึ่งตนเองจากอาชีพเกษตรกรรมแบบดั้งเดิมได้ ขณะที่สถานการณ์ทางเศรษฐกิจตกต่ำลง มีส่วนในการเพิ่มขึ้นของจำนวนผู้ค้ามนุษย์ที่ไปชักชวนหญิงและเด็กให้ย้ายเข้าสู่เมืองใหญ่เพื่อทำงานในสถานบริการนวดแผนโบราณ อบ อบ นวด ซ่อง ในคัลลั และอื่นๆ เป็นต้น และการที่บุคคลบนพื้นที่สูงไม่มีสัญชาติไทย ด้อยโอกาสทางการศึกษา และรายได้ที่ต่ำ มีส่วนผลักดันให้เด็กเลิกเรียนกลางคันและหางานทำตั้งแต่อายุน้อย

4) ปัจจัยการแบ่งบทบาทหน้าที่ตามเพศเป็นสาเหตุให้หญิงสาวมีความรับผิดชอบหนักในการดูแลคนในครอบครัว และรู้สึกเป็นหน้าที่ที่จะต้องช่วยเหลือทางการเงินแก่พ่อแม่เพื่อทดแทนคุณ แรงกดดันทางสังคมและเศรษฐกิจ ความคาดหวังของพ่อแม่ ความยากจน และการขาดโอกาสทางการศึกษา ทำให้หญิงและเด็กเสี่ยงต่อการถูกแสวงหาประโยชน์ทางเพศ

5) ปัจจัยด้านวิกฤตเศรษฐกิจที่เกิดขึ้นในเอเชียตะวันออกเฉียงใต้เมื่อปี 2540 ทำให้เกิดกลุ่มใหม่ๆ ที่เสี่ยงต่อการค้าประเวณี เนื่องจากการไม่มีงานทำ หรือการไม่ตระหนักหรือรู้ถึงสภาพของงานที่จะไปทำ และบางรายมีปัญหาเกี่ยวกับหนี้สินที่ผูกมัดให้ต้องประกอบอาชีพค้าประเวณีได้

6) ปัจจัยด้านกลไกและโครงสร้างที่ก่อให้เกิดการค้าประเวณีซึ่งนำไปสู่การค้าหญิงและเด็ก เนื่องจากการตลาดการค้าประเวณีเป็นปัจจัยที่มีส่วนกำหนดให้เกิดการค้าหญิงและเด็ก โดยตลาดการค้าประเวณีเป็นกลไกที่ทำให้ตัวผู้ค้าประเวณีสามารถพบปะกับลูกค้าจนเกิดการการค้าประเวณีขึ้น สำหรับปัจจัยที่มีผลต่อการเกิดตลาดการค้าประเวณี ได้แก่

(1) กลไกตัวกลางหรือผู้ประกอบการธุรกิจค้าประเวณีหรือผู้ประกอบการเป็นกลไกสำคัญที่ก่อให้เกิดตลาดการค้าประเวณี โดยการการค้าประเวณีที่ขัดต่อกฎหมายและศีลธรรมมักประกอบอาชญากรรมที่ผิดกฎหมายหลายด้าน เช่น ธุรกิจฟอกเงิน ค้ายาเสพติด พนัน ค้าหญิง และเด็ก เป็นต้น

(2) ผู้ให้บริการจากการค้าประเวณี หากพิจารณาถึงกลุ่มผู้ใช้บริการพบว่าเกือบทั้งหมดเป็นผู้ชาย ซึ่งอาจประเมินได้ว่าเกิดจากปัญหาการแบ่งแยกทางเพศในสังคมไทย แม้ว่าในทางกายภาพพบว่า ความต้องการทางเพศของหญิงและชายมีไม่แตกต่างกัน แต่สังคมจะควบคุมการแสดงความต้องการให้ตอบสนองทางเพศของหญิงมากกว่าชาย

(3) ผู้ค้าประเวณี โดยปกติหญิงและเด็กไม่ควรจะตกเป็นผู้เสียหายจากค้าประเวณี หากไม่มีปัจจัยแทรกซ้อนซึ่งมาจากสาเหตุทั้งด้านส่วนตัวของผู้ค้าและครอบครัวของผู้ค้า เช่น การใช้เงินเกินตัว ดิฉยเสพติดหรือติดการพนัน มีปัญหาทางด้านจิตใจ สภาพครอบครัว มีการใช้ความรุนแรงจนผู้ค้าประเวณีไม่สามารถอยู่อาศัยได้จึงหนีสภาพครอบครัวยากจน หรือบางครั้งครอบครัวใช้เงินเกินตัว บางครอบครัวต้องการยกระดับฐานะทางเศรษฐกิจและความเป็นอยู่ให้ดีขึ้น เป็นต้น

(4) องค์การอาชญากรรมและเครือข่าย เนื่องจากปัญหาการค้ามนุษย์เพื่อค้าประเวณีของหญิงและเด็ก ปัจจุบันมีองค์กรและเครือข่ายจัดตั้งขึ้นดีเพื่อทำหน้าที่ในการชักชวน การนำส่ง การโอนย้าย การให้ที่พักพิงหรือการรับบุคคลโดยอาศัยวิธีการใช้กำลังหรือคุกคาม บีบบังคับ ลักพาตัว ฉ้อโกง หลอกลวง ใช้อำนาจอย่างไม่ถูกต้อง การให้ รับเงินหรือผลประโยชน์อื่นใดเพื่อให้ได้รับความยินยอมของบุคคลที่ควบคุมบุคคลอื่นอีกผู้หนึ่ง เพื่อแสวงหาประโยชน์จากการค้าประเวณีของผู้อื่นหรือรูปแบบอื่นๆ ในการแสวงหาประโยชน์ทางเพศ

(5) ลักษณะธุรกิจที่ส่งเสริมการตลาดเพื่อค้าประเวณี เนื่องจากธุรกิจบริการในปัจจุบันที่มีแนวโน้มใช้การค้าประเวณี หรือการขยายบริการทางเพศมาเป็นเครื่องดึงดูด หรือกระตุ้นให้ลูกค้ามาใช้บริการมากขึ้น เพื่อสร้างกำไรให้แก่ตนเอง เช่น นวดแผนโบราณ อาบ อบ นวด สปา โรงแรมมานรุด คาเฟ่ คาราโอเกะ และ ห้องอาหาร เป็นต้น

2.2.4 สถานที่ที่มีการค้าประเวณี

ประเทศไทยมีสถานที่ที่มีการค้าประเวณีอยู่เป็นจำนวนมากและหลากหลายรูปแบบแตกต่างกันไป โดยมีผู้ค้าประเวณีภายในสถานประกอบกิจการเหล่านี้ทั้งหญิงและชาย ซึ่งผู้เขียนขอเสนอในรูปแบบของตาราง เพื่อให้ง่ายต่อการศึกษารายละเอียดในตารางที่ 2.1 สถานที่ที่มีการค้าประเวณีและจำนวนผู้ให้บริการทางเพศทั่วประเทศ พ.ศ. 2550 ด้านล่างนี้

ตารางที่ 2.1 สถานที่ที่มีการค้าประเวณีและจำนวนผู้ให้บริการทางเพศทั่วประเทศ พ.ศ. 2550¹⁵
(กรณียังไม่ได้ปรับตัวเลข)

ประเภทสถานบริการ	จำนวนสถานบริการ	จำนวนผู้ให้บริการทางเพศ	
		ชาย	หญิง
สำนักหรือช่อง	523	70	2,768
โรงแรม	621	21	1,233
บังกะโล	229	5	212
เกสเฮ้าส์	139	0	171
โรงน้ำชา	14	10	143
บาร์เบียร์	1,487	506	9,713
บาร์เกย์	73	2,058	35
บาร์อาโกโก้	130	1,073	4,177
ดิสโกเทค	43	57	180
ไนต์คลับ	73	28	948
ผับ	385	257	1,150
คาราโอเกะ	5,488	750	14,933
ค็อกเทลเลาจ์	50	3	589
อาบอบนวด	249	179	5,321
นวดแผนโบราณ	1,091	81	6,254
ชาน้ำ	23	64	179
ค็อฟฟี่ช็อป	35	0	46
คาเฟ่	251	113	1,064
ร้านอาหาร	2,193	224	3,451
ร้านเสริมสวย	359	1	106
ร้านตัดผมชาย	168	0	55
นางโทรศัพท์	10	0	106
เคิร์ตเตร	50	261	1,021
บาร์ร้าว	1	0	0
สถานบริการอื่นๆ	269	161	864
รวมทั้งหมด	13,954	5,922	54,719

¹⁵ กลุ่มโรคติดต่อทางเพศสัมพันธ์ สำนักงานโรคเอดส์ วัณโรค และโรคติดต่อทางเพศสัมพันธ์ กรมควบคุมโรค กระทรวงสาธารณสุข. (2550). รายงานการสำรวจสถานบริการทางเพศและผู้ให้บริการทางเพศในประเทศไทย. หน้า 5.

2.3 สภาพปัญหาของการประกอบธุรกิจที่เกี่ยวข้องกับการนวด

จากการศึกษาพบว่า ธุรกิจที่เกี่ยวข้องกับการนวดของไทยมีหลากหลายประเภทได้แก่ การนวดแพทย์แผนไทย การนวดเพื่อบำบัดและรักษาโรค นวดแผนโบราณ นวดเฉพาะจุด นวดจับเส้น สถานบริการ อบ อบ นวด และสปาเพื่อสุขภาพ ฯลฯ ธุรกิจที่เกี่ยวข้องกับการนวดเหล่านี้ นับวันจะมีจำนวนเพิ่มสูงขึ้น เห็นได้จากกิจการสปาเพื่อสุขภาพ กล่าวคือ ปัจจุบันสถานประกอบการทั่วประเทศไทยในธุรกิจที่เข้าข่ายเป็นกิจการสปามีอยู่กว่า 1,000 แห่ง และธุรกิจที่เกี่ยวข้องกับการนวดเพื่อสุขภาพ (ที่ไม่ได้อยู่ในข่ายของกิจการสปา) มีประมาณ 2,000 - 3,000 แห่ง¹⁶ ซึ่งธุรกิจที่เกี่ยวข้องกับการนวด ยกเว้นสถานบริการ อบ อบ นวด แล้ว ล้วนสามารถเปิดสถานประกอบการได้แทบทุกพื้นที่ ไม่มีกฎหมาย กฎ ระเบียบหรือข้อบังคับใดๆ ห้ามหรือควบคุมการดำเนินกิจการของธุรกิจเหล่านี้ เจ้าหน้าที่ของรัฐไม่ได้ติดตาม ตรวจสอบหรือควบคุมดูแลการประกอบกิจกรรมที่เกี่ยวข้องกับการนวดภายในสถานประกอบการ ทำให้ผู้ประกอบการหลายรายอาศัยธุรกิจที่เกี่ยวข้องกับการนวดกระทำผิดกฎหมายโดยการเปิดสถานประกอบการเพื่อค้าประเวณีโดยเฉพาะ

โดยจากการศึกษาร้านนวดแผนโบราณ สถานบริการ อบ อบ นวด และสปาเพื่อสุขภาพ ที่มีเจตนาจัดให้มีการค้าประเวณีของวิทยานิพนธ์ฉบับนี้ พบว่า มีลักษณะการดำเนินกิจการภายในสถานประกอบการลามกอนาจารและไม่มีการนวดเพื่อผ่อนคลายหรือดูแลสุขภาพแทบทั้งสิ้น ดังนี้

2.3.1 ลักษณะรูปร่างหน้าตาและการแต่งกายของหมอนวด

ร้านนวดแผนโบราณ สถานบริการ อบ อบ นวด และสปาเพื่อสุขภาพ ที่มีเจตนาจัดให้มีการค้าประเวณีนั้น ทั้งหมดล้วนคัดเลือกหมอนวดที่มีรูปร่าง หน้าตาดีและอายุไม่มาก การคัดเลือกเข้าทำงานต้องโหวรูปร่างทั้งหมดโดยการถอดเสื้อผ้า และเมื่อได้เข้าไปทำงานแล้ว หมอนวดจะใส่ชุดเซ็กซี่ ชีทชู หรือเปลือยอก เป็นต้น

2.3.2 การให้บริการของหมอนวด แบ่งออกเป็น 3 ประเภทใหญ่ๆ ดังนี้

2.3.2.1 การให้บริการของหมอนวดแบบธรรมดา (งานประจำ)

หมอนวดที่ให้บริการแบบธรรมดาพวกนี้ จะให้บริการมาตรฐานทั่วไป คือ ต้อง อ้าหน้าให้แขก และทำออร์ลเซ็กส์ให้แขก (นิยมเรียกกันว่า"สเปย์" แต่ฝรั่งเรียกว่า "smoke") และร่วมเพศกับแขก แม้จะเรียกว่าหมอนวดแต่จริงๆ แล้ว มักไม่มีการนวด อีกทั้ง หมอนวดแต่ละ

¹⁶ ธุรกิจที่สำคัญของเทศบาลนครขอนแก่น(ธุรกิจสปาและนวดเพื่อสุขภาพ). สืบค้นเมื่อ 10 มีนาคม 2554, จาก http://www.kkict.org/~kkwelfare/report/business52/files/business_005.pdf.

คนที่แทบจะนัดกันไม่เป็นเลข ดังนั้น การดำเนินกิจการภายในสถานประกอบการเหล่านี้จึงไม่เน้น
นัด แต่เน้นการทำออร์ลเช็กส์และร่วมประเพณีกับแขกเท่านั้น ซึ่งไม่มีความแตกต่างกับโสเภณีตาม
สำนักหรือช่องในสมัยอดีตแต่อย่างใด เพียงแต่มีการให้บริการทางเพศในสถานบริการที่มีการปรับปรุง
ให้สวยหรูมีระดับมากกว่าเดิม

2.3.2.2 การให้บริการของหมอนวดแบบไซด์ไลน์ (sideline)

หมอนวดพวกนี้ก็ทำงานเหมือนพวกแบบธรรมดาข้างต้น แต่สถานประกอบการ
จะจัดไว้เป็นอีกประเภทหนึ่ง หมอนวดเหล่านี้จะมาทำงานเป็นครั้งคราว ได้แก่ สาววัยรุ่น สาวออฟ
ฟิศ แม่บ้านสาวเชียร์เบียร์และนักศึกษา มักมีรูปร่างและหน้าตาดี ค่าตัวค่อนข้างสูงกว่าแบบธรรมดา
จนถึงแพงมาก บางสถานประกอบการหุๆ มีถึงระดับนางงามตรอกอบ นางแบบไม่ดัง สาวพริตตี้
และกระทั่งดาราสาวตลกอบ เป็นต้น การให้บริการก็ทำเหมือนกับแบบธรรมดาทุกอย่าง แต่ถ้าเป็น
มือใหม่จริง ๆ จะให้บริการได้ไม่เก่ง ไม่ครบเท่าแบบธรรมดา เพราะยังไม่ชำนาญ สิ่งที่ดีก็มักจะเป็น
หน้าตา เนื้อตัวและความใหม่ โดยปกติแล้วคนเชียร์แขกจะรู้รายละเอียดของเด็กแต่ละคนในสถาน
ประกอบการเป็นอย่างดี เพื่ออธิบายให้ลูกค้าฟัง

2.3.2.3 การให้บริการของหมอนวดแบบบิคอร์ส (B-course) หรือโตรา (Tora)

หมอนวดพวกนี้ก็ทำงานเหมือนพวกแบบธรรมดา แต่สิ่งที่ทำให้แตกต่างจากการ
นัดทั่วไป คือ เมื่ออาบน้ำทำความสะอาดดีแล้ว หมอนวดจะให้แขกลงไปนอนบนแพยาง
(พลาสติก) ลักษณะแบบแพยางที่ใช้กันตามชายหาด แล้วหมอนวดจะใช้น้ำมันหรือสบูพิเศษที่ใช้กับ
การนวด มาตีฟองแล้วชะโลมให้ทั่วตัวแขกและตัวของหมอนวดเอง เมื่อตัวลื่นดีแล้ว หมอนวดก็จะ
แนบตัว โยก บดคลึงไปบนตัวแขกโดยเน้นให้น้ำอวกนวดไปตามท่อนขา ลำตัว ทั้งด้านหน้าและ
หลังของตัวแขก เนื่องจากการนวดประเภทนี้เน้นการใช้หน้าอกนวดนาบถูไถไปตามร่างกายแขก
คนที่ให้บริการแบบนี้จึงต้องเป็นคนที่หน้าอกใหญ่

นอกจากการใช้หน้าอกนวดให้แขกแล้ว หมอนวดประเภทนี้จะใช้อวัยวะเพศ
คลึงไปตามร่างกายและอวัยวะเพศของแขกด้วย แขกบางคนทนไม่ไหวก็จะขอร่วมประเพณีกับหมอ
นวดเลย หมอนวดอาจจะตามใจ แต่ปกติหมอนวดมักไม่ยอมให้ร่วมประเพณีตอนนั้น เพราะผมจะ
เปื่อย เมื่อนวดกันเสร็จแล้วก็จะล้างตัวและ ไปให้บริการอื่นๆ ตามปกติกันที่เตียง ซึ่งก็ได้แก่ การทำ
ออร์ลเช็กส์หรือร่วมประเพณี

2.3.3 ลักษณะของการเชียร์แขก เครื่องแต่งกายของหมอนวด และการจัดโชว์ต่างๆ

จากการศึกษาของผู้เขียนพบว่า ร้านนวดแผนโบราณ สถานบริการอาบ อบ นวด และสปา
เพื่อสุขภาพ ที่มีเจตนาจัดให้มีการค้าประเพณีนั้น ภายในสถานประกอบการจะมีการเชียร์แขกให้กับ
ผู้ให้บริการในลักษณะบรรยายถึงคุณสมบัติทางเพศของพนักงานหรือหมอนวด เช่น สักส่วนหรือ

ขนาดอวัยวะของพนักงานหรือหมอนวด และการให้บริการทางเพศของหมอนวดแต่ละคน ส่วนเครื่องแต่งกายของพนักงานหรือหมอนวดในธุรกิจเหล่านี้ล้วนแล้วแต่มีลักษณะโป๊ เปลือย เพื่อยั่วอารมณ์ทางเพศของผู้ใช้บริการแทบทั้งสิ้น เช่น การใส่ชุดพืชม หรือการนุ่งน้อยห่มน้อยและการเปลือยอก เป็นต้น สำหรับการจัดโชว์ส่วนใหญ่จะมีลักษณะลามกอนาจาร เช่น การอาบน้ำโชว์ และการร่วมเพศโชว์ ฯลฯ

จากที่กล่าวมาข้างต้น ผู้เขียนเห็นว่า การประกอบธุรกิจใดๆก็ตาม ที่ไม่ผิดต่อกฎหมาย และไม่ขัดต่อหลักความสงบเรียบร้อยหรือศีลธรรมอันดีของประชาชนสามารถกระทำได้ แต่ธุรกิจที่เกี่ยวข้องกับการนวดของไทยนั้น เห็นได้ชัดว่า มีความเสี่ยงต่อการนำไปใช้บังหน้าหรือแอบอ้างเพื่อค้าประเวณีทั้งสิ้น ดังนั้น ธุรกิจที่เกี่ยวข้องกับการนวดโดยเฉพาะร้านนวดแผนโบราณ สถานบริการ อาบ อบ นวด และสปาเพื่อสุขภาพ จึงควรถูกจำกัดและควบคุมมิให้แพร่กระจายได้โดยง่าย เพราะนอกจากจะสร้างความเป็นระเบียบให้กับสังคมแล้ว ยังจะทำให้ธุรกิจที่เกี่ยวข้องกับการนวดเพื่อผ่อนคลายสุขภาพอย่างแท้จริงไม่เสี่ยงชื่อเสียงและได้รับการยอมรับอีกด้วย

2.4 กฎหมายที่ใช้ควบคุมธุรกิจที่เกี่ยวข้องกับการนวด

ประเทศไทยไม่มีกฎหมายที่ใช้ควบคุมธุรกิจที่เกี่ยวข้องกับการนวดที่มีเจตนาคัดห้ามการค้าประเวณีโดยเฉพาะ มีเพียง กฎ ระเบียบ หรือประกาศ ของกระทรวงสาธารณสุข ที่เกี่ยวข้องกับการจัดตั้งสถานประกอบการนวด เท่านั้น โดยมีรายละเอียดเป็นลำดับ ดังนี้

2.4.1 ร้านนวดแผนโบราณ

จากการศึกษากฎหมายที่ใช้ควบคุมธุรกิจร้านนวดแผนโบราณ ผู้เขียนพบว่า ไม่มีกฎหมายของประเทศไทยฉบับใดที่ใช้ควบคุมธุรกิจร้านนวดแผนโบราณโดยตรง แต่พบกระจัดกระจายอยู่ในกฎและระเบียบของกระทรวงสาธารณสุขที่เกี่ยวข้องกับการนวดแผนไทย 3 ฉบับ¹⁷ ได้แก่

- 1) ประกาศกระทรวงสาธารณสุข (พ.ศ. 2544) เรื่อง การเพิ่มประเภทการนวดไทยในสาขาการแพทย์แผนไทย
- 2) ระเบียบกระทรวงสาธารณสุข ว่าด้วยบุคคลซึ่งได้รับมอบหมายให้ประกอบโรคศิลปะสาขาการแพทย์แผนไทย หรือสาขาการแพทย์แผนไทยประยุกต์ในความควบคุมของเจ้าหน้าที่ ซึ่งเป็นผู้ประกอบโรคศิลปะ หรือผู้ประกอบวิชาชีพเวชกรรม พ.ศ. 2545 และ

¹⁷ กระทรวงการต่างประเทศ. ธุรกิจนวด. สืบค้นเมื่อ 11 กุมภาพันธ์ พ.ศ. 2554, จาก

3) ระเบียบกระทรวงสาธารณสุขว่าด้วยบุคคลซึ่งปฏิบัติงานในสถานพยาบาลตามกฎหมายว่าด้วยสถานพยาบาล กระทบการประกอบโรคศิลปะในความควบคุมของผู้ประกอบโรคศิลปะ พ.ศ. 2545¹⁸

2.4.2 สถานบริการ อาบ อบ นวด

2.4.2.1 การจัดตั้งสถานบริการตามพระราชบัญญัติสถานบริการ พ.ศ. 2509 ซึ่งแก้ไขเพิ่มเติมโดยพระราชบัญญัติสถานบริการ(ฉบับที่ 4) พ.ศ. 2546¹⁹

ในระหว่างปี พ.ศ. 2503 - พ.ศ. 2518 เมื่อครั้งยังมีสงครามเวียดนาม ประเทศไทยได้มีทหารต่างชาติ จำนวนหลายหมื่นคนต่อปีเข้ามาอาศัยและพักผ่อน รัฐบาลไทยสมัยนั้นจึงได้มีนโยบายส่งเสริมธุรกิจสถานบันเทิงเพื่อสนองตอบสภาพเศรษฐกิจและสังคมในขณะนั้น พระราชบัญญัติสถานบริการ พ.ศ. 2509 ซึ่งแก้ไขเพิ่มเติมโดยพระราชบัญญัติสถานบริการ(ฉบับที่ 4) พ.ศ. 2546 เป็นกฎหมายสถานบริการฉบับแรก ที่ใช้บังคับแก่ผู้ประกอบการและเจ้าของธุรกิจบันเทิงมาจนถึงทุกวันนี้ โดยมีเนื้อหาและสาระสำคัญเป็นลำดับดังนี้

การใช้บังคับกฎหมายสถานบริการ

พระราชบัญญัตินี้เรียกว่า “พระราชบัญญัติสถานบริการ พ.ศ. 2509”²⁰ ประกาศใช้บังคับในจังหวัดพระนครและธนบุรี ตั้งแต่วันถัดจากวันประกาศในราชกิจจานุเบกษา คือ วันที่ 5 ตุลาคม พ.ศ. 2509 ส่วนในจังหวัดอื่นจะให้ใช้บังคับเมื่อใด ให้ตราเป็นพระราชกฤษฎีกา ตามมาตรา 2 ต่อมาได้มีพระราชกฤษฎีกาให้ใช้พระราชบัญญัติสถานบริการ พ.ศ. 2509 ใช้บังคับทุกท้องที่ทั่วราชอาณาจักร พ.ศ. 2511 ตั้งแต่วันที่ 12 มีนาคม พ.ศ. 2511 เป็นต้นไป จึงได้ใช้บังคับทั่วราชอาณาจักรมาจนถึงปัจจุบัน

2.4.2.2 ความหมายของสถานบริการ²¹

พระราชบัญญัติสถานบริการ พ.ศ. 2509 ซึ่งแก้ไขเพิ่มเติมโดยพระราชบัญญัติสถานบริการ(ฉบับที่ 4) พ.ศ. 2546 ได้ให้คำจำกัดความ “สถานบริการ” หมายความว่า สถานที่ที่จัดตั้งขึ้นเพื่อให้บริการโดยหวังประโยชน์ในการค้า ดังต่อไปนี้

¹⁸ โปรดดูภาคผนวก ก.

¹⁹ ประสงค์ คำณิ. (2544). บทบาทและอำนาจหน้าที่ของตำรวจกับพระราชบัญญัติสถานบริการ พ.ศ. 2509 (รายงานการวิจัย). หน้า 8.

²⁰ พระราชบัญญัติสถานบริการ พ.ศ. 2509 ซึ่งแก้ไขเพิ่มเติมโดยพระราชบัญญัติสถานบริการ(ฉบับที่ 4) พ.ศ. 2546

²¹ แหล่งเดิม.

(1) สถานedenรำ รำวง หรือ รongเงง ประเภทที่มีและประเภทที่ไม่มีหญงพารต์เนอร์บริการ

(2) สถานที่ที่มีอาหาร สุรา น้ำชา หรือเครื่องคั่มอย่างอื่นจำหน่ายและบริการ โดยมีหญงบำเรอสำหรับปรนนิบัติลูกค้า หรือมีที่สำหรับพักผอนหลับนอน หรือมีบริการนวดให้แก่ลูกค้า

(3) สถานอาบน้ำ นวด หรืออบตัว ซึ่งมีผู้บริการให้แก่ลูกค้า

(4) สถานที่ที่มีอาหาร สุรา น้ำชา หรือเครื่องคั่มอย่างอื่นจำหน่าย โดยจัดให้มีการแสดงดนตรี หรือการแสดงอื่นใดเพื่อการบันเทิง

ตามมาตรานี้ กฎหมายจำแนกสถานบริการไว้ 4 ประเภท ซึ่งตั้งขึ้นเพื่อให้บริการโดยหวังประโยชน์ในการค้า ดังนั้น สถานบริการใดที่ตั้งขึ้นเพื่อให้บริการ แต่มิได้หวังประโยชน์ในการค้า เช่น สถานอาบอบนวดในสมาคมใดสมาคมหนึ่ง ซึ่งจัดตั้งขึ้นตามวัตถุประสงค์ของสมาคม เพื่อให้บริการแก่สมาชิกของสมาคมในการบำรุงรักษาสุขภาพโดยเก็บค่าบริการในรูปของค่าธรรมเนียมสมาชิก แม้จะมีหญงบริการแบบหมอนวด แต่มิได้ตั้งขึ้นเพื่อหวังกำไรในเชิงการค้า และสถานบริการแบบนี้ มิได้เปิดให้บริการแก่ประชาชนทั่วไป จึงมิใช่สถานบริการตาม มาตรา 3 ดังกล่าว

แต่เมื่อจำแนกออกตามความหมาย สามารถจำแนกออกได้เป็น 3 ประเภท คือ

(1) สถานedenรำ กฎหมายอธิบายไว้ 3 อย่างคือ เदनรำทั่วไป เदनรำแบบรำวงกับรongเงงสถานedenรำก็คือ บาร์ หรือไนท์คลับ ตามที่ได้เห็นกันทั่วไปในเมืองใหญ่ ๆ มีการจำหน่ายสุราอาหารเป็นหลัก มีพลอร์ให้นักเที่ยวหรือแขกออกไปเदनรำ โดยจะเदनรำกับคู่ขาที่มาด้วยกัน หรือกับหญงพาดเนอร์ที่สถานบริการจัดไว้ให้ก็ได้ โดยจะมีดนตรีเล่นขับกล่อมเป็นจังหวะต่างๆ ให้แขกออกไปเदनรำ

ตามมาตรา 3(1) ที่ว่า สถานedenรำจะมีหรือไม่มีหญงพารต์เนอร์ไว้บริการก็ได้ แต่กรณีของสถานedenรำ ประเภทบาร์หรือไนท์คลับ มักจะมีหญงพารต์เนอร์ ไว้คอยบริการแขกอยู่แล้วเพราะนั่นคือองค์ประกอบของบาร์หรือไนท์คลับ

สำหรับประเภทที่ไม่มีหญงพารต์เนอร์บริการ อาจเป็นไปได้ในสถานรำวงหรือสถานรongเงง แต่โรงรำวงก็มักมีสาวรำวงไว้ให้บริการแขก ซึ่งกฎหมายเรียกว่า “หญงพารต์เนอร์” ทั้งนี้ ชื่อพารต์เนอร์เป็นของฝรั่ง จัดเป็นองค์ประกอบของไนท์คลับ ซึ่งก็เป็นของฝรั่งด้วยเหมือนกัน ส่วนคำว่า “รำวง” เป็นของไทยและจัดเป็นองค์ประกอบของรำวงด้วย

ส่วนรongเงง เป็นประเพณีของชาวมุสลิมในภาคใต้ของไทย เหมือนกับรำวง แต่มีลีลาและการร้องรำไม่เหมือนกัน

เหตุที่กฎหมายต้องเข้าควบคุมสถานเดินร่ำ ร่ำวง หรือรองเง็งนั้น เพราะเป็นสถานบริการแก่บุคคลทุกเพศทุกวัย แม้จะไม่มีสาวร่ำวงหรือหญิงพาร์ดเนอ์บริการ แต่ก็อาจก่อเกิดอาชญากรรมได้ เช่น เมื่อดื่มกินจนเมาแล้วไปเดินร่ำเกิดขัดขวางหรือเหยียบเท้ากัน จึงมีเรื่องวิวาทชกต่อยกัน ดังนั้น กฎหมายจึงให้ต้องได้ขอใบอนุญาตก่อน เพื่อฝ่ายเจ้าหน้าที่บ้านเมืองจะได้พิจารณาถึงสถานที่ตั้งกฎเกณฑ์การให้บริการและการจัดสถานบริการนั้นว่า จะเป็นแหล่งเพาะอาชญากรรมหรืออบายมุขหรือไม่

(2) สถานจำหน่ายอาหาร สุรา น้ำชา หรือเครื่องดื่มอย่างอื่น เป็นกรณีของมาตรา 3 (2) และ (4) เฉพาะตามมาตรา 3(4) ตามพระราชบัญญัติสถานบริการ พ.ศ. 2509 ซึ่งแก้ไขเพิ่มเติมโดยพระราชบัญญัติสถานบริการ(ฉบับที่ 4) พ.ศ. 2546²²

ถ้าเป็นสถานที่ที่มีแต่อาหาร สุรา น้ำชา หรือเครื่องดื่มอย่างอื่นจำหน่าย ก็มีฐานะเหมือนร้านอาหารทั่วไป จัดตั้งได้โดยไม่ต้องได้รับอนุญาต แต่ถ้ามีบริการโดยมีหญิงบำเรอสำหรับปรนนิบัติลูกค้า หรือโดยมีที่สำหรับพักผ่อนหลับนอน หรือมีหญิงนวดให้แก่ลูกค้า ก็ต้องได้รับอนุญาตจากพนักงานเจ้าหน้าที่ตามมาตรา 3(2), 4 วรรคแรก เสียก่อน

สำหรับเงื่อนไขในการต้องได้รับอนุญาตตามมาตรา 3(2), 4 วรรคแรก คือ จะต้องเป็นสถานที่ที่มีอาหาร สุรา น้ำชา หรือเครื่องดื่มอย่างอื่นจำหน่าย และมีบริการอย่างใดอย่างหนึ่ง ดังนี้

1) โดยมีหญิงบำเรอสำหรับปรนนิบัติลูกค้า เช่น มีหญิงบริการคอยผสมสุราหรือเครื่องดื่มให้กับลูกค้า คอยป้อนอาหารให้แก่ลูกค้า นั่งคุยกับลูกค้า หรือให้ลูกค้าสามารถจับต้องของสงวนได้แต่ทั้งนี้ไม่รวมถึงการให้ลูกค้าร่วมประเวณีด้วย เพราะอาจเป็นความผิดพระราชบัญญัติสถานบริการ พ.ศ. 2509 ซึ่งแก้ไขเพิ่มเติมโดยพระราชบัญญัติสถานบริการ(ฉบับที่ 4) พ.ศ. 2546 ได้ เช่น สถานคาราโอเกะ คาเฟ่ สวนอาหาร ห้องอาหาร เป็นต้นในการจัดให้หญิงบริการมานั่งร่วมโต๊ะเป็นเพื่อนพูดคุย และอำนวยความสะดวกเกี่ยวกับอาหารและเครื่องดื่ม ซึ่งหญิงนั้นจะรับค่าจ้างจากผู้ประกอบกิจการ หรือมีรายได้จากอาหาร หรือเครื่องดื่มที่ตนเองสั่งมาดื่มกิน และคิดเงินจากลูกค้าในราคาที่ทางร้านเป็นผู้กำหนด หรือไม่ก็ตามหญิงนั้นก็เป็นผู้บำเรอสำหรับปรนนิบัติลูกค้า (ตามหนังสือกระทรวงมหาดไทยที่ มท. 0207/2580 ลงวันที่ 13 กุมภาพันธ์ พ.ศ. 2528)

2) โดยมีที่สำหรับพักผ่อนหลับนอน เช่น มีห้องให้ลูกค้าพักผ่อนเป็นรายชั่วโมงหรือนอนค้างคืน เช่น ตามโรงแรมมานูรด หากมีอาหาร สุรา เครื่องดื่มจำหน่าย ก็เข้ากรณีนี้

²² พระราชบัญญัติสถานบริการ พ.ศ. 2509 ซึ่งแก้ไขเพิ่มเติมโดยพระราชบัญญัติสถานบริการ(ฉบับที่ 4) พ.ศ. 2546

ได้ โดยเมื่อลูกค้ารับประทานอาหาร สุรา เครื่องดื่มแล้ว เข้าพักในห้องมานวด ซึ่งถือเป็นบริการสำหรับพักผ่อนหลับนอน หรือ

3) มีบริการนวดให้แก่ลูกค้า คือ มีบริการนวดลูกค้าอย่างเดียว โดยไม่ต้องมีกรณีตามข้อ 1) หรือ 2) ด้วย

ถ้าเป็นร้านอาหาร เครื่องดื่ม และดนตรีแสดงตาม มาตรา 3(4) ก็ไม่ต้องได้รับอนุญาตตามมาตรา 4 วรรคสอง โดยเพียงให้แจ้งพนักงานเจ้าหน้าที่ทราบก่อนจัดตั้ง ไม่น้อยกว่าสิบห้าวันเท่านั้น ซึ่งการบังคับไว้เช่นนี้ ก็เพราะอาจมีการสร้างร้านอาหารและเครื่องดื่ม พร้อมเวทีแสดงดนตรี เช่นนี้ยังไม่ต้องแจ้ง แต่หากกำหนดวันจะเปิดบริการเมื่อใด จะต้องแจ้งให้พนักงานเจ้าหน้าที่ทราบก่อนวันเปิดไม่น้อยกว่าสิบห้าวัน ซึ่งเป็นเงื่อนไขในการจัดตั้ง

สถานบริการตามมาตรา 3(4) นี้ เดิมใช้คำว่า “สถานที่ที่มีอาหาร สุรา น้ำชา หรือเครื่องดื่มอย่างอื่นจำหน่ายและบริการ โดยจัดให้มีการแสดงดนตรีเกินสองชิ้นหรือการแสดงอื่นใด เพื่อการบันเทิง” ซึ่งตามพระราชบัญญัติสถานบริการ(ฉบับที่ 3) พ.ศ. 2525 มาตรา 3 ให้แก้ไขใหม่เป็น “สถานที่ที่มีอาหาร สุรา น้ำชา หรือเครื่องดื่มอย่างอื่นจำหน่าย โดยจัดให้มีการแสดงดนตรีหรือการแสดงอื่นใดเพื่อการบันเทิง” ดังที่บังคับใช้อยู่ในปัจจุบัน คือ การแสดงดนตรีจะมีชิ้นเดียวหรือเกินสองชิ้นก็ได้ เพื่อให้ครอบคลุมทั้งหมด เช่น ตามโรงแรมมักจะมีห้องอาหารบริการลูกค้า หรือ เกินสองชิ้นก็ได้ เพื่อให้ครอบคลุมทั้งหมด เช่น ตามโรงแรมมักจะมีห้องอาหารบริการลูกค้า หรือ แจก โดยมีการแสดงดนตรีให้นักท่องเที่ยวเล่นเครื่องเล่นอิเล็กทรอนิกส์ เท่านั้น มาตรานี้จึงให้ครอบคลุมถึงทั้งหมดด้วย

(3) สถาน อาบ อบ นวด เป็นสถานบริการตามมาตรา 3(3) ซึ่งถ้ามีอาหารสุรา หรือเครื่องดื่มอย่างอื่นจำหน่ายด้วย อาจเป็นสถานบริการตามมาตรา 3(2) ที่มีบริการนวดให้แก่ลูกค้าด้วยก็ได้ แต่ถ้าเป็นสถานอาบน้ำนวดหรืออบตัวซึ่งมีผู้บริการให้แก่ลูกค้า ก็เป็นสถานบริการตามมาตรา 3(3) อย่างเดียว และไม่ว่าจะเป็นสถานบริการตามมาตรา 3(2) หรือ(3) ก็ต้องได้รับอนุญาตทั้งหมด

ข้อแตกต่างประการหนึ่งก็คือ มาตรา 3(2) มีบริการนวดให้แก่ลูกค้าอย่างเดียว ในขณะที่ตามมาตรา 3 (3) ต้องมีบริการอาบน้ำ หรือบริการนวด หรือบริการอบตัว อย่างใดอย่างหนึ่ง หรือสองอย่างหรือทั้งหมดก็ได้

ข้อที่เหมือนกัน ก็คือ บริการนวดตามมาตรา 3(2) และผู้บริการตามมาตรา 3(3) จะเป็นผู้หญิง หรือผู้ชายก็ได้ ดังนั้น ถ้าเป็นสถานบริการอาบน้ำ นวด หรืออบตัว โดยให้ลูกค้าช่วยตนเองทางสถานที่คิดค่าบริการ ก็ไม่เป็นสถานบริการตามมาตรา 3(3) เช่น สถานเขาวัวนำให้ลูกค้าเข้าไปอาบน้ำหรืออบตัวเอง ก็ไม่เป็นสถานบริการที่ต้องรับอนุญาต แต่อย่างไรก็ดี ตามปกติจะมี



บริการอาบอบนวดพร้อมกันไปเพื่อความสะดวกสบายของลูกค้า โดยมีหมอนวดให้บริการอยู่ด้วยที่
เข้าข่ายตามมาตรา 3(3)

ในปัจจุบันนี้มีสถานบริการไฮเทคประเภทบริหารร่างกาย ออกกำลังกายเพื่อ
สุขภาพ โดยใช้เครื่องมือกายวิภาคบำบัดเหมือนในโรงพยาบาลใหญ่ๆ ซึ่งจะเห็นได้ตามโรงแรมรุ่นใหม่
คอนโดมิเนียม อพาร์ทเมนต์ หรือคลับเฮ้าส์ของสนามกอล์ฟบางแห่ง เป็นต้น หรือในสถานบริการ
อาบ อบ นวด ที่เพิ่มแผนกบริหารร่างกายและออกกำลังกายทำนองนี้ ให้มีปัญหว่า สถานบริการ
ประเภทนี้เป็นสถานบริการที่ต้องขอรับอนุญาตตั้งตามมาตรา 3(1)(2) หรือ(3) แห่งพระราชบัญญัติ
สถานบริการ พ.ศ. 2509 ซึ่งแก้ไขเพิ่มเติมโดยพระราชบัญญัติสถานบริการ(ฉบับที่ 4) พ.ศ. 2546 ที่
แก้ไขหรือไม่ ซึ่งเมื่อพิจารณาแล้ว เห็นได้ว่าสถานบริการที่มีอยู่ขณะประกาศใช้พระราชบัญญัติ
สถานบริการ พ.ศ. 2509 ซึ่งแก้ไขเพิ่มเติมโดยพระราชบัญญัติสถานบริการ(ฉบับที่ 4) พ.ศ. 2546
นอกจากสถานบริการที่แยกประเภทไว้ตามมาตรา 3 แล้วยังมีสถานบริการสรวายน้ำบริหารร่างกาย
โดยใช้เครื่องมือทางกายวิภาคบำบัดอยู่ด้วยแต่ตามพระราชบัญญัติสถานบริการ พ.ศ. 2509 ซึ่งแก้ไข
เพิ่มเติมโดยพระราชบัญญัติสถานบริการ(ฉบับที่ 4) พ.ศ. 2546 ก็หาได้มีข้อจำกัดความให้รวมถึง
สถานออกกำลังกายประเภทไฮเทคนี้ด้วย

เคยมีปัญหากับสถานบริการประเภทนี้แต่ไม่มีประเด็นโดยตรงเกี่ยวกับ
พระราชบัญญัติสถานบริการ พ.ศ. 2509 ซึ่งแก้ไขเพิ่มเติมโดยพระราชบัญญัติสถานบริการ(ฉบับที่ 4)
พ.ศ. 2546 ซึ่งศาลฎีกาได้วินิจฉัยเกี่ยวกับภาษีการค้าตามประมวลรัษฎากร ไว้ดังนี้

คำพิพากษาศาลฎีกาที่ 5/2536 กิจการของโจทก์ เป็นสถานบริการอาบน้ำ
นวด หรืออบตัวซึ่งมีผู้บริการแก่ลูกค้าเพื่อให้บริการโดยหวังประโยชน์ในทางการค้ารวมอยู่ด้วย
ตรงตามที่พระราชบัญญัติสถานบริการ(ฉบับที่ 2) พ.ศ. 2521²³ บัญญัติไว้ และตามบัญชีอัตราภาษี
การค้า ประเภทการค้า 4 ชนิด 2 ซึ่งแก้ไขเพิ่มเติมโดย พระราชกฤษฎีกาแก้ไขเพิ่มเติมประมวล
รัษฎากร(ฉบับที่ 5) พ.ศ. 2521²⁴ ก็ได้บัญญัติถึงรายการที่ประกอบการค้าประเภทนี้ไว้ว่า การ
ให้บริการในสถานอาบน้ำนวดหรืออบตัวตามกฎหมายว่าด้วยสถานบริการและรวมถึงการให้บริการ
ในสถานนวดหรืออบตัวอย่างอื่นด้วย ดังนั้น แม้โจทก์จะอ้างว่ากิจการของโจทก์ไม่ใช่สถานบริการ
ตามพระราชบัญญัติสถานบริการฯ ก็ตาม แต่โจทก์ก็ปฏิเสธไม่ได้ว่ากิจการของโจทก์เป็นการ
ให้บริการในสถานนวดหรืออบตัวอย่างอื่น ตามความหมายในบัญชีอัตราภาษีการค้าดังกล่าวและไม่
ว่าโจทก์จะแยกประเภทการให้บริการออกเป็นแผนกต่างๆ หรือไม่ก็ตาม ก็ล้วนเป็นการให้บริการ

²³ พระราชบัญญัติสถานบริการ พ.ศ. 2509 ซึ่งแก้ไขเพิ่มเติมโดยพระราชบัญญัติสถานบริการ(ฉบับ
ที่ 4) พ.ศ. 2546

²⁴ พระราชกฤษฎีกาแก้ไขเพิ่มเติมประมวลรัษฎากร(ฉบับที่ 5) พ.ศ. 2521

ในสถานอาบน้ำ นวดหรืออบตัว ตามกฎหมายว่าด้วยสถานบริการ หรือสถานนวดหรืออบตัวอย่างอื่น ตามบัญชีอัตราภาษีการค้าดังกล่าว โจทก์ไม่ชอบที่จะแยกบริการที่ไม่ใช่เป็นการนวดตัวออกจากบริการนวดตัวเพื่อเสียภาษีการค้าต่างหากจากการนวดตัว เพราะต่างก็เป็นการให้บริการในสถานที่ซึ่งอยู่ในความหมายดังกล่าวแห่งเดียวกัน และแม้กิจการของโจทก์เป็นสถานบริหารร่างกายและออกกำลังกาย มีเครื่องมือเครื่องใช้ที่ใช้อยู่ในแผนกกายวิภาคบำบัดของโรงพยาบาล และมีผู้เชี่ยวชาญที่มีความรู้ควบคุมดูแลด้วย ก็หาทำให้กลายเป็นไม่ใช่การให้บริการในสถานอาบน้ำ นวดหรืออบตัวตามกฎหมายว่าด้วยสถานบริการ หรือสถานนวดหรืออบตัวอย่างอื่น ตามบัญชีอัตราภาษีการค้าดังกล่าวไปได้ โจทก์จึงต้องเสียภาษีการค้าตามอัตราภาษีการค้าดังกล่าว

2.4.2.3 สถานบริการที่ต้องขออนุญาต²⁵

ตามมาตรา 4 แห่งพระราชบัญญัติสถานบริการ พ.ศ. 2509 ซึ่งแก้ไขเพิ่มเติมโดยพระราชบัญญัติสถานบริการ(ฉบับที่ 4) พ.ศ. 2546²⁶ ดังนี้

ห้ามมิให้ผู้ใดตั้งสถานบริการตามมาตรา 3(1)(2)(3) เว้นแต่จะได้รับใบอนุญาตจากพนักงานเจ้าหน้าที่

ผู้ใดตั้งสถานบริการตามมาตรา 3(4) ต้องแจ้งให้พนักงานเจ้าหน้าที่ทราบ ก่อนจัดตั้งไม่น้อยกว่าสิบห้าวัน

การขออนุญาต เงื่อนไขการอนุญาต และการขอต่อใบอนุญาตตามวรรคหนึ่งและการแจ้งความวรรคสอง ให้เป็นไปตามที่กำหนดในกฎกระทรวง

มาตรา 4 ทวิ สถานบริการตามมาตรา 3(4) ต้องมีผู้จัดการที่มีคุณสมบัติตามมาตรา 6 และต้องปฏิบัติตามกฎบัญญัติแห่งพระราชบัญญัตินี้ นอกจากมาตรา 9 ถึง มาตรา 13 มาตรา 18 มาตรา 21 และมาตรา 22

ตามมาตรานี้จะเห็นได้ว่า สถานบริการตามมาตรา 3(1)(2)(3) คือ สถานเต็นรั้านอาหารที่มีหญิงบำเรอและโรงนวด เป็นสถานบริการที่ต้องได้รับอนุญาต ให้จัดตั้งขึ้น ส่วนร้านอาหารที่มีดนตรีแสดงเพื่อการบันเทิงตามมาตรา 3(4) ไม่ต้องขอรับอนุญาตตั้ง กฎหมายเพียงให้แจ้งการจัดตั้งร้านดังกล่าวต่อพนักงานเจ้าหน้าที่ล่วงหน้าไม่น้อยกว่าสิบห้าวันเท่านั้น

เฉพาะสถานบริการตามมาตรา 3(4) คือ สถานที่ที่มีอาหาร สุรา น้ำชา หรือเครื่องดื่มอย่างอื่นจำหน่าย โดยจัดให้มีการแสดงดนตรีหรือการแสดงอย่างอื่นเพื่อการบันเทิงนั้น ถึงแม้จะไม่

²⁵ ประสงค์ คำมณี. เล่มเดิม. หน้า 16.

²⁶ พระราชบัญญัติสถานบริการ พ.ศ. 2509 ซึ่งแก้ไขเพิ่มเติมโดยพระราชบัญญัติสถานบริการ(ฉบับที่ 4) พ.ศ. 2546

ต้องได้รับอนุญาต แต่ตามมาตรา 4 ทวิ กำหนดให้ต้องมีผู้จัดการ และผู้จัดการต้องมีคุณสมบัติตามมาตรา 6 คือ มีคุณสมบัติเหมือนของผู้ขออนุญาตตั้งสถานบริการตามมาตรา 3 (1)(2)(3) นั่นเอง

นอกจากนั้น ผู้จัดการสถานบริการตามมาตรา 3(4) ไม่ต้องปฏิบัติเหมือนผู้รับอนุญาตตั้งสถานบริการตามมาตรา 3 (1)(2)(3) ในส่วนที่เกี่ยวกับใบอนุญาตตั้งสถานบริการตามมาตรา 9 ถึง 13 เพราะผู้จัดการสถานบริการตามมาตรา 3(4) ไม่ต้องรับอนุญาตตั้งดังกล่าวแล้ว กับไม่ต้องห้ามขาย แก๊ส เปลี่ยนแปลงหรือต่อเติมสถานบริการตามมาตรา 13 ด้วย

ตามมาตรา 19 กำหนดให้ผู้รับอนุญาตตั้งสถานบริการ มีหน้าที่ต้องควบคุมการแสดงมิให้เป็นไปในทางลามกหรืออนาจาร และมีให้มีสัตว์ร้ายเข้าร่วมแสดงในสภาพที่อาจก่อให้เกิดอันตรายแก่ผู้ชม แต่ผู้จัดการสถานบริการตามมาตรา 3 (4) ไม่ต้องปฏิบัติตามนี้ เพราะข้อกำหนดในมาตรา 19 ดังกล่าว เป็นเงื่อนไขในการอนุญาตและสั่งการแสดงงการแสดงนั้นได้ตามมาตรา 90 แก๊สเพิ่มเติม โดยพระราชบัญญัติสถานบริการ(ฉบับที่ 2) พ.ศ. 2521 หรือสั่งพักใบอนุญาตหรือไม่ต่อใบอนุญาต ตามมาตรา 21, 22

อย่างไรก็ตาม หากการแสดงลามกหรืออนาจารนั้นเป็นความผิดตามกฎหมายอาญา ก็ต้องถูกดำเนินคดีตามความผิดนั้นด้วย กรณีของผู้จัดการสถานบริการ ตามมาตรา 3(4) หากมีการแสดงดนตรีหรือการบันเทิงอื่นใดในทางลามกอนาจาร ก็ถูกดำเนินคดีอาญาได้เช่นกัน

สถานบริการตามมาตรา 3(3) คือ สถานอาบน้ำนวด หรืออบตัวซึ่งมีผู้บริการแก่ลูกค้าตามมาตรา 3(1) เคยมีปัญหาเกี่ยวกับสถานพยาบาล ตามพระราชบัญญัติสถานพยาบาล พ.ศ. 2504 เช่น โรงนวดแผนโบราณ ซึ่งได้รับอนุญาตให้จัดตั้งสถานบริการ ตามพระราชบัญญัติสถานบริการ พ.ศ. 2509 แล้ว แต่ชื่อของโรงนวดดังกล่าวมักตั้งชื่อยืดยาว เช่น สถานบริการนวดเพื่อสุขภาพ (แผนโบราณ) อาจทำให้ประชาชนหลงผิดเข้าใจว่าเป็นสถานพยาบาล กระทรวงสาธารณสุข ได้มีหนังสือที่ สธ. 0203/1951 ลงวันที่ 17 มิถุนายน พ.ศ. 2530 ถึงปลัดกระทรวงมหาดไทยความว่า การจัดตั้งสถานบริการนวดเพื่อสุขภาพ (แผนโบราณ) ถือเป็นสถานบริการซึ่งอยู่ในความควบคุมตามพระราชบัญญัติสถานบริการ พ.ศ. 2509 ซึ่งแก้ไขเพิ่มเติมโดยพระราชบัญญัติสถานบริการ(ฉบับที่ 4) พ.ศ. 2546 ดังนั้น หากจะอนุญาตให้ดำเนินการอย่างถูกต้องตามกฎหมายต้องขอตั้งเป็นสถานบริการตามพระราชบัญญัติสถานบริการ พ.ศ. 2509 ซึ่งแก้ไขเพิ่มเติมโดยพระราชบัญญัติสถานบริการ(ฉบับที่ 4) พ.ศ. 2546 ซึ่งกระทรวงมหาดไทยเป็นผู้รับผิดชอบ ตลอดจนเป็นผู้มีหน้าที่ตรวจตรา ควบคุมสถานบริการเหล่านั้น ให้ปฏิบัติตามกฎหมายสถานบริการ และขอความร่วมมือกระทรวงมหาดไทย ให้แจ้งสถานบริการนวดที่มีคำต่อท้ายว่า “แผนโบราณ” หรือ “เพื่อสุขภาพ” หรือคำอื่นใดที่มีความหมายทำนองเดียวกันนี้ ให้งดใช้คำดังกล่าว เพราะอาจทำให้บุคคลทั่วไป

เข้าใจว่า สถานบริการดังกล่าวเป็นสถานพยาบาลตามพระราชบัญญัติสถานบริการ พ.ศ. 2509 ซึ่งแก้ไขเพิ่มเติมโดยพระราชบัญญัติสถานบริการ(ฉบับที่ 4) พ.ศ. 2546 ซึ่งข้อเท็จจริงหาได้เป็นเช่นนั้นไม่

สถานคาราโอเกะ เริ่มเป็นที่นิยมเข้ามาในประเทศไทยตั้งแต่ปี 2531 เป็นต้นมา โดยเปิดเป็นร้านจำหน่ายสุราอาหาร มีบริการร้องเพลงตามเนื้อและภาพในจอโทรทัศน์ จึงมีปัญหว่าเป็นสถานบริการตามพระราชบัญญัติสถานบริการ พ.ศ. 2509 ซึ่งแก้ไขเพิ่มเติมโดยพระราชบัญญัติสถานบริการ(ฉบับที่ 4) พ.ศ. 2546 หรือไม่ ตามหนังสือกระทรวงมหาดไทยที่ มท. 0209/9581 ลงวันที่ 15 มิถุนายน พ.ศ. 2535 มีใจความว่า กรณีสถานประกอบกิจการ “วิดิทัศน์ คาราโอเกะ” ซึ่งมีหญิงบริการปรนนิบัติให้แก่ผู้ใช้บริการด้วยนั้น พิจารณาแล้วเห็นว่า สถานประกอบกิจการ “วิดิทัศน์ คาราโอเกะ” ดังกล่าว เป็นสถานบริการตามมาตรา 3 (2) แห่งพระราชบัญญัติสถานบริการ พ.ศ. 2509 ซึ่งแก้ไขเพิ่มเติมโดยพระราชบัญญัติสถานบริการ(ฉบับที่ 4) พ.ศ. 2546 ประเภทที่มีอาหารสุรา น้ำชา หรือเครื่องดื่มอย่างอื่นจำหน่ายและบริการ โดยมีหญิงบำเรอสำหรับปรนนิบัติลูกค้า ซึ่งผู้ประกอบการต้องขออนุญาต จัดตั้งสถานบริการตามกฎหมายว่าด้วยสถานบริการ และต้องขออนุญาตจัดฉายหรือให้บริการ โดยแสดงภาพและหรือเสียงด้วยเทป หรือวัสดุโทรทัศน์ ตามพระราชบัญญัติควบคุมกิจการเทปและวัสดุโทรทัศน์ พ.ศ. 2530 และกฎกระทรวงฉบับที่ 1 (พ.ศ. 2531) ลงวันที่ 15 กรกฎาคม พ.ศ. 2531ซึ่งออกตามความในกฎหมายดังกล่าว

กรณีสถานประกอบกิจการ “วิดิทัศน์ คาราโอเกะ” ซึ่งไม่มีหญิงบริการสำหรับปรนนิบัติแก่ผู้ใช้บริการนั้น พิจารณาแล้วเห็นว่าไม่เข้าข่ายตามพระราชบัญญัติสถานบริการ พ.ศ. 2509 ซึ่งแก้ไขเพิ่มเติมโดยพระราชบัญญัติสถานบริการ(ฉบับที่ 4) พ.ศ. 2546 แต่ผู้ประกอบการ “วิดิทัศน์คาราโอเกะ” ต้องขออนุญาตจัดฉายหรือให้บริการ โดยแสดงภาพและหรือเสียงด้วยเทปหรือวัสดุโทรทัศน์ ตามพระราชบัญญัติควบคุมกิจการเทปและวัสดุโทรทัศน์ พ.ศ. 2530 และกฎกระทรวงฉบับที่ 1 (พ.ศ. 2531) ลงวันที่ 15 กรกฎาคม พ.ศ. 2531 ซึ่งออกตามความในกฎหมายดังกล่าว

สำหรับกรณีหรือว่า สถานประกอบกิจการที่เรียกว่า “ข้าวต้มไฮเทค” ซึ่งมีการจำหน่ายสุรา อาหาร เครื่องดื่ม และมีการจัดฉายวิดิทัศน์ในลักษณะที่มีเวทีสำหรับ ดี.เจ. เปิดเพลงจากแผ่นเสียง และชักนำให้ผู้เข้าไปใช้บริการเต้นรำได้ตามโต๊ะของตนเอง โดยไม่มีฟลอร์เต้นรำ แต่มีการประดับไฟกระพริบเช่นเดียวกับคิสโก้เชคและมีเครื่องรับโทรทัศน์ขนาดใหญ่สำหรับบริการให้ผู้เข้าไปใช้บริการได้ดูชม ฉายวิดิทัศน์เพลงโดยผู้ประกอบการได้ขออนุญาตต่อทางราชการเปิดขายสุรา อาหารและเครื่องดื่มตามปกติ ซึ่งในข้อเท็จจริงแล้ว ผู้ประกอบการดังกล่าวได้เปิดบริการตลอดทั้งคืน พิจารณาแล้วเห็นว่า สถานประกอบกิจการ “ข้าวต้มไฮเทค” ดังกล่าวเป็นสถานบริการตามมาตรา 3 (1) แห่งพระราชบัญญัติสถานบริการ พ.ศ. 2509 ซึ่งแก้ไขเพิ่มเติมโดยพระราชบัญญัติสถานบริการ(ฉบับที่ 4) พ.ศ. 2546 ประเภทสถานที่เต้นรำ ที่ไม่มีหญิงพาร์ตเนอร์บริการ ซึ่งผู้ประกอบการ

กิจการต้องขออนุญาต จัดตั้งสถานบริการตามกฎหมายว่าด้วยสถานบริการ และต้องขออนุญาตจัดฉายหรือให้บริการ โดยแสดงภาพและหรือเสียงด้วยเทปหรือวัสดุโทรทัศน์ ตามพระราชบัญญัติควบคุมกิจการเทปหรือวัสดุโทรทัศน์ พ.ศ. 2530²⁷ และสำหรับสถานบริการตามมาตรา 3 (4) แห่งพระราชบัญญัติสถานบริการ พ.ศ. 2509 ซึ่งแก้ไขเพิ่มเติมโดยพระราชบัญญัติสถานบริการ(ฉบับที่ 4) พ.ศ. 2546 คือ สถานที่มีอาหาร สุรา น้ำชา หรือเครื่องคี่อย่างอื่นจำหน่าย โดยจัดให้มีการแสดงดนตรี หรือการแสดงอื่นใดเพื่อการบันเทิง ไม่ต้องขออนุญาตจัดตั้ง แต่ต้องแจ้งให้พนักงานเจ้าหน้าที่ทราบก่อนจัดตั้งไม่น้อยกว่าสิบห้าวัน ตามมาตรา 4 วรรคสอง สถานบริการประเภทนี้ได้แก่ ร้านอาหาร กัฏดาการ ห้องอาหารตามโรงแรมใหญ่ ๆ ซึ่งมีบริการขายอาหารและเครื่องคี่ และมีวงดนตรีแสดงขับกล่อม หรือรายการบันเทิงให้แก่ลูกค้าดูชมขณะรับประทานอาหาร เครื่องคี่ โดยสถานบริการประเภทนี้ กฎหมายถือเป็นสถานบริการเช่นกัน แต่ไม่ต้องขออนุญาตจัดตั้ง เพียงแต่แจ้งให้เจ้าหน้าที่ทราบล่วงหน้าก่อนจัดตั้งไม่น้อยกว่าสิบห้าวัน เท่านั้น

ตามมาตรา 3(4) เคยมีปัญหากรณี การจัดงานมงคลสมรส งานวันเกิด หรืองานเลี้ยงสังสรรค์อื่นๆ ซึ่งจัดในสถานบริการตามมาตรานี้ โดยมีการร่าง ลีลาศ ของผู้ที่มาร่วมงาน จะถือเป็นการแสดงอื่นใดเพื่อการบันเทิงตามมาตรานี้ได้หรือไม่ สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกาได้มีหนังสือ ค่วนมาก ที่ นร 0501/1844 ลงวันที่ 23 ธันวาคม พ.ศ. 2526 ตอบข้อหารือของกระทรวงมหาดไทย ว่า การที่ผู้มาใช้บริการในสถานที่ตามมาตรา 3(4) แห่งพระราชบัญญัติสถานบริการ พ.ศ. 2509 จัดงานมงคลสมรส งานวันเกิด หรืองานเลี้ยงสังสรรค์อื่นอันมีลักษณะเป็นการชั่วคราวชั่วคราว และได้จัดให้มีการร่างหรือลีลาศ ในระหว่างผู้ที่มาร่วมงานกันเองเป็นกรณีและผู้มาใช้บริการในสถานที่นั้นเป็นผู้จัดให้มีขึ้นเพื่อความรื่นเริงของผู้มาร่วมงานเอง โดยมีได้หวังประโยชน์ในการค้า จึงไม่เป็นการแสดงอื่นใดเพื่อความบันเทิงตามมาตรา 3(4) คือ ผู้จัดหรือเจ้าของงาน หรือผู้จัดการสถานบริการดังกล่าว ไม่ต้องแจ้งพนักงานเจ้าหน้าที่ทราบล่วงหน้าตามมาตรา 4 วรรคสอง

สำหรับในโอกาสที่มีงานเทศกาล งานปีใหม่ งานประจำปีของจังหวัด อำเภอ ตำบล ซึ่งทางราชการจัดขึ้นเป็นการชั่วคราวครั้งละ 3 หรือ 7 วัน โดยมีวัตถุประสงค์หารายได้ นำไปใช้ในทางสาธารณประโยชน์ ไม่ถือเป็นสถานบริการที่ตั้งขึ้นเพื่อให้บริการ โดยหวังประโยชน์ในการค้า ไม่ต้องขออนุญาตตามกฎหมายว่าด้วยสถานบริการ

ในปัจจุบันกระทรวงมหาดไทย มีนโยบายเกี่ยวกับสถานบริการตามมาตรา 3(1), (2) และ 3 ไว้ว่า จะไม่อนุญาตให้มีการเปิดสถานบริการดังกล่าวขึ้นใหม่อีก เว้นแต่ ของเดิมที่มีอยู่ก็ให้คงมีได้ต่อไป แต่กระทรวงมหาดไทยได้พิจารณาผ่อนผันนโยบาย ให้จัดตั้งสถานบริการตามมาตรา 3(1) เฉพาะประเภทที่ไม่มีหญิงพาดเนอรับบริการ ขึ้นในเขตท้องที่อันเป็นแหล่งท่องเที่ยว

²⁷ พระราชบัญญัติควบคุมกิจการเทปหรือวัสดุโทรทัศน์ พ.ศ. 2530

ตามที่คณะรัฐมนตรีกำหนด ซึ่งในปัจจุบันได้ประกาศแล้วทั้งสิ้น จำนวน 71 จังหวัดโดยอนุญาตให้จัดตั้งขึ้นในโรงแรมที่ได้รับบัตรส่งเสริมการลงทุน จากคณะกรรมการส่งเสริมการลงทุน ตามพระราชบัญญัติส่งเสริมการลงทุน พ.ศ. 2520²⁸ หรือในโรงแรมเพื่อการท่องเที่ยวที่กำหนดมาตรฐานที่ใช้ประกอบการพิจารณาผ่อนผันอนุญาตให้ตั้งสถานบริการ ในโรงแรมชั้นหนึ่ง มีดังนี้

- 1) เฉพาะโรงแรมที่ยังไม่มีสถานบริการ ตามมาตรา 3(1) ตั้งอยู่ก่อนเท่านั้น และผ่อนผันให้โรงแรมละ 1 แห่ง
- 2) เพื่อตั้งสถานบริการตามมาตรา 3(1) สถานเด่นไร่ประเภทที่ไม่มีหญิงพาดเนอร์บริการ
- 3) เป็นสถานที่ถูกต้องตามกฎหมายและคำสั่งกระทรวงมหาดไทยทุกชั้นตอน
- 4) ให้ตรงตามวัตถุประสงค์ของผู้ขออนุญาตตั้งสถานบริการทุกประการ
- 5) ให้สารวัตรท้องที่ หรือนายอำเภอท้องที่แล้วแต่กรณี ตรวจตรา ควบคุม และกวดขันสถานบริการให้ปฏิบัติตามกฎหมายโดยเคร่งครัด
- 6) ให้พนักงานเจ้าหน้าที่ถือใบอนุญาตในทางไม่อนุญาตให้ย้ายสถานบริการ
- 7) กำหนดเวลาเปิด-ปิดทำการของสถานบริการ ให้ถือปฏิบัติตามกฎกระทรวงฉบับที่ 6 (พ.ศ. 2524) ออกตามความในพระราชบัญญัติสถานบริการ

2.4.2.4 ที่ตั้งสถานบริการ

ตามมาตรา 4 ได้บังคับไว้ว่า อาคารหรือสถานที่ที่ขออนุญาตตั้งเป็นสถานบริการจะต้อง

- 1) ไม่อยู่ใกล้วัด สถานที่สำหรับปฏิบัติพิธีกรรมทางศาสนา โรงเรียนหรือสถานศึกษา โรงพยาบาล สถานพยาบาลที่รับผู้ป่วยไว้ค้างคืน สโมสรเยาวชน หรือหอพักตามกฎหมายว่าด้วยหอพัก ในขนาดที่เห็นได้ว่าจะก่อความเดือดร้อนรำคาญแก่สถานที่ดังกล่าว

กฎหมายมิได้ห้ามเด็ดขาดมิให้ตั้งอยู่ใกล้สถานดังกล่าวเสียเลย แม้ว่าอยู่ใกล้สถานดังกล่าว แต่ไม่ถึงขนาดที่จะก่อความเดือดร้อนรำคาญแก่สถานที่ดังกล่าวก็ตั้งได้

- 2) ไม่อยู่ในย่านที่ประชาชนอยู่อาศัย อันจะก่อความเดือดร้อนรำคาญแก่ประชาชนผู้อยู่อาศัยใกล้เคียง

- 3) มีทางถ่ายเทอากาศสะดวก

ทั้งหมดนี้เป็นเงื่อนไขในการอนุญาตให้จัดตั้งสถานบริการตามมาตรา 3, 4 แต่ถึงแม้ว่าจะเป็นสถานที่ที่อยู่ในรอบบังคับของมาตรา 7 แต่หากอยู่ในปริมณฑลจำกัดในท้องที่ที่รัฐมนตรีว่าการกระทรวงมหาดไทย ไม่อนุญาตให้จัดตั้งสถานบริการ โดยออกเป็นพระราชกฤษฎีกา

²⁸ พระราชบัญญัติส่งเสริมการลงทุน พ.ศ. 2520

งคอนุญาตสถานที่นั้นก็ตั้งสถานบริการไม่ได้ เช่น ในเขตโบราณสถาน หรือชายทะเลที่เป็นเขตอนุรักษ์เป็นต้น และตามมาตรา 5 เพื่อรักษาความสงบเรียบร้อยของประชาชน เมื่อรัฐมนตรีว่าการกระทรวงมหาดไทยเห็นสมควรจะกำหนดเขตอันมีปริมณฑลจำกัดในท้องที่ใดเพื่อการอนุญาต หรืองคอนุญาตให้ตั้งสถานบริการตามมาตรา 4 ให้กระทำโดยออกเป็นพระราชกฤษฎีกา

โดยปกติผู้จัดตั้งสถานบริการ มักจะไม่มีที่ดินเป็นของตนเอง โดยจะเช่าอาคาร หรือที่ดินของผู้อื่นจัดตั้งสถานบริการ กฎหมายเห็นความสำคัญในกรณีนี้ จึงกำหนดไว้เป็นเงื่อนไขในมาตรา 8 ว่า ถ้าอาคารหรือสถานที่ที่ขออนุญาตตั้งสถานบริการตามมาตรา 4 เป็นของผู้อื่น ในชั้นขออนุญาตตั้งสถานบริการ ผู้ขออนุญาตต้องมีหนังสือแสดงว่า ได้รับความยินยอมจากเจ้าของอาคารหรือสถานที่นั้น ทั้งนี้มีเหตุผลว่า เจ้าของอาคาร หรือสถานที่ที่ขออนุญาตตั้งสถานบริการจะไม่สามารถความเดือนร้อนจากสถานบริการนั้น เช่น เช่าที่เพื่อยู่ออาศัย แต่ต่อมาต้องการใช้ที่นั้นตั้งเป็นสถานบริการด้วย เช่นนี้ต้องไปขอความยินยอมจากเจ้าของที่นั้นก่อน

นอกจากนี้ ในมาตรา 13 ได้กำหนดห้ามมิให้ผู้รับอนุญาตตั้งสถานบริการ ย้ายแก้ไขเปลี่ยนแปลงหรือต่อเติมสถานบริการ เว้นแต่จะได้รับอนุญาตเป็นหนังสือจากพนักงานเจ้าหน้าที่ก็เนื่องมาจากเพื่อจะให้พนักงานเจ้าหน้าที่ได้รับรู้หรือเข้าควบคุมสถานบริการได้สะดวก เช่น การย้ายไปตั้งที่ใหม่

นอกจากนี้ยังห้ามมิให้มีการตั้งหรือย้ายสถานบริการใดๆ ไปอยู่ใกล้สถานทูตหรือสถานกงสุลของต่างประเทศไม่ว่าในกรณีใดๆ ทั้งสิ้น ตามหนังสือกระทรวงมหาดไทยที่ มท. 0204/ว 1038 ลงวันที่ 26 กันยายน พ.ศ. 2526 และต่อมารัฐมนตรีว่าการกระทรวงมหาดไทยได้อนุญาตให้มีการผ่อนผันนโยบายเกี่ยวกับความปลอดภัยของทูต หรือสถานทูต และความสัมพันธ์ระหว่างประเทศ โดยให้พนักงานเจ้าหน้าที่ตามกฎหมายว่าด้วยสถานบริการถือปฏิบัติคือ กรณีการพิจารณาเกี่ยวกับการจัดตั้งหรือย้ายสถานบริการไปอยู่ใกล้สถานทูตหรือสถานกงสุลของต่างประเทศ หากพนักงานเจ้าหน้าที่เห็นว่า ไม่ก่อให้เกิดปัญหาความปลอดภัย ความสัมพันธ์ระหว่างประเทศ และความไม่เหมาะสมในอันที่จะก่อให้เกิดความเดือนร้อนรำคาญแก่สถานที่ดังกล่าว ก็ให้เสนอกระทรวงมหาดไทยพิจารณาเป็นราย ๆ ไป ตามหนังสือกระทรวงมหาดไทย ที่ มท. 0207/ว 130 ลงวันที่ 28 มกราคม พ.ศ. 2528

2.4.2.5 การจัดการสถานที่ภายนอกและภายในของสถานบริการ²⁹

การจัดการลักษณะภายในของสถานบริการ ตามกฎกระทรวงฉบับที่ 3 (พ.ศ. 2521) ออกตามความในมาตรา 17 แห่งพระราชบัญญัติสถานบริการ พ.ศ. 2509 ซึ่งแก้ไขเพิ่มเติมโดยพระราชบัญญัติสถานบริการ(ฉบับที่ 4) พ.ศ. 2546 ข้อ 9 ดังนี้

²⁹ ประสงค์ คำณิ. เล่มเดิม. หน้า 17-18.

- 1) มีห้องส้วมเพียงพอบริการลูกค้า มีที่ปัสสาวะชายแยกอยู่ต่างหากจากห้องส้วม
- 2) รักษาความสะอาดเรียบร้อยเป็นอย่างดี และมีให้มีกลิ่นเหม็นอันเป็นการรบกวนลูกค้า
- 3) มีแสงสว่างเพียงพอที่จะมองเห็นและจำหน้ากันได้ ในระยะไม่น้อยกว่า 1.5 เมตร
- 4) สถานบริการที่มีห้องบริการเฉพาะ ต้องมีตัวเลขอารบิกสีขาว ขนาดสูงอย่างน้อย 5 เซนติเมตร ประจำเรียงตามระดับที่หน้าประตูห้องบริการทุกห้อง ถ้าประตูเข้าออกมีบานปิด ให้มีช่องสี่เหลี่ยมขนาดสูงอย่างน้อย 5 เซนติเมตร ยาวอย่างน้อย 20 เซนติเมตร ที่บานประตูเหนือพื้นห้อง 170 เซนติเมตร จะมีม่านบังทางด้านนอกก็ได้

สถานบริการที่ได้รับอนุญาตต้องใช้ป้ายชื่อให้ตรงกับชื่อในใบอนุญาตแต่เพียงชื่อเดียวตามกฎหมายกระทรวงฉบับที่ 3 (พ.ศ. 2521) ข้อ 9 ทวิ เพิ่มเติมโดยกฎหมายฉบับที่ 5 (พ.ศ. 2523) ข้อ 1

2.4.2.6 คุณสมบัติของผู้ขอรับอนุญาตตั้งสถานบริการ

ผู้ขออนุญาตจัดตั้งสถานบริการตามมาตรา 4 ต้องมีคุณสมบัติตามมาตรา 6 ดังนี้

- 1) อายุไม่ต่ำกว่ายี่สิบปีบริบูรณ์
- 2) ไม่เป็นผู้มีความประพฤติเสื่อมเสียหรือบกพร่องในศีลธรรม
- 3) ไม่เป็นผู้วิกลจริต หรือจิตฟั่นเฟือนไม่สมประกอบ
- 4) ไม่เป็นผู้เจ็บป่วยด้วยโรคติดต่อ อันเป็นที่รังเกียจแต่สังคม โรคพิษสุราเรื้อรัง หรือโรคยาเสพติดให้โทษอย่างร้ายแรง
- 5) ไม่เป็นผู้เคยต้องรับโทษในความผิดเกี่ยวกับเพศ ตามประมวลกฎหมายอาญาในความผิดตามกฎหมายว่าด้วยการค้าหญิงและเด็ก ตามกฎหมายว่าด้วยการปรามการทำให้แพร่หลายและการค้าวัตถุลามก หรือตามกฎหมายว่าด้วยการปรามการค้าประเวณี

ในกรณีที่นิติบุคคลเป็นผู้ขออนุญาตตั้งสถานบริการ ผู้แทนของนิติบุคคลนั้นต้องมีคุณสมบัติตามความในวรรคก่อน

2.4.2.7 การขออนุญาตตั้งสถานบริการ³⁰

สถานบริการที่ต้องขออนุญาตตามมาตรา 3(1)(2)(3) ตามคำสั่งกระทรวงมหาดไทยที่ 483/2521 ลงวันที่ 28 สิงหาคม พ.ศ. 2521 ข้อ 1 ได้ให้ความหมายไว้ ดังนี้

สถานบริการตามมาตรา 3(1) ได้แก่ ในดัลลัส บาร์ และภัตตาคาร เป็นต้น ซึ่งมีการเดินร่ำวางหรือรองเง็ง ที่มีหญิงพาดเนอร์และไม่มีหญิงพาดเนอร์ รวมตลอดถึงสถานร่ำวางชั่วคราว ซึ่งมีหญิงร่ำวางและเก็บเงินจากลูกค้าด้วย ทั้งนี้จะจัดให้มีสุรา น้ำชา หรือเครื่องค้ำจันทน์ หรือจัดให้มีการแสดงดนตรี หรือการแสดงอื่นใดเพื่อการบันเทิงด้วยก็ได้

³⁰ ประสงค์ คำมณี. เล่มเดิม. หน้า 18.

สถานบริการตามมาตรา 3(2) ได้แก่ สถานที่ขายอาหาร สุรา หรือเครื่องดื่มอย่างอื่น ซึ่งมีหญิงบำเรอแต่ไม่มีการเดินรำ เช่น กัศดาการที่มีหญิงบำเรอร่วมโต๊ะปรนนิบัติลูกค้า หรือโรงน้ำชา ที่มีเตียงพักผ่อนหลับนอน และมีบริการนวดให้แก่ลูกค้า เป็นต้น

สถานบริการตามมาตรา 3(3) ได้แก่ สถานอาบน้ำ นวด หรืออบตัว ซึ่งมีผู้บริการนวดแก่ลูกค้า รวมตลอดถึงร้านตัดผมหรือตัดผมซึ่งมีห้องนวดแก่ลูกค้าด้วย

ตามคำสั่งกระทรวงมหาดไทยฉบับที่ 3 (พ.ศ. 2521) ลงวันที่ 28 สิงหาคม พ.ศ. 2521 ข้อ 2 กำหนดว่า การขออนุญาตตั้งสถานบริการตามมาตรา 4 ในเขตกรุงเทพมหานคร ให้ยื่นต่อสารวัตรท้องที่ ในจังหวัดอื่นให้ยื่นต่อนายอำเภอท้องที่ที่จะตั้งสถานบริการนั้น โดยใช้แบบ สป.1 ท้ายกฎกระทรวง

สำหรับขั้นตอนวิธีการพิจารณาคำขออนุญาตตั้งสถานบริการคือ ให้สารวัตรท้องที่ หรือนายอำเภอท้องที่รับคำขอ เรียกหลักฐานพร้อมรูปถ่ายจากผู้ขออนุญาตให้ครบ แล้วดำเนินการสอบสวนคุณสมบัติของผู้ขออนุญาตเพื่อยืนยันตามมาตรา 6 คุณสมบัติตามมาตรา 6(3)(4) ให้ผู้ขออนุญาตแสดงใบรับรองแพทย์แผนปัจจุบันชั้น 1 เป็นหลักฐาน และให้บันทึกการตรวจอาคารสถานที่ว่าไม่ขัดต่อมาตรา 7(1)(2) และ(3) กับให้ทำแผนที่สังเขปแสดงสถานที่ตั้งสถานบริการแห่งนั้น แนบเสนอมาด้วย ส่วนรายได้ที่เห็นว่าอาคารสถานที่ขัดต่อมาตรา 7(1)(2)และ(3) ข้อใดให้บันทึกเหตุที่ขัดต่อกฎหมายมาโดยละเอียด และให้พิมพ์ลายนิ้วมือ 10 นิ้ว ของผู้ขออนุญาต โดยใช้แบบพิมพ์มือ ผู้ยื่นเรื่องราวขออนุญาต ส่งไปตรวจสอบยังแผนกพิมพ์ลายนิ้วมือกองทะเบียนประวัติอาชญากร เพื่อตรวจสอบคุณสมบัติ ตามมาตรา 6(5) แล้วนำผลการตรวจสอบเก็บเข้าเรื่องราวที่ขออนุญาตไว้ และเมื่อได้ปฏิบัติตามดังกล่าวครบถ้วนแล้ว ให้สารวัตรท้องที่หรือนายอำเภอท้องที่เสนอเรื่องราวพร้อมกับความเห็นต่อผู้บังคับบัญชาตามลำดับชั้นในกรุงเทพมหานครให้เสนอถึงผู้บัญชาการตำรวจนครบาล ในจังหวัดอื่นให้เสนอถึงผู้ว่าราชการจังหวัด ภายในสิบห้าวัน นับแต่วันได้รับเรื่องราวขออนุญาต รายใดที่ขัดข้องไม่สามารถเสนอภายในสิบห้าวัน ให้บันทึกเหตุขัดข้องมาในรายงานเสนอด้วย และเมื่อได้รับคำขออนุญาตตั้งสถานบริการ ให้พนักงานเจ้าหน้าที่พิจารณาสั่งภายในเก้าสิบวัน ตามมาตรา 9

สถานบริการตามมาตรา 3(4) ตามพระราชบัญญัติสถานบริการ พ.ศ. 2509 ซึ่งแก้ไขเพิ่มเติมโดยพระราชบัญญัติสถานบริการ(ฉบับที่ 4) พ.ศ. 2546 กำหนดให้ไม่ต้องได้รับอนุญาต แต่ให้แจ้งพนักงานเจ้าหน้าที่ทราบก่อนการจัดตั้งไม่น้อยกว่า 15 วัน ซึ่งสถานบริการตามมาตรานี้ ได้แก่ ร้านคอฟฟี่ช็อป ร้านขายอาหารหรือเครื่องดื่ม โดยจัดให้มีการแสดงดนตรี หรือการแสดงอื่นใด เพื่อการบันเทิง การจัดตั้งสถานบริการตามมาตรานี้ ในกรุงเทพมหานครให้ยื่นต่อสารวัตรท้องที่

ในจังหวัดอื่นให้ยื่นต่อนายอำเภอท้องที่ที่ตั้งสถานบริการ เป็นผู้รับเรื่องราวการขอจัดตั้งสถานบริการดังกล่าว

สถานบริการตามมาตรา 3(4) จะดำเนินการจัดตั้งสถานบริการหรือประกอบกิจการได้ต่อเมื่อได้รับใบรับแจ้งการจัดตั้งสถานบริการจากพนักงานเจ้าหน้าที่ เว้นแต่สถานบริการซึ่งได้เคยจัดตั้งไว้ก่อนแล้ว ก็สามารถดำเนินการต่อไปได้ แต่หากไม่ได้รับความเห็นชอบในการจัดตั้งสถานบริการ ให้สารวัตรหรือนายอำเภอท้องที่ที่ตั้งสถานบริการ ทำหนังสือแจ้งผลการพิจารณาพร้อมชี้แจงเหตุผลและข้อกฎหมายให้ผู้แจ้งการจัดตั้งสถานบริการทราบภายในสามวัน นับแต่วันรับคำสั่งดังกล่าว

ผลของการอนุญาตจะมีผลก็ต่อเมื่อผู้ขอรับใบอนุญาตได้รับแจ้งจากพนักงานเจ้าหน้าที่ให้ไปชำระค่าธรรมเนียม และเมื่อชำระค่าธรรมเนียมแล้วก็จะได้รับใบอนุญาตจัดตั้งสถานบริการ วันที่ได้รับใบอนุญาตจัดตั้ง คือ วันที่เปิดดำเนินการสถานบริการได้ ส่วนค่าธรรมเนียมได้กำหนดไว้ตามกฎหมายกระทรวงมหาดไทย (พ.ศ. 2509) ลงวันที่ 6 ตุลาคม พ.ศ. 2509 ข้อ 12

สำหรับใบอนุญาตให้ตั้งสถานบริการนั้น ให้ใช้ได้จนถึงวันที่ 31 ธันวาคม ของปี ที่ออกใบอนุญาต ตามมาตรา 10 วรรคหนึ่ง

การต่อใบอนุญาต จะต้องยื่นคำขอเสียก่อนใบอนุญาตสิ้นอายุ เมื่อได้ยื่นคำขอดังกล่าวแล้ว จะประกอบกิจการต่อไปก็ได้ จนกว่าพนักงานเจ้าหน้าที่จะสั่งไม่อนุญาตให้ต่อใบอนุญาตนั้นตามมาตรา 10 วรรคสอง แต่หากไม่ได้รับต่อใบอนุญาตผู้ขอต่อใบอนุญาตมีสิทธิอุทธรณ์ต่อผู้บัญชาการตำรวจแห่งชาติ หรือปลัดกระทรวงมหาดไทยได้ภายในกำหนดสามสิบวัน นับแต่วันที่ได้รับหนังสือแจ้งการไม่อนุญาต หรือไม่ต่ออายุใบอนุญาต คำวินิจฉัยของผู้บัญชาการตำรวจแห่งชาติ หรือปลัดกระทรวงมหาดไทย ให้เป็นที่สิ้นสุด ตามมาตรา 11

สำหรับกรณีที่ได้รับอนุญาตให้ตั้งสถานบริการมาแล้ว หากต่อมามีการตั้งโรงเรียนหรือสถานพยาบาลใกล้สถานบริการนั้น เมื่อขอต่ออายุใบอนุญาต อาจไม่ได้รับอนุญาตให้ต่ออายุก็ได้เพราะมีพฤติการณ์ใหม่เกิดขึ้น หลังจากได้รับอนุญาตครั้งแรกแล้ว กรณีนี้จะโทษสถานที่ตั้งใหม่ไม่ได้ เพราะการที่กฎหมายให้ต่อใบอนุญาตทุกปี ก็เพื่อให้พนักงานเจ้าหน้าที่ได้พิจารณาถึงเงื่อนไขตามมาตรา 6 และ 7 ซึ่งอาจมีการเปลี่ยนแปลงขึ้นได้เสมอ จึงต้องคำนึงถึงคุณสมบัติของผู้ขออนุญาต และสิ่งแวดล้อมของสถานบริการที่ขอต่อใบอนุญาตเป็นสำคัญ

ใบแทนใบอนุญาต กรณีใบอนุญาตให้จัดตั้งสถานบริการสูญหายหรือชำรุดในสาระสำคัญให้ผู้รับใบอนุญาตยื่นคำขอรับใบแทนใบอนุญาตภายในสิบห้าวันนับแต่วันที่ทราบว่าใบอนุญาตสูญหายหรือชำรุด ตามมาตรา 12 และตามคำสั่งกระทรวงมหาดไทยที่ 483/2521 ลงวันที่ 28 สิงหาคม พ.ศ. 2521 ข้อ 11 ให้ผู้รับอนุญาตยื่นคำขอรับใบแทนใบอนุญาตต่อสารวัตรท้องที่หรือ

นายอำเภอท้องที่ทำการสอบสวน และให้ผู้รับอนุญาตทำเรื่องเรื่องราวขอรับใบแทนใบอนุญาตเสนอขอรับอนุมัติจากผู้บัญชาการตำรวจนครบาลหรือผู้ว่าราชการจังหวัด แล้วแต่กรณี

ตามคำสั่งกระทรวงมหาดไทยที่ 483/2521 ลงวันที่ 28 สิงหาคม พ.ศ. 2521 ข้อ 8 กำหนดไว้ว่าในกรณีสถานบริการบางแห่งร้องขอเปลี่ยนผู้รับอนุญาตหรือในกรณีที่นิติบุคคลซึ่งเป็นผู้รับอนุญาตขอเปลี่ยนบุคคลซึ่งเป็นผู้ดำเนินการสถานบริการแทนนิติบุคคล การขอเปลี่ยนแปลงทั้งสองกรณีนี้ ให้ผู้บัญชาการตำรวจนครบาลหรือผู้ว่าราชการจังหวัดแล้วแต่กรณี ถือปฏิบัติ ดังนี้

1) กรณีที่มีการขอเปลี่ยนผู้รับอนุญาต กรณีเช่นนี้ถือได้ว่า เป็นการโอนใบอนุญาตซึ่งตามกฎหมายว่าด้วยสถานบริการมิได้กำหนดไว้ให้โอนแก่กันแต่อย่างใด ฉะนั้น พนักงานเจ้าหน้าที่จึงไม่มีอำนาจที่จะอนุญาตให้เปลี่ยนผู้รับอนุญาตหรือโอนใบอนุญาตให้แก่กันได้

2) กรณีที่นิติบุคคลซึ่งเป็นผู้รับอนุญาต ขอเปลี่ยนบุคคลซึ่งเป็นผู้ดำเนินการแทนนิติบุคคล ให้อยู่ในดุลพินิจของพนักงานเจ้าหน้าที่พิจารณาตามที่เห็นสมควร หากเห็นสมควรอนุญาตให้แก้ไขใบอนุญาตตามความประสงค์ของผู้ขอได้ โดยไม่ต้องเรียกเก็บค่าธรรมเนียม และให้จัดแจ้งไว้เป็นหลักฐานในใบอนุญาตให้ชัดเจนว่า ได้มีการเปลี่ยนผู้ดำเนินการสถานบริการแทนนิติบุคคล และให้ปิดรูปถ่ายของผู้ดำเนินการแทนไว้ด้วย

กรณี ผู้รับอนุญาตตั้งสถานบริการถึงแก่กรรม พนักงานเจ้าหน้าที่อาจพิจารณาต่ออายุใบอนุญาตให้ตั้งสถานบริการนั้น แก่ทายาทผู้รับมรดกหรือผู้จัดการมรดกตามคำพิพากษาหรือคำสั่งของศาลได้ ตามหนังสือกระทรวงมหาดไทย ที่ มท. 0204/ว 795 ลงวันที่ 26 กรกฎาคม พ.ศ. 2526 เรื่องแนวทางปฏิบัติกรณีผู้รับอนุญาตตั้งสถานบริการถึงแก่กรรม

กรณีการโอนใบอนุญาต ได้มีคำพิพากษาศาลฎีกาไว้ ดังนี้

คำพิพากษาศาลฎีกาที่ 2275/2526 ใบอนุญาตให้ตั้งสถานบริการตามพระราชบัญญัติสถานบริการเป็นใบอนุญาตเฉพาะตัวของรับอนุญาต จะขออนุญาตแทนกันไม่ได้ พระราชบัญญัติดังกล่าวมิได้บัญญัติให้โอนใบอนุญาตแก่กันได้ แสดงให้เห็นเจตนารมณ์ว่า ไม่ประสงค์ให้โอนใบอนุญาตแก่กัน แม้ใบอนุญาตดังกล่าวจะเป็นทรัพย์สิน ก็เป็นเรื่องเฉพาะตัวของผู้รับอนุญาต โจทก์จึงไม่อาจฟ้องบังคับให้จำเลยโอนใบอนุญาตให้แก่โจทก์ตามสัญญา เพราะวัตถุประสงค์แห่งสัญญาฝ่าฝืนกฎหมายย่อมตกเป็นโมฆะ

คำพิพากษาศาลฎีกาที่ 608/2527 การได้รับอนุญาตให้ตั้งสถานบริการเป็นสิทธิเฉพาะตัวของผู้รับอนุญาต จะโอนสิทธิตามใบอนุญาตให้บุคคลอื่นหาได้ไม่ สัญญาโอนกิจการใบอนุญาตจึงเป็นสัญญา ที่มีวัตถุประสงค์ต้องห้ามขัดแย้งโดยกฎหมาย และขัดต่อความสงบเรียบร้อยของประชาชน ย่อมตกเป็นโมฆะ ตามประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์ มาตรา 113

คำพิพากษาศาลฎีกาที่ 2210/2535 พระราชบัญญัติสถานบริการ พ.ศ. 2509 ออกมาเพื่อรักษาไว้ซึ่งความสงบเรียบร้อย ศีลธรรม วัฒนธรรม และประเพณีอันดีของชาติ ใบอนุญาตให้ตั้งสถานบริการ จึงเป็นใบอนุญาตเฉพาะตัวของผู้รับอนุญาต จะขออนุญาตแทนกันไม่ได้ โจทก์จึงไม่อาจฟ้องขอให้บังคับจำเลยซึ่งเป็นผู้รับใบอนุญาต ให้โอนใบอนุญาตให้ตั้งสถานบริการให้โจทก์โดยอ้างว่าเป็นผู้ถือใบอนุญาตแทนโจทก์ได้

2.4.2.8 ผู้รับอนุญาตตั้งสถานบริการ³¹

ตามมาตรา 13 ห้ามมิให้ผู้รับอนุญาตตั้งสถานบริการ ย้าย แก่ไข เปลี่ยนแปลง หรือต่อเติมสถานบริการ เว้นแต่จะได้รับอนุญาตเป็นหนังสือจากพนักงานเจ้าหน้าที่ และตามคำสั่งกระทรวงมหาดไทย ที่ 483/2521 ข้อ 9 ได้กำหนดหลักเกณฑ์เกี่ยวกับการย้าย แก่ไข เปลี่ยนแปลง หรือต่อเติมสถานบริการ ดังนี้

1) กรณีผู้รับอนุญาตยื่นคำร้องขอย้ายสถานบริการจากสถานที่แห่งหนึ่งไปอยู่อีกแห่งหนึ่งนั้น ข้อเท็จจริงปรากฏว่าระยะนี้มีสถานบริการขอย้ายสถานที่กันอยู่เสมอนี้เนื่องจากสถานบริการบางแห่ง อยู่ในท้องที่การค้าไม่เจริญ ไม่อยู่ในที่ชุมนุมชน จึงได้ขออนุญาตย้ายไปอยู่ในที่ชุมนุมชนที่มีการค้าดี ซึ่งการย้ายสถานที่ดังกล่าว ถึงแม้ว่ากฎหมายจะไม่บัญญัติไว้ชัดเจน ห้ามย้ายไปอยู่ในที่ชุมนุมชนก็ตาม แต่ก็ควรนำมาตรา 7 มาใช้โดยอนุโลม โดยมาตรา 7 บัญญัติว่า สถานที่ขออนุญาตตั้งเป็นสถานบริการ ต้องไม่อยู่ในย่านที่ประชาชนอยู่อาศัย อันจะก่อความเดือดร้อนรำคาญแก่ประชาชนที่อยู่อาศัยใกล้เคียง นอกจากนั้นเจตนาของผู้ตั้งสถานบริการครั้งแรก ก็มีเจตนาจะขอตั้งในสถานที่นั้นอยู่แล้ว ด้วยเหตุนี้ ถ้าหากจะให้มีการย้ายสถานที่โดยไม่จำกัดแล้ว ต่อไปสถานบริการก็จะเข้ามารวมกลุ่มอยู่ในย่านที่ชุมนุมชน ทำให้แออัดเดือดร้อนแก่ผู้อื่น ฉะนั้น เรื่องย้ายสถานที่ห้ามมิให้ย้ายสถานที่บริการอีกต่อไป เว้นแต่มีเหตุจำเป็นหรือเหตุสุดวิสัย เช่นเพลิงไหม้ซึ่งการสอบสวนฟังไม่ได้ว่าเป็นคันหรือกรณีถูกไล่ที่ และเป็นการขอย้ายไปตั้งอยู่ภายในท้องที่จังหวัดเดียวกันกับที่ตั้งเดิม ก็ให้ผ่อนผันอนุญาตได้

2) การขอแก้ไขเปลี่ยนแปลงภายในและภายนอกสถานบริการ ถ้าพนักงานเจ้าหน้าที่เห็นว่าเหตุจำเป็นจะอนุญาตก็ได้ แต่ถ้าผู้รับอนุญาตแก้ไขเปลี่ยนแปลงไปก่อนได้รับอนุญาต พนักงานเจ้าหน้าที่ก็มีอำนาจสั่งไม่ต่ออายุใบอนุญาต หรือสั่งพักใช้ใบอนุญาตหรือสั่งเพิกถอนใบอนุญาตได้

ส่วนการเปลี่ยนแปลงสถานบริการประเภท อาบน้ำ นวด หรืออบตัว ซึ่งมีผู้บริการให้แก่ลูกค้าโดยเป็นร้านตัดผมหรือตัดผมด้วย ให้เหลือแต่บริการอาบน้ำ นวด หรืออบตัว ซึ่งมีผู้บริการให้แก่ลูกค้าแต่อย่างเดียวนั้น ให้ถือเป็นนโยบายในทางไม่อนุญาต

³¹ ประสงค์ คำมณี. เล่มเดิม. หน้า 22.

3) การต่อเติม สำหรับการต่อเติมสถานบริการนี้ ถ้าหากขอต่อเติมสถานที่ให้กว้างขวางออกไปโดยไม่ขอเพิ่มห้องบริการแล้ว ให้อยู่ในดุลพินิจของพนักงานเจ้าหน้าที่ว่าจะสมควรอนุญาตหรือไม่ แต่ถ้าต่อเติม โดยขอเพิ่มห้องบริการด้วย จะพิจารณาให้เพิ่มเท่าที่เห็นว่าจำเป็นเพื่อปรับปรุงกิจการสถานที่ให้ดีขึ้น โดยจำนวนจำกัด หากขอเพิ่มมีจำนวนเกินสมควร จนดูเหมือนว่าเป็นการเพิ่มสถานบริการขึ้นแล้ว ก็จะไม่อนุญาตให้เพิ่มอีก เพราะการเพิ่มห้องบริการเท่ากับเป็นการขยายกิจการให้กว้างขวางขึ้น เมื่อมีห้องบริการเพิ่มขึ้นก็ดูเหมือนว่าเป็นการเพิ่มสถานบริการขึ้นมาอีกนั่นเอง

ตามมาตรา 14 ก่อนที่ลูกจ้าง หญิงพาดเนอร์ หญิงบำเรอ ผู้บริการอาบน้ำ นวด หรืออบตัวหรือคนรับใช้เริ่มเข้าทำงานในสถานบริการ ผู้รับอนุญาตตั้งสถานบริการ ต้องจัดทำประวัติของแต่ละบุคคลดังกล่าว จำนวน 2 ชุด เก็บไว้ ณ สถานบริการ 1 ชุด และส่งไปเก็บรักษาไว้ ณ สถานีตำรวจท้องที่ 1 ชุด บัตรประวัติอย่างน้อยต้องมีรายการ ชื่อ ที่อยู่ วันเดือนปีเกิด ชื่อและที่อยู่ของผู้รับรองตามแบบที่กำหนดในกฎกระทรวง

ในกรณีที่รายการในบัตรเปลี่ยนแปลงไป ให้ผู้รับอนุญาตตั้งสถานบริการ แจ้งการเปลี่ยนแปลงตามแบบที่กำหนดในกฎกระทรวงภายในกำหนดเจ็ดวัน นับแต่วันที่มีการเปลี่ยนแปลง

การจัดทำบัตรประวัติของลูกจ้าง หญิงพาดเนอร์ หญิงบำเรอ ผู้บริการอาบน้ำ นวด หรืออบตัว หรือคนรับใช้ในที่ทำงานในสถานบริการตามมาตรา 14 กำหนดให้เป็นหน้าที่ของผู้รับอนุญาตตั้งสถานบริการเป็นผู้จัดทำขึ้น โดยให้ติดต่อขอรับแบบ สป.3 และ 4 จากสารวัตรท้องที่ หรือนายอำเภอท้องที่ที่สถานบริการนั้นตั้งอยู่

แบบ สป.3 ผู้รับอนุญาตตั้งสถานบริการต้องทำ 2 ชุด คัดรูปถ่ายพร้อมเก็บไว้ ณ สถานบริการ 1 ชุด และส่งไปเก็บที่สถานีตำรวจท้องที่ 1 ชุด ฉบับที่เก็บที่สถานีตำรวจท้องที่ ให้สารวัตรท้องที่แยกเก็บเป็นแต่ละสถานบริการไป ในจังหวัดอื่นนอกจากกรุงเทพมหานครให้ผู้รับอนุญาตตั้งสถานบริการ ทำสำเนาแบบ สป.4 พร้อมรูปถ่ายอีก 1 ชุด เก็บไว้ ณ ที่ว่าการอำเภอท้องที่ที่สถานบริการนั้นตั้งอยู่

การพิมพ์ลายนิ้วมือ 10 นิ้ว ของผู้ทำงานในสถานบริการตามแบบ สป.4 เมื่อผู้รับอนุญาตจะรับคนเข้าทำงาน จะต้องส่งตัวคนงานไปพิมพ์มือที่สถานีตำรวจท้องที่ พร้อมกับส่งบัตรประวัติไปให้สารวัตรท้องที่ด้วย โดยให้สารวัตรท้องที่จัดอำนวยความสะดวกให้ตามสมควร

การพิมพ์ลายนิ้วมือตามแบบ สป. 4 นี้ ให้พิมพ์เป็น 2 ชุด ส่งให้สารวัตรท้องที่ทั้ง 2 ชุดโดยคัดรูปถ่ายด้านหลังพร้อมเมื่อสารวัตรท้องที่ได้รับแล้วให้ส่งไปตรวจสอบที่กองทะเบียนประวัติอาชญากร ทั้ง 2 ชุด ซึ่งกองทะเบียนประวัติอาชญากรจะส่งคืนพร้อมผลการตรวจสอบ 1 ชุด อีก 1 ชุด กองทะเบียนประวัติอาชญากรจะเก็บไว้ ให้สารวัตรท้องที่บันทึกผลการตรวจสอบพิมพ์ลง

ในช่องผลการตรวจสอบพิมพ์ลายนิ้วมือของแบบ สป.3 ของ ผู้ถูกพิมพ์ลายนิ้วมือ แผ่นพิมพ์ลายนิ้วมือแบบ สป.4 เมื่อบันทึกผลการตรวจสอบในแบบ สป.3 แล้ว ให้สถานีตำรวจท้องที่เก็บรวบรวมไว้

ในกรณีบัตรประวัติซึ่งเก็บรักษาไว้ ณ สถานบริการ สูญหาย ถูกทำลาย หรือชำรุดในสาระสำคัญ ผู้รับอนุญาตตั้งสถานบริการต้องจัดทำบัตรประวัติใหม่ภายในกำหนดเจ็ดวันนับแต่วันที่บัตรนั้นสูญหาย ถูกทำลาย หรือชำรุดในสาระสำคัญ (มาตรา 15)

มาตรา 16 บัญญัติไว้ว่า ห้ามมิให้ผู้รับอนุญาตตั้งสถานบริการ

- (1) รับผู้มีอายุต่ำกว่า 18 ปีบริบูรณ์เข้าทำงานในสถานบริการ
- (2) ยอมให้ผู้มีอายุต่ำกว่า 20 ปีบริบูรณ์ ซึ่งมีได้ทำงานในสถานบริการนั้น เข้าไปในสถานบริการในระหว่างเวลาทำการ
- (3) ยอมให้หญิงซึ่งมิได้ทำงานในสถานบริการเข้าไปในสถานบริการโดยไม่มีขามาด้วย
- (4) ยอมให้ผู้มีอาการเมาสุราประพฤตินุ้ยวายหรือครองสติไม่ได้ เข้าไปหรืออยู่ในสถานบริการระหว่างเวลาทำการ
- (5) จำหน่ายสุราให้แก่ลูกค้า ซึ่งมีอาการเมาสุราจนประพฤตินุ้ยวาย หรือครองสติไม่ได้แล้ว

(6) ยอมให้บุคคลดังระบุไว้ในมาตรา 3 หรือบุคคลที่มาร่วมแสดงดนตรี หรือแสดงอื่นใดเพื่อการบันเทิง พักอาศัยหลับนอนในสถานบริการ

สำหรับกรณีตาม 6 รวมผู้บริการทั้งหมด คือหญิงพาดเนอร์ตามมาตรา 3 (1) หญิงบำเรอหรือผู้บริการนวดให้แก่ลูกค้าตามมาตรา 3 (2) ผู้บริการอาบน้ำ นวด หรืออบตัวตามมาตรา 3 (3) แต่ไม่รวมถึงนักดนตรี หรือนักแสดงอื่นใดเพื่อการบันเทิงตาม มาตรา 3 (4) ซึ่งไม่ต้องรับอนุญาตตั้งสถานบริการประเภทนี้

การกำหนดเวลาเปิดปิดสถานบริการ การจัดสถานที่ภายนอกและภายใน เพื่อความเป็นระเบียบเรียบร้อย เพื่อความสะอาดหรือเพื่อความสะดวกในการตรวจตราของเจ้าหน้าที่ การใช้โคมไฟ หรือการให้หญิงพาดเนอร์ หญิงบำเรอ ผู้บริการอาบน้ำ นวด หรืออบตัวหรือคนรับใช้ติดหมายเลขประจำตัวในสถานบริการดังกล่าว ให้เป็นไปตามที่กำหนดในกฎกระทรวง (ตามมาตรา 17) กฎกระทรวง คือ กฎกระทรวงมหาดไทย ฉบับที่ 3 (พ.ศ. 2521) แก้ไขเพิ่มเติม โดยฉบับที่ 4 (พ.ศ. 2523) และฉบับที่ 6 (พ.ศ. 2524) และคำสั่งนายกรัฐมนตรี ที่ 10/2523 ลงวันที่ 2 ธันวาคม พ.ศ. 2523 คำสั่งนายกรัฐมนตรีที่ 11/2524 ลงวันที่ 8 สิงหาคม พ.ศ. 2524

ผู้รับอนุญาตตั้งสถานบริการ ตามมาตรา 3 (1) จะจัดให้มีสุรา น้ำชา หรือ เครื่องดื่มอย่างอื่นจำหน่าย หรือ จัดให้มีการแสดงดนตรีหรือการแสดงอื่นใดเพื่อการบันเทิงด้วยก็ได้ (ตาม

มาตรา 18) ในกรณีนี้ เป็นการพ่อนผัน เช่น สถานบริการร้าง เต็นรำ หรือรองเง็ง อาจมีการจำหน่ายสุราหรือเครื่องดื่มอย่างอื่น หรือมีการแสดงดนตรีหรือจำอวดหรือเล่นกลสลับรายการก็ได้

ในการจัดให้มีการแสดงเพื่อความบันเทิง ผู้รับอนุญาตตั้งสถานบริการ มีหน้าที่ต้องควบคุมการแสดงมิให้เป็นไปในทางลามกหรืออนาจาร และมีให้มีสัตว์ร้ายเข้าร่วมการแสดงในสภาพที่อาจก่อให้เกิดอันตรายแก่ผู้ชม (ตามมาตรา 19) เช่น การแสดงละครสัตว์นอกจากผู้ควบคุมละครสัตว์แล้ว ผู้รับอนุญาตตั้งสถานบริการที่จัดให้มีการแสดงละครสัตว์นั้น ต้องควบคุมการแสดงด้วยตนเองด้วย ซึ่งตามปกติสัตว์ที่แสดงในละครสัตว์ มักจะเป็นสัตว์เชื่อง ถ้าสัตว์ที่แสดงถูกยั่วยุจนอาละวาดขึ้น สัตว์นั้นน่าจะไม่ใช่สัตว์ร้าย เพราะสัตว์ร้ายจะมีความดุร้ายของมันเองตามธรรมชาติหรือตามสภาพของมัน แต่อย่างไรก็ดี ละครสัตว์ที่นำมาแสดงต่อหน้าสาธารณชน มักจะเป็นสัตว์ที่ได้ชื่อว่าเป็นสัตว์ร้าย เช่น เสือ สิงโต ภู เป็นต้น แต่สัตว์ที่นำมาแสดงเหล่านี้จะเชื่องและเชื่อฟังคำสั่งของผู้กำกับการแสดง ทั้งที่ตามธรรมชาติแล้วสัตว์เหล่านี้เป็นสัตว์ร้าย ซึ่งถ้าสัตว์ดังกล่าวไม่อยู่ในสภาพที่อาจก่อให้เกิดอันตรายแก่ผู้ชมแล้ว ก็ไม่ต้องห้ามตามมาตรานี้

ส่วนการแสดงลามกหรืออนาจาร เคยมีตัวอย่างตามคำพิพากษาศาลฎีกาที่ 5519/2531ว. ผู้จัดการสถานบริการของจำเลยที่ 1 จัดให้มีการแสดงแพ้นักร้องในสถานบริการของจำเลย นางแบบแต่งกายชุดอาบน้ำ คัดเย็บด้วยผ้าลูกไม้บาง บนฟลอร์มีสปอตไลท์ฉายไปมา สามารถมองผ่านช่องว่างของผ้าลูกไม้บางนั้น เห็นนมเนื้อตามร่างกายนางแบบ ลักษณะการแต่งกายเช่นนี้ไม่แตกต่างไปจากการเปลือยกายและเพียงเท่านั้นถือว่า จำเลยที่ 1 ได้จัดให้มีการแสดงเพื่อความบันเทิงในสถานบริการซึ่งเป็นไปในทางลามกหรืออนาจารแล้ว เมื่อจำเลยที่ 1 โดยจำเลยที่ 2 ผู้เป็นหุ้นส่วนผู้จัดการเป็นผู้ได้รับอนุญาตให้ตั้งสถานบริการดังกล่าว จึงมีหน้าที่ต้องควบคุมการแสดงมิให้เป็นไปในทางลามกหรืออนาจาร แม้จำเลยจำ ง. ให้เป็นผู้จัดการดูแลแทน และ ง. จัดให้มีการแสดงอันเป็นความผิดดังกล่าว ในขณะที่จำเลยที่ 2 ไม่อยู่ ก็ทำให้จำเลยทั้งสองหลุดพ้นจากหน้าที่ตามที่กฎหมายบัญญัติไว้นั้นไม่

จากคำพิพากษาศาลฎีกาดังกล่าว แสดงว่ากรณีนี้เป็นสถานบริการที่ได้รับอนุญาตให้ตั้งขึ้น กฎหมายให้มีแต่ผู้รับอนุญาตตั้งสถานบริการ ซึ่งจะต้องปฏิบัติตามข้อกำหนด เงื่อนไขของกฎหมาย ส่วนผู้จัดการจะมีก็ได้ แต่กฎหมายไม่รับรู้รับรอง ถ้าผู้จัดการกระทำผิดข้อกำหนดเงื่อนไขของกฎหมายสถานบริการ กฎหมายถือว่า ผู้จัดการทำแทนในฐานะตัวแทน หรือลูกจ้างของผู้รับอนุญาตตั้งสถานบริการนั้น และผู้รับอนุญาตดังกล่าวจะต้องรับผิดชอบทางอาญาในการกระทำของผู้จัดการ โดยถือว่าเป็นการกระทำหรือละเว้นกระทำของผู้รับอนุญาตเอง

2.4.2.9 ผู้จัดการสถานบริการ³²

โดยทั่วไปเราอาจคิดว่า ผู้จัดการกับผู้รับอนุญาตตั้งสถานบริการเป็นคนเดียวกัน แต่ตามกฎหมายสถานบริการไม่เหมือนกัน โดยตามกฎหมายธุรกิจผู้จัดการอาจเป็นลูกจ้างหรือพนักงานของผู้รับอนุญาตตั้งสถานบริการก็ได้ จึงเห็นได้ว่ากฎหมายสถานบริการมีความยืดหยุ่น คือ ผู้จัดการเป็นผู้ดำเนินการสถานบริการตามมาตรา 3(4) ซึ่งไม่ต้องขอรับอนุญาตตั้งสถานบริการ เพียงแต่แจ้งให้พนักงานเจ้าหน้าที่ทราบก่อนดำเนินการไม่น้อยกว่าสิบห้าวัน ส่วนผู้รับอนุญาตตั้งสถานบริการจะต้องผูกพันกับกฎหมายสถานบริการหลายข้อบังคับและเงื่อนไข ดังนั้น ผู้รับอนุญาตตั้งสถานบริการอาจตั้งผู้จัดการบริหารสถานบริการแทนตนได้ แต่ผู้จัดการนี้ ไม่ใช่ผู้จัดการตามมาตรา 4 ทวิ

ผู้จัดการสถานบริการตามมาตรา 4 วรรคสอง ผู้ใดตั้งสถานบริการตามมาตรา 3(4) ต้องแจ้งให้พนักงานเจ้าหน้าที่ทราบก่อนจัดตั้งไม่น้อยกว่าสิบห้าวัน สถานบริการตามมาตรา 3(4) คือสถานที่ที่มีอาหาร สุรา น้ำชาหรือเครื่องดื่มนอกจากนี้จำหน่าย โดยจัดให้มีการแสดงดนตรีหรือการแสดงอื่นใดเพื่อการบันเทิง

เดิมสถานบริการตามมาตรา 3(4) ถือว่าผิดกฎหมาย จะอนุญาตให้ตั้งไม่ได้ ตามมาตรา 3(4) แห่งพระราชบัญญัติสถานบริการ พ.ศ. 2509 กำหนดไว้ว่า คือ สถานที่ที่มีสุรา น้ำชา หรือเครื่องดื่มนอกจากนี้จำหน่าย โดยใช้สถานที่มิดชิดไม่เปิดเผยต่อบุคคลภายนอก ซึ่งตามสภาพเห็นได้ว่าเป็นที่เหมาะสมแก่การมั่วสุมของหญิงบำเรอและเปิดทำการจนหลังเวลา 22.00 น. เป็นปกติ

ต่อมาพระราชบัญญัติสถานบริการ(ฉบับที่ 2) พ.ศ. 2521 มาตรา 3 ให้ยกเลิกมาตรา 3 เดิม โดยแก้ไขมาตรา 3(4) ใหม่เป็นว่า สถานที่ที่มีอาหาร สุรา น้ำชาหรือเครื่องดื่มนอกจากนี้จำหน่ายและบริการโดยจัดให้มีการแสดงดนตรีเกินสองชิ้น หรือการแสดงอื่นใดเพื่อการบันเทิง และแก้ไขมาตรา 4 เดิม โดยห้ามมิให้ตั้งสถานบริการตามมาตรา 3(1)(2)(3)(4) เว้นแต่จะได้รับอนุญาตจากพนักงานเจ้าหน้าที่ ซึ่งผลก็คือ สถานบริการตามมาตรา 3(4) ต้องได้รับอนุญาตด้วย จึงจะจัดตั้งได้

ต่อมาพระราชบัญญัติสถานบริการ(ฉบับที่ 3) พ.ศ. 2525 มาตรา 3 แก้ไขความในมาตรา 3(4) เป็นว่า สถานที่ที่มีอาหาร สุรา น้ำชา หรือเครื่องดื่มนอกจากนี้จำหน่าย โดยจัดให้มีการแสดงดนตรีหรือการแสดงอื่นใดเพื่อการบันเทิง ซึ่งได้ใช้บังคับมาจนถึงปัจจุบัน และแก้ไขมาตรา 4 โดยเพิ่มมาตรา 4 วรรคสอง ว่า ผู้ใดตั้งสถานบริการตามมาตรา 3(4) ต้องแจ้งให้พนักงานเจ้าหน้าที่ทราบก่อนจัดตั้งไม่น้อยกว่าสิบห้าวันและเพิ่มมาตรา 4 ทวิ ขึ้นความว่า สถานบริการตามมาตรา 3(4) ต้องมีผู้จัดการที่มีคุณสมบัติตามมาตรา 6 และต้องปฏิบัติตามบทบัญญัติแห่งพระราชบัญญัตินี้ นอกจากมาตรา 9 ถึงมาตรา 13 มาตรา 18 มาตรา 21 มาตรา 22

³² ประสงค์ คัมณี. เล่มเดิม. หน้า 25.

เหตุที่มาตรา 4 ทวิ ใช้คำว่า ผู้จัดการ ก็เพราะสถานบริการตามมาตรา 3(4) ไม่ต้องรับอนุญาตตั้งจากพนักงานเจ้าหน้าที่ จึงไม่อาจเรียกว่าผู้รับอนุญาตเหมือนสถานบริการ ตามมาตรา 3(1)(2)(3) ซึ่งต้องรับอนุญาตจัดตั้ง นี่คือข้อแตกต่างระหว่างผู้จัดการกับผู้รับอนุญาต แต่ผู้จัดการกับผู้รับอนุญาต มีข้อเหมือนกันคือตามมาตรา 4 ทวิ บังคับไว้ว่าผู้จัดการสถานบริการตามมาตรา 3(4) ต้องมีคุณสมบัติตามมาตรา 6 ซึ่งเป็นคุณสมบัติที่บังคับไว้สำหรับผู้รับอนุญาตตั้งสถานบริการตามมาตรา 3(1)(2)(3)

2.4.2.10 ผู้บริการ

ผู้บริการ ได้แก่ ผู้สนองความต้องการหรือความบันเทิงแก่ลูกค้าที่มาใช้บริการของสถานบริการนั้น ตามมาตรา 14 ได้แก่ ลูกจ้าง หญิงพาดเนอร์ หญิงบำเรอ ผู้บริการอาบน้ำ นวด หรืออบตัวหรือคนรับใช้ในสถานบริการนั้น ๆ

ลูกจ้าง ได้แก่ คนงานทั่วไป เช่น คนทำความสะอาด คนครัว บ่อย รวมทั้งพนักงานต้อนรับ และแคชเชียร์ ซึ่งตามปกติสถานบริการตามมาตรา 3(1)(2)(3) จะต้องมีลูกจ้างประเภทนี้

หญิงพาดเนอร์ ได้แก่ หญิงคู่เดิน หรือหญิงคู่รำกับแขก ที่เข้าไปเที่ยวในสถานบริการ เช่น หญิงพาดเนอร์ในไนท์คลับ สาวร่าว ซึ่งปกติจะเป็นหญิงบริการตามมาตรา 3(1)

หญิงบำเรอ คือหญิงปรนนิบัติลูกค้า คอยรินหรือป้อนสุรา น้ำชา หรืออาหารแก่ลูกค้า ซึ่งปกติจะเป็นหญิงบริการตามมาตรา 3(2) แต่มีข้อสังเกตในปัจจุบัน มีหญิงประเภทสองหรือชายประเภทสอง คือกะเทยหรือทอมดี้เข้าไปหากินในสถานบริการด้วยคนพวกนี้แม้จะบริการปรนนิบัติลูกค้าทำนองเดียวกับหญิงบำเรอ ก็ไม่เรียกว่าหญิงบำเรอ หรือเป็นคู่เดินรำกับลูกค้าในไนท์คลับ ก็ไม่เรียกว่าหญิงพาดเนอร์ ดังนั้น สถานบริการใดมีกะเทย หรือทอมดี้คอยบริการลูกค้า ก็อาจไม่ต้องขออนุญาตจัดตั้งสถานบริการก็ได้

2.4.2.11 พนักงานเจ้าหน้าที่

ตามมาตรา 3 ได้ให้คำจำกัดความของคำว่า พนักงานเจ้าหน้าที่ ว่า พนักงานเจ้าหน้าที่สำหรับกรุงเทพมหานคร หมายความว่า ผู้บัญชาการตำรวจนครบาล ในจังหวัดอื่น หมายความว่าผู้ว่าราชการจังหวัด

พนักงานเจ้าหน้าที่ นอกจากมีอำนาจหน้าที่ในการพิจารณาสั่งอนุญาตหรือไม่อนุญาต ให้ตั้งสถานบริการตามมาตรา 3(1)(2)(3) หรือรับแจ้งการจัดตั้งสถานบริการตามมาตรา 3 (4) รวมทั้งการออกใบอนุญาตตั้งสถานบริการ การต่อใบอนุญาต การออกใบแทนใบอนุญาต พนักงานเจ้าหน้าที่ยังมีอำนาจหน้าที่ตามพระราชบัญญัติสถานบริการ พ.ศ. 2509 ซึ่งแก้ไขเพิ่มเติมโดยพระราชบัญญัติสถานบริการ(ฉบับที่ 4) พ.ศ. 2546 อีก ดังนี้



1) มีอำนาจสั่งการแสดงตามมาตรา 20 คือเมื่อปรากฏว่าผู้ได้รับอนุญาตตั้งสถานบริการฝ่าฝืนมาตรา 19 ในกรุงเทพมหานคร นายตำรวจตั้งแต่ชั้นสารวัตรขึ้นไป ในจังหวัดอื่น ตั้งแต่นายอำเภอท้องที่ขึ้นไป มีอำนาจสั่งการแสดงได้ กรณีฝ่าฝืนมาตรา 19 คือ จัดให้มีการแสดงเพื่อความบันเทิง ผู้รับอนุญาตตั้งสถานบริการ ไม่ควบคุมการแสดง ไม่ว่าจงใจหรือสะเลย เป็นเหตุให้มีการแสดงเป็นไปในทางลามกหรืออนาจาร ในสถานบริการที่ตนได้รับอนุญาตตั้ง หรือไม่ควบคุมการแสดงจนมีสัตว์ร้ายเข้าร่วมการแสดง ในสภาพที่อาจก่อให้เกิดอันตรายแก่ผู้ชมได้ หากมีการฝ่าฝืนดังกล่าว สารวัตรท้องที่ในเขตกรุงเทพมหานคร หรือนายอำเภอท้องที่ในจังหวัดอื่น มีอำนาจสั่งการแสดงนั้นได้ทันที ซึ่งถือเป็นมาตรการเบื้องต้น เพื่อมิให้การแสดงลามกหรืออนาจารหรือการแสดงที่มีสัตว์ร้ายเข้าร่วมในสภาพที่อาจก่อให้เกิดอันตรายแก่ผู้ชมได้ ดำเนินการอีกต่อไป

ตามหนังสือกระทรวงมหาดไทย ค่วนที่สุด ที่ มท. 0204/ว.1166 ลงวันที่ 19 ตุลาคม พ.ศ. 2525 ให้สารวัตรท้องที่หรือนายอำเภอท้องที่ ซึ่งมีหน้าที่สอดส่องควบคุมดูแล สถานบริการตามมาตรา 3 (4) จัดทำรายงานเสนอผู้บัญชาการตำรวจนครบาลหรือผู้ว่าราชการจังหวัดแล้วแต่กรณีเพื่อสั่งการให้หยุดกิจการได้ครั้งละไม่เกินสามสิบวัน หากการฝ่าฝืนดังกล่าวเป็นความผิดอาญาก็มีอำนาจจับกุมดำเนินคดีตามกฎหมายต่อไปด้วย

ส่วนสถานบริการตามมาตรา 3(1) ซึ่งได้รับการผ่อนผันตามมาตรา 18 ให้จัดให้มีการแสดงดนตรี หรือการแสดงอื่นใดเพื่อความบันเทิงด้วยก็ได้ นั้น ถือเป็นสถานบริการที่จะต้องได้รับอนุญาตให้จัดตั้ง เมื่อได้รับอนุญาตให้จัดตั้งและมีการเปิดการแสดงฝ่าฝืนกฎหมายหรือศีลธรรมหรือปล่อยปละละเลย หรือมีเจตนาให้มีการแสดงลามกอนาจาร นอกจากพนักงานเจ้าหน้าที่จะมีอำนาจสั่งการแสดงได้ทันทีแล้ว สถานบริการนั้นยังอาจถูกสั่งพักใช้ใบอนุญาตหรือสั่งเพิกถอนใบอนุญาตหรือไม่ต่อใบอนุญาตให้อีก นอกเหนือจากการถูกดำเนินคดีอาญาตามความผิดที่เกิดขึ้นด้วยแล้ว

2) เมื่อผู้รับอนุญาตตั้งสถานบริการขาดคุณสมบัติที่ดี ดำเนินกิจการสถานบริการขัดต่อความสงบเรียบร้อย หรือศีลธรรมที่ดี หรือดำเนินกิจการสถานบริการ โดยฝ่าฝืนหรือไม่ปฏิบัติตามพระราชบัญญัตินี้ พนักงานเจ้าหน้าที่มีอำนาจไม่ต่อใบอนุญาต หรือสั่งพักใช้ใบอนุญาตหรือสั่งเพิกถอนใบอนุญาตได้ การสั่งพักใช้ใบอนุญาต ให้สั่งพักได้ครั้งละไม่เกินสามสิบวัน (มาตรา 21)

ก่อนครบกำหนดเก้าสิบวัน นับแต่วันที่ถูกเพิกถอนใบอนุญาต ผู้หนึ่งผู้ใดจะยื่นคำขอรับใบอนุญาตเพื่อตั้งสถานบริการ ณ สถานบริการเดียวกันนั้นไม่ได้ (มาตรา 23) จะต้องรอให้เวลานับแต่วันที่ผู้รับอนุญาตเดิมถูกเพิกถอนใบอนุญาตผ่านพ้นไปเก้าสิบวันก่อน คำว่าผู้หนึ่งผู้ใดตามมาตรา 23 นี้ หมายความว่ารวมถึงผู้รับอนุญาตตั้งเดิมด้วย แต่ถ้าผู้รับอนุญาตตั้งสถานบริการนั้นซึ่งถูกเพิกถอนใบอนุญาต และเข้าขอรับใบอนุญาตตั้งสถานบริการแห่งเดียวกันนั้นอีก หลังจากพ้น

เก้าสิบวัน นับแต่วันถูกเพิกถอนใบอนุญาตเดิม โดยเงื่อนไขเกี่ยวกับคุณสมบัติตามมาตรา 6 เกี่ยวกับสถานที่ตามมาตรา 7 ไม่บกพร่องแล้ว พนักงานเจ้าหน้าที่อาจพิจารณาในทางไม่สั่งอนุญาตก็ได้ เนื่องจากผู้รับอนุญาตดำเนินการสถานบริการขัดต่อข้อห้ามตามมาตรา 21 มาแล้ว แต่ก็ห้าม หากพนักงานเจ้าหน้าที่พิจารณาเห็นว่าอนุญาตให้ตั้งใหม่ได้

แต่ถ้าหากผู้รับอนุญาตตั้งสถานบริการนั้น ซึ่งถูกเพิกถอนใบอนุญาตไปแล้ว ไปขอรับอนุญาตตั้งสถานบริการอีกแห่งหนึ่ง โดยคุณสมบัติตามมาตรา 6 และ 7 ไม่บกพร่อง ผู้รับอนุญาตไม่ถูกผูกพันให้ต้องรอให้ครบเก้าสิบวัน นับแต่วันใบอนุญาตเดิมถูกเพิกถอน เพราะมาตรา 23 ห้ามแต่การขออนุญาตตั้ง ณ สถานบริการเดียวกันเท่านั้น แต่ไม่ห้ามตั้ง ณ สถานบริการแห่งอื่น

3) เมื่อพนักงานฝ่ายปกครองหรือตำรวจชั้นผู้ใหม่ ตามประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญา มีเหตุอันสมควรเชื่อ หรือสงสัยว่ามีการฝ่าฝืน หรือไม่ปฏิบัติตามบทบัญญัติแห่งพระราชบัญญัตินี้ หรือกฎกระทรวง ซึ่งออกตามพระราชบัญญัตินี้ ในสถานบริการแห่งใด ให้เจ้าพนักงานนั้นมีอำนาจเข้าไปตรวจภายในสถานบริการนั้นได้ไม่ว่าในเวลาใดๆ

ในการปฏิบัติหน้าที่ตามวรรคหนึ่ง ให้เจ้าพนักงานผู้มีอำนาจตรวจแสดงบัตรประจำตัวบุคคลที่เกี่ยวข้อง (มาตรา 24)

อำนาจเข้าไปตรวจภายในสถานบริการนั้น หมายถึง ตรวจสถานบริการ รวมทั้งผู้บริการและคนงานในสถานบริการนั้นด้วย และผู้รับอนุญาต ผู้บริการ ลูกจ้าง และคนรับใช้ของสถานบริการต้องให้ความสะดวกแก่เจ้าพนักงานดังกล่าวด้วย ถ้าไม่ยอมให้ความสะดวกจะต้องมีโทษตามมาตรา 25 หรือหากมีการต่อสู้ขัดขวางเจ้าพนักงานดังกล่าว ก็มีโทษตามกฎหมายอาญาอีกด้วย

2.4.2.12 การอุทธรณ์คำสั่งของพนักงานเจ้าหน้าที่

ตามมาตรา 3 วรรคท้าย “พนักงานเจ้าหน้าที่” สำหรับกรุงเทพมหานคร หมายความว่า ผู้บัญชาการตำรวจนครบาล ในจังหวัดอื่น หมายความว่าผู้ว่าราชการจังหวัด

การอุทธรณ์คำสั่งพนักงานเจ้าหน้าที่มีได้ 2 กรณี คือ

1) อุทธรณ์คำสั่งพนักงานเจ้าหน้าที่ที่ไม่ออกใบอนุญาต หรือไม่ต่อใบอนุญาตตั้งสถานบริการตามมาตรา 11 หากพนักงานเจ้าหน้าที่คือผู้บัญชาการตำรวจนครบาล หรือผู้ว่าราชการจังหวัด ไม่อนุญาตให้ตั้งสถานบริการ หรือไม่ต่อใบอนุญาต ผู้ขออนุญาตมีสิทธิอุทธรณ์ ต่อผู้บัญชาการตำรวจแห่งชาติหรือปลัดกระทรวงมหาดไทยภายในกำหนดสามสิบวัน นับแต่วันได้รับหนังสือแจ้งการไม่อนุญาต

การอุทธรณ์ตามมาตรานี้ จะให้ทำในรูปแบบอย่างไร กฎหมาย กฎกระทรวง หรือระเบียบไม่ได้กำหนดไว้ จึงต้องใช้หลักทั่วไปคือผู้ขออนุญาตต้องจับประเด็นว่าผู้บัญชาการตำรวจนครบาลหรือผู้ว่าราชการจังหวัด ไม่อนุญาตให้ตั้งสถานบริการนั้น โดยอาศัยเหตุข้อใดตามมาตรา 6

เกี่ยวกับคุณสมบัติของผู้ขออนุญาต หรือตามมาตรา 7 เกี่ยวกับสถานที่ตั้ง แล้วจึงยกเหตุนั้นขึ้นเป็นประเด็นในการอุทธรณ์

2) อุทธรณ์คำสั่งพักใช้ใบอนุญาตหรือเพิกถอนใบอนุญาตตามมาตรา 22 ในกรณีนี้เมื่อพนักงานเจ้าหน้าที่สั่งพักใช้หรือเพิกถอนใบอนุญาต ผู้รับอนุญาตตั้งสถานบริการมีสิทธิอุทธรณ์ต่อผู้บัญชาการตำรวจแห่งชาติสำหรับในกรุงเทพมหานคร ในจังหวัดอื่นอุทธรณ์ต่อปลัดกระทรวงมหาดไทย โดยให้อุทธรณ์ภายในกำหนดสามสิบวันนับแต่วันได้รับหนังสือแจ้งการสั่งพักการใช้หรือเพิกถอนใบอนุญาตจากพนักงานเจ้าหน้าที่

การอุทธรณ์ทั้งสองกรณีนี้ ผู้ขออนุญาตหรือผู้รับอนุญาตจะยื่นอุทธรณ์ต่อผู้บัญชาการตำรวจแห่งชาติหรือปลัดกระทรวงมหาดไทย แล้วแต่กรณีโดยตรงก็ได้ หรือจะอุทธรณ์ต่อสารวัตรท้องที่หรือนายอำเภอท้องที่ก็ได้ โดยให้สารวัตรหรือนายอำเภอท้องที่เสนอไปตามลำดับชั้นจนถึงผู้บัญชาการตำรวจแห่งชาติหรือปลัดกระทรวงมหาดไทย เพื่อให้มีคำสั่งในอุทธรณ์นั้นและต้องปฏิบัติตามคำสั่งกระทรวงมหาดไทยที่ 483/2521 ข้อ 23

ตามคำสั่งกระทรวงมหาดไทย ที่ 205/2536 ลงวันที่ 6 พฤษภาคม พ.ศ. 2536 แต่งตั้งคณะกรรมการพิจารณาอุทธรณ์คำสั่งเกี่ยวกับสถานบริการ ประกอบด้วยบุคคล ดังต่อไปนี้

- | | |
|--|-----------------------------|
| 1. รองปลัดกระทรวงมหาดไทย ฝ่ายปกครอง | เป็นประธานกรรมการ |
| 2. ผู้ทรงคุณวุฒิด้านให้คำปรึกษากฎหมาย กระทรวงมหาดไทย | เป็นรองประธานกรรมการ |
| 3. ผู้แทนกรมการปกครอง | เป็นกรรมการ |
| 4. ผู้แทนกรมตำรวจ | เป็นกรรมการ |
| 5. ผู้อำนวยการกองตรวจราชการและเรื่องราวร้องทุกข์
สำนักงานปลัดกระทรวงมหาดไทย | เป็นกรรมการและ
เลขานุการ |
| 6. หัวหน้าฝ่ายเรื่องราวร้องทุกข์และกิจการพิเศษ
กองตรวจราชการและเรื่องราวร้องทุกข์ สำนักงานปลัดกระทรวงมหาดไทย | เป็นผู้ช่วยเลขานุการ |
| 7. หัวหน้างานพิเศษ ฝ่ายเรื่องราวร้องทุกข์และกิจการพิเศษ
กองตรวจราชการและเรื่องราวร้องทุกข์ สำนักงานปลัดกระทรวงมหาดไทย | เป็นผู้ช่วยเลขานุการ |
- โดยให้คณะกรรมการมีอำนาจหน้าที่ ดังนี้

1. พิจารณากลับกรอง ตรวจสอบ และเสนอข้อคิดเห็นต่อปลัดกระทรวงมหาดไทย เกี่ยวกับการพิจารณาอุทธรณ์คำสั่งพักใช้ใบอนุญาต เพิกถอนใบอนุญาต ไม่ออกใบอนุญาต หรือไม่ต่อใบอนุญาต ให้ตั้งสถานบริการ
2. พิจารณาเสนอความเห็นอื่นๆ ตามที่ได้รับมอบหมาย

ส่วนกรณีอุทธรณ์ต่อ อธิบดีกรมตำรวจ ได้มีคำสั่งกรมตำรวจที่ 146/2540 ลงวันที่ 31 มกราคม พ.ศ. 2540 แต่งตั้งคณะกรรมการพิจารณาเกี่ยวกับสถานบริการ ให้มีหน้าที่พิจารณาอุทธรณ์คำสั่งผู้บัญชาการตำรวจนครบาล ซึ่งพักใช้ใบอนุญาต เพิกถอนใบอนุญาต ไม่ออกใบอนุญาต หรือไม่ต่อใบอนุญาตให้ตั้งสถานบริการ และเรื่องหาหรือต่างๆ เกี่ยวกับสถานบริการ ประกอบด้วยบุคคลดังต่อไปนี้

- | | |
|-----------------------------------|-------------------------|
| 1. รองอธิบดีกรมตำรวจ | เป็นประธานกรรมการ |
| (ฝ่ายป้องกันและปราบปรามอาชญากรรม) | |
| 2. จเรตำรวจ | เป็นกรรมการ |
| 3. หัวหน้าอำนาจการกรมตำรวจ | เป็นกรรมการ |
| 4. ผู้บังคับการกองคดี | เป็นกรรมการ |
| 5. เลขานุการกรมตำรวจ | เป็นกรรมการ |
| 6. ผู้บังคับการกองวิชาการ | เป็นกรรมการและเลขานุการ |

มีข้อสังเกตว่า ตามกฎหมายหรือกฎกระทรวง เกี่ยวกับการอุทธรณ์คำสั่งนี้ มิได้กำหนดระยะเวลาให้ผู้รับพิจารณาอุทธรณ์ต้องดำเนินการชี้ขาดภายในเวลาเท่าใด ดังนั้น เมื่อยื่นอุทธรณ์ขึ้นไปแล้ว อาจจะทำได้ต้องรอเป็นเวลานาน ซึ่งในระหว่างนี้ ก็ไม่สามารถเปิดดำเนินการได้ตามมาตรา 11 วรรคสอง และมาตรา 22 วรรคสอง บัญญัติไว้ว่า คำวินิจฉัยของอธิบดีกรมตำรวจหรือปลัดกระทรวงมหาดไทย แล้วแต่กรณี ให้เป็นที่สุด

2.4.2.13 โทษตามพระราชบัญญัติสถานบริการ พ.ศ. 2509 ซึ่งแก้ไขเพิ่มเติมโดยพระราชบัญญัติสถานบริการ(ฉบับที่ 4) พ.ศ. 2546

ตามพระราชบัญญัติสถานบริการ มีทั้งโทษทางอาญา ได้แก่ จำคุกหรือปรับ และโทษทางปกครอง ได้แก่ การสั่งให้หยุดกิจการ การพักใช้ใบอนุญาต หรือการเพิกถอนใบอนุญาต สำหรับโทษต่างๆ มีตามตาราง ดังต่อไปนี้³³

³³ ประสงค์ คำณิ. เล่มเดิม. หน้า 31.

ตารางที่ 2.2 ฐานความผิด มาตรา และอัตราโทษ ตามพระราชบัญญัติสถานบริการ พ.ศ. 2509 ซึ่งแก้ไขเพิ่มเติมโดยพระราชบัญญัติสถานบริการ(ฉบับที่ 4) พ.ศ. 2546³⁴

ฐานความผิด	มาตรา	อัตราโทษ
1. ผู้รับอนุญาตตั้งสถานบริการ ผู้ดำเนินการ ลูกจ้าง หรือคนรับใช้ของสถานบริการ สามารถให้ความสะดวกแก่เจ้าพนักงานซึ่งปฏิบัติตามมาตรา 24 ได้ แต่ไม่ยอมให้ความสะดวกนั้น เมื่อเจ้าพนักงานร้องขอ	มาตรา 25	จำคุกไม่เกิน 1 เดือน หรือปรับไม่เกิน 10,000 บาท หรือทั้งจำทั้งปรับ
2. ตั้งสถานบริการตามมาตรา 3 (1) (2) (3) กิจการขัดต่อความสงบเรียบร้อย หรือศีลธรรม หรือมิได้ปฏิบัติให้เป็นไปตามมาตรา 4 ทวิ พนักงานเจ้าหน้าที่มีอำนาจสั่งหยุดกิจการได้	มาตรา 25 ทวิ	ครั้งละไม่เกิน 30 วัน
3. ตั้งสถานบริการตามมาตรา 3 (1) (2) (3) โดยไม่ได้รับอนุญาต หรือดำเนินการสถานบริการเช่นนั้น โดยไม่ได้รับอนุญาต หรือใบอนุญาตถูกพักใช้หรือถูกเพิกถอน หรือดำเนินการสถานบริการตามมาตรา 3 (4) ในระหว่างที่ถูกสั่งหยุดกิจการตามมาตรา 25 ทวิ ในกรณีนี้บุคคลกระทำความผิด ตามมาตรานี้ให้ผู้ดำเนินการสถานบริการนั้นร่วมรับผิดชอบกับนิติบุคคลด้วย	มาตรา 26 วรรคหนึ่ง มาตรา 26 วรรคสอง	จำคุกไม่เกิน 1 ปี หรือปรับไม่เกิน 20,000 บาท หรือทั้งจำทั้งปรับ จำคุกไม่เกิน 6 เดือน หรือปรับไม่เกิน 10,000 บาท หรือทั้งจำทั้งปรับ
4. ตั้งสถานบริการตามมาตรา 3 (4) ต้องแจ้งให้พนักงานเจ้าหน้าที่ ทราบก่อนจัดตั้งไม่น้อยกว่าสิบห้าวัน	มาตรา 26 ทวิ (ฝ่าฝืนมาตรา 4 วรรคสอง)	จำคุกไม่เกิน 6 เดือน หรือปรับไม่เกิน 10,000 บาท หรือทั้งจำทั้งปรับ

³⁴ แหล่งเดิม. เล่มเดิม.

ตารางที่ 2.2 ฐานความผิด มาตรา และอัตราโทษ ตามพระราชบัญญัติสถานบริการ พ.ศ. 2509 ซึ่งแก้ไขเพิ่มเติมโดยพระราชบัญญัติสถานบริการ(ฉบับที่ 4) พ.ศ. 2546 (ต่อ)

ฐานความผิด	มาตรา	อัตราโทษ
5. อาคาร หรือสถานที่ที่ขออนุญาตตั้งเป็นสถานบริการตามมาตรา 4 (1) อยู่ใกล้ชิดวัดสถานที่สำหรับปฏิบัติพิธีกรรมทางศาสนา โรงเรียนหรือสถานศึกษา โรงพยาบาล สถานพยาบาลที่รับผู้ป่วยไว้ค้างคืน สโมสรเยาวชน หรือหอพักตามกฎหมายว่าด้วยหอพัก ในขนาดที่เห็นได้ว่า จะก่อความเดือดร้อนรำคาญแก่สถานที่ดังกล่าวแล้ว (2) อยู่ในย่านที่ประชาชนอยู่อาศัย อันจะก่อความเดือดร้อนรำคาญแก่ประชาชนผู้อาศัยใกล้เคียง (3) มีทางถ่ายเทอากาศไม่สะดวก	มาตรา 26 ทวิ (ฝ่าฝืนมาตรา 7) (1) (2) (3)	จำคุกไม่เกิน 6 เดือน หรือปรับไม่เกิน 10,000 บาท หรือทั้งจำทั้งปรับ
6. กรณีใบอนุญาตให้ตั้งสถานบริการสุveyหายหรือชำรุดในสาระสำคัญ ให้ผู้รับอนุญาตตั้งสถานบริการยื่นคำขอรับใบแทนใบอนุญาตภายในกำหนดสิบห้าวัน นับแต่วันที่ได้ทราบ ว่า ใบอนุญาตสุveyหายหรือชำรุด	มาตรา 27 (ฝ่าฝืนมาตรา 12)	ปรับไม่เกิน 2,000 บาท
7. ก่อนที่ลูกจ้าง หญิงพาดเนอร์ หญิงบำเรอ ผู้บริการอาบน้ำ นวด หรืออบตัว หรือคนรับใช้ เริ่มเข้าทำงานในสถานบริการ ผู้รับอนุญาตตั้งสถานบริการ ไม่จัดทำประวัติของแต่ละบุคคลดังกล่าวจำนวนสองชุด เก็บรักษาไว้ ณ สถานบริการนั้นหนึ่งชุด และส่งไปเก็บรักษา	มาตรา 27 (ฝ่าฝืนมาตรา 14)	ปรับไม่เกิน 2,000 บาท

ตารางที่ 2.2 ฐานความผิด มาตรา และอัตราโทษ ตามพระราชบัญญัติสถานบริการ พ.ศ. 2509 ซึ่งแก้ไขเพิ่มเติมโดยพระราชบัญญัติสถานบริการ(ฉบับที่ 4) พ.ศ. 2546 (ต่อ)

ฐานความผิด	มาตรา	อัตราโทษ
ไว้ ณ สถานที่ตำรวจท้องที่จำนวนหนึ่งชุด บัตรประวัตินั้นอย่างน้อยต้องมี รายการชื่อ ที่อยู่ วันเดือนปีเกิด หมายเลขประจำตัว ภาพถ่าย ครึ่งตัวหน้าตรง ขนาด 4 x 6 เซนติเมตร ลายพิมพ์นิ้วมือทั้งสองนิ้ว ชื่อและที่อยู่ของผู้รับรอง ทั้งนี้ ตามแบบที่กำหนดในกฎกระทรวง ในกรณีที่รายการในบัตรประวัติเปลี่ยนแปลง (ฝ่าฝืนมาตรา 14 วรรคสอง) ไปผู้รับอนุญาตตั้งสถานบริการไม่แจ้งการเปลี่ยนแปลงตามแบบที่กำหนดในกฎกระทรวง ภายในกำหนดเจ็ดวันนับแต่วันที่มีการเปลี่ยนแปลงและให้นำความในวรรคก่อนมาใช้บังคับโดยอนุโลม		
8. ในกรณีที่บัตรประวัติซึ่งเก็บรักษาไว้ ณ สถานบริการสูญหาย ถูกทำลาย หรือชำรุดในสาระสำคัญ ผู้รับอนุญาตตั้งสถานบริการ ไม่จัดทำบัตรใหม่ ภายในกำหนดเจ็ดวัน นับแต่วันที่บัตรนั้นสูญหายหรือถูกทำลาย หรือชำรุดในสาระสำคัญ และให้นำความในมาตรา 14 วรรคแรก มาใช้บังคับโดยอนุโลม	มาตรา 27 (ฝ่าฝืนมาตรา 15)	ปรับไม่เกิน 2,000 บาท
9. ผู้รับอนุญาตตั้งสถานบริการ (1) รับผู้ที่มีอายุต่ำกว่า สิบแปดปีบริบูรณ์ เข้าทำงานในสถานบริการ (2) ขอมให้ผู้มีอายุต่ำกว่าสิบแปดปีบริบูรณ์เข้าไปในสถานบริการในระหว่างเวลาทำการ (3) ขอมให้หญิงซึ่งมิได้ทำงานในสถานบริการนั้นเข้าไปในสถานบริการโดยไม่มีชายมาด้วย	มาตรา 27 (ฝ่าฝืนมาตรา 16 (1) (2) (3) (4) (5) และ (6))	ปรับไม่เกิน 2,000 บาท

ตารางที่ 2.2 ฐานความผิด มาตรา และอัตราโทษ ตามพระราชบัญญัติสถานบริการ พ.ศ. 2509 ซึ่งแก้ไขเพิ่มเติมโดยพระราชบัญญัติสถานบริการ(ฉบับที่ 4) พ.ศ. 2546 (ต่อ)

ฐานความผิด	มาตรา	อัตราโทษ
(4) ยอมให้ผู้ที่มีอาการเมาสุราจนประพฤดิ วุ่นวายหรือครองสติไม่ได้ เข้าไปหรืออยู่ใน สถานบริการระหว่างเวลาทำการ (5) จำหน่ายสุราให้แก่ลูกค้าที่มีอาการเมาสุรา จนประพฤดิวุ่นวายหรือครองสติไม่ได้แล้ว (6) ยอมให้บุคคลดังระบุไว้ในมาตรา 3 หรือ บุคคลที่มาร่วมแสดงดนตรี หรือแสดงอื่นใด เพื่อการบันเทิง พักอาศัยหลับนอนในสถาน บริการ		
10. กำหนดเวลาเปิดปิดของสถานบริการ การจัด สถานที่ภายนอกและภายในเพื่อความเป็น ระเบียบเรียบร้อย เพื่อความสะอาดหรือเพื่อ ความสะดวกในการตรวจตราของเจ้าหน้าที่ การใช้ไฟฟ้า หรือการให้หญิงพาดเนอร์ หญิงบำเรอ ผู้บริการอาบน้ำ นวด	มาตรา 27 (ฝ่าฝืนมาตรา 17)	ปรับไม่เกิน 2,000 บาท
11. ผู้รับอนุญาตตั้งสถานบริการตามมาตรา 3 (1) ไม่จัดให้มีสุรา น้ำชา หรือเครื่องดื่มอย่างอื่น จำหน่ายหรือจัดให้มีการแสดงดนตรีหรือ การแสดงอื่นใดเพื่อการบันเทิงด้วย	มาตรา 27 (ฝ่าฝืนมาตรา 18)	ปรับไม่เกิน 2,000 บาท
12. ในการจัดให้มีการแสดงเพื่อความบันเทิง ผู้รับอนุญาตตั้งสถานบริการ ไม่ควบคุมการ แสดงมิให้เป็นไปในทางลามกหรืออนาจาร และมีให้มีสัตว์ร้ายเข้าร่วมการแสดง ในสภาพ ที่อาจก่อให้เกิดอันตรายแก่ผู้ชม	มาตรา 27 (ฝ่าฝืนมาตรา 19)	ปรับไม่เกิน 2,000 บาท

ตารางที่ 2.2 ฐานความผิด มาตรการ และอัตราโทษ ตามพระราชบัญญัติสถานบริการ พ.ศ. 2509 ซึ่งแก้ไขเพิ่มเติมโดยพระราชบัญญัติสถานบริการ(ฉบับที่ 4) พ.ศ. 2546 (ต่อ)

ฐานความผิด	มาตรการ	อัตราโทษ
13. ผู้รับอนุญาตตั้งสถานบริการ ย้าย แก้ไขเปลี่ยนแปลงหรือต่อเติมสถานบริการ (เว้นแต่จะได้รับอนุญาตเป็นหนังสือจากพนักงานเจ้าหน้าที่	มาตรา 28 (ฝ่าฝืนมาตรา 13)	ปรับไม่เกิน 10,000 บาท

2.4.3 ร้านสปาเพื่อสุขภาพ³⁵

ปัจจุบันสังคมไทยหันมานิยม ทำธุรกิจสปาเพื่อสุขภาพกันมากขึ้นโดยการประยุกต์เอา เรื่องการอาบน้ำ อบสมุนไพร อบไอน้ำ การนวด และกิจกรรมอื่นๆ เพื่อการส่งเสริมสุขภาพ มา ประกอบกันในการให้บริการ หรือบางแห่งก็นำเอารูปแบบการบริการสปา จากต่างประเทศมา ให้บริการก็มี และเนื่องจากลักษณะของกิจการ มีลักษณะเป็นสถานอาบ อบ นวด ที่มีผู้ให้บริการแก่ ลูกค้า จึงเป็นกิจการที่เข้าข่ายเป็นสถานบริการ ตาม กฎหมายว่าด้วยสถานบริการและเข้าข่ายเป็น กิจการที่เป็นอันตราย ต่อสุขภาพ ซึ่งต้องดูแลด้านสุขภาพได้แก่ เรื่องความสะอาด และสุขลักษณะ ตามกฎหมายว่าด้วยการสาธารณสุข ดังนั้น การประกอบกิจการสปาเพื่อสุขภาพ จึงควบคุมและดูแล โดยกฎหมายหลัก ทั้ง 2 ฉบับ ดังกล่าว และโดยที่รัฐบาลมีนโยบาย ให้การสนับสนุนกิจการสปาเพื่อ สุขภาพ เพื่อเป็นการเพิ่มพูนรายได้ทางเศรษฐกิจของประเทศไทย จึงกำหนดให้การใช้กฎหมาย เป็น มาตรฐานหนึ่ง ในการควบคุมดูแลกิจการดังกล่าว ให้ได้มาตรฐาน เป็นที่ยอมรับของนานาชาติอารยประเทศ ว่า เมืองไทยของเรามีกฎหมายที่จะควบคุมให้เป็นไปตามหลักเกณฑ์มาตรฐาน และไม่ก่อให้เกิด ผลกระทบต่อสุขภาพของผู้มารับบริการ ผู้ให้บริการ และผู้อยู่อาศัยใกล้เคียงสถานประกอบการ

เนื่องจากคำว่า สปา ที่ได้ยินและเข้าใจกันนั้น มีหลากหลายความหมายค่อนข้างสับสน จึง ต้องทำความเข้าใจก่อนว่า ความหมาย ขอบเขต และลักษณะของกิจการสปาเพื่อสุขภาพ ตามกฎหมาย ที่มีในประกาศ กระทรวงสาธารณสุขที่ออกตามความ ในพระราชบัญญัติการสาธารณสุข พ.ศ. 2535 และตามพระราชบัญญัติสถานบริการ พ.ศ. 2509 (กฎหมายว่าด้วยสถานบริการ) ซึ่งแก้ไขเพิ่มเติม โดยพระราชบัญญัติสถานบริการ(ฉบับที่ 4) พ.ศ. 2546 ว่ากำหนดไว้อย่างไร เพื่อให้การใช้กฎหมาย เป็นไปตามเจตนารมณ์ ถูกต้อง และกำหนดไว้ตรงกัน ดังนี้

³⁵ พรพรรณ ไผ่สุพร. ศูนย์บริหารกฎหมายสาธารณสุข กระทรวงสาธารณสุข. สืบค้นเมื่อวันที่ 11 กุมภาพันธ์ พ.ศ. 2554, จาก <http://advisor.anamai.moph.go.th/274/27411.html>.

"กิจการสปาเพื่อสุขภาพ" หมายความว่า การประกอบกิจการที่ให้การดูแล และเสริมสร้างสุขภาพ โดยบริการหลักที่จัดไว้ ประกอบด้วย การนวดเพื่อสุขภาพ และการใช้น้ำเพื่อสุขภาพ โดยอาจมีบริการเสริมประกอบด้วย เช่น การอบเพื่อสุขภาพ การออกกำลังกายเพื่อสุขภาพ โภชนาบำบัด และการควบคุมอาหาร โยคะ และการทำสมาธิ การใช้สมุนไพร หรือผลิตภัณฑ์เพื่อสุขภาพ ตลอดจนการแพทย์ทางเลือกอื่นๆ หรือ ไม่ก็ได้ ทั้งนี้ ในประกาศกระทรวงสาธารณสุข ที่ออกตามกฎหมายว่าด้วยสถานบริการ กำหนดเพิ่มเติมว่า ต้องมีบริการเสริมอีก อย่างน้อย 3 รายการ

อย่างไรก็ตาม ถึงแม้จะรู้ และเข้าใจความหมายข้างต้น แต่ราชการส่วนท้องถิ่น ก็อาจจะสับสนอยู่ว่า ตามประกาศกระทรวงสาธารณสุข เรื่อง กิจการที่เป็นอันตรายต่อสุขภาพ(ฉบับที่ 4) ซึ่งอาศัยอำนาจตามมาตรา 31 แห่งพระราชบัญญัติการสาธารณสุข พ.ศ. 2535 ยังมีกิจการที่คล้ายคลึงกัน ในประกาศฉบับดังกล่าว คือ

1. กิจการสปาเพื่อสุขภาพ เว้นแต่เป็นการให้บริการในสถานพยาบาล ตามกฎหมายว่าด้วยสถานพยาบาล เป็นกิจการประเภทที่ 9(1)
2. การประกอบกิจการอาบ อบ นวด เว้นแต่เป็นการให้บริการใน 9(1) หรือในสถานพยาบาลตามกฎหมาย ว่าด้วยสถานพยาบาล เป็นกิจการประเภทที่ 9(2)
3. การประกอบกิจการเสริมสวย หรือแต่งผม เว้นแต่กิจการที่อยู่ในบังคับตามกฎหมาย ว่าด้วยการประกอบวิชาชีพเวชกรรม เป็นกิจการประเภทที่ 9(10)

ดังนั้น เพื่อให้การควบคุมดูแลกิจการสปาเพื่อสุขภาพ และกิจการที่คล้ายคลึงกันข้างต้น ตามประกาศกระทรวงสาธารณสุข ทั้ง 2 ฉบับ เป็นไปอย่างสอดคล้องกัน คณะกรรมการสาธารณสุข จึงได้อาศัย อำนาจหน้าที่ตามความในมาตรา 10(3) และ(4) แห่งพระราชบัญญัติการสาธารณสุข พ.ศ. 2535 ออกคำแนะนำของคณะกรรมการสาธารณสุข ฉบับที่ 5/2547 เรื่อง การควบคุมการประกอบกิจการสปาเพื่อสุขภาพ กิจการอาบ อบ นวด และกิจการเสริมสวย หรือแต่งผม แก่ราชการส่วนท้องถิ่น และเจ้าพนักงานเกี่ยวกับการควบคุม การประกอบกิจการดังกล่าว โดยถือปฏิบัติเป็นหลักเกณฑ์ และมาตรฐานเดียวกัน ตั้งแต่วันที่ 14 ตุลาคม พ.ศ. 2547 ไว้ดังนี้

1. การพิจารณาว่า กิจการใดเป็นกิจการสปาเพื่อสุขภาพ ที่ต้องควบคุมตามพระราชบัญญัติการสาธารณสุข ให้พิจารณาดังนี้³⁶

1.1 กิจการสปาเพื่อสุขภาพ ให้พิจารณาว่า มีการจัดบริการหลัก 1 รายการ คือ การนวดเพื่อสุขภาพ และการใช้น้ำเพื่อสุขภาพ ทั้งนี้ จะต้องให้บริการอย่างอื่น รวมด้วยอย่างน้อย 3 รายการ และต้องไม่เข้าข่ายเป็นการบำบัดรักษาโรค ตามข้อ 8 แห่งประกาศกระทรวงสาธารณสุข "เรื่อง กำหนดสถานที่เพื่อสุขภาพ หรือเพื่อเสริมสวย มาตรฐานของสถานที่ การบริการ ผู้ให้บริการ หลักเกณฑ์

³⁶ แหล่งเดิม.

และวิธีการตรวจสอบ เพื่อการรับรองให้เป็นไปตามมาตรฐาน สำหรับสถานที่เพื่อสุขภาพ หรือเสริมสวย ตามพระราชบัญญัติสถานบริการ พ.ศ. 2509" ออกตามความในมาตรา 3(3) (ข) แห่งพระราชบัญญัติสถานบริการ พ.ศ. 2509 ซึ่งแก้ไขเพิ่มเติมโดย พระราชบัญญัติสถานบริการ(ฉบับที่ 4) พ.ศ. 2546 ส่วนกิจการอื่นๆ ที่มีให้บริการหลักดังกล่าว และไม่เป็นไปตามหลักเกณฑ์มาตรฐาน ไม่ถือว่าเป็นกิจการสปาเพื่อสุขภาพ

1.2 สำหรับ กิจการนวดเพื่อสุขภาพ และกิจการนวดเพื่อเสริมสวย ตามประกาศกระทรวงสาธารณสุข ออกตามความในมาตรา 3(3) (ข) แห่งพระราชบัญญัติสถานบริการ พ.ศ. 2509 ซึ่งแก้ไขเพิ่มเติม โดยพระราชบัญญัติสถานบริการ(ฉบับที่ 4) พ.ศ. 2546 ถือว่า เป็นกิจการที่อยู่ในข่ายกิจการอาบ อบ นวด หรือกิจการเสริมสวย หรือแต่งผม ตามประกาศกระทรวงสาธารณสุข เรื่อง กิจการที่เป็นอันตรายต่อสุขภาพ(ฉบับที่ 4) ด้วย แล้วแต่กรณี

2. เพื่อประโยชน์ในการกำกับดูแลกิจการสปาเพื่อสุขภาพ กิจการนวดเพื่อสุขภาพ และกิจการนวดเพื่อเสริมสวย ราชการส่วนท้องถิ่นนั้น มีอำนาจออกข้อบัญญัติของท้องถิ่น ดังนี้

2.1 กำหนดให้ กิจการสปาเพื่อสุขภาพ กิจการนวดเพื่อสุขภาพ กิจการนวดเพื่อเสริมสวย เป็นกิจการที่เป็นอันตรายต่อสุขภาพ ประเภทกิจการสปาเพื่อสุขภาพ กิจการอาบ อบ นวด หรือกิจการเสริมสวย หรือแต่งผมที่ต้องควบคุมในท้องถิ่นนั้น ตามมาตรา 32(1)แห่งพระราชบัญญัติการสาธารณสุข พ.ศ. 2535

2.2 กำหนดหลักเกณฑ์ มาตรฐาน เงื่อนไขการจัดตั้งสถานประกอบการ ให้ผู้ดำเนินการต้องปฏิบัติ ตามมาตรา 32(2) แห่งพระราชบัญญัติการสาธารณสุข พ.ศ. 2535 ให้สอดคล้องกับหลักเกณฑ์มาตรฐาน ตามประกาศกระทรวงสาธารณสุข "เรื่อง กำหนดสถานที่เพื่อสุขภาพ หรือเพื่อเสริมสวย มาตรฐานของสถานที่ การบริการ ผู้ให้บริการ หลักเกณฑ์ และวิธีการตรวจสอบ เพื่อการรับรองสถานที่เพื่อสุขภาพ หรือเพื่อเสริมสวยตามพระราชบัญญัติสถานบริการ พ.ศ. 2509"

3. ผู้ประกอบกิจการที่ถูกควบคุมตามข้อ 2 ต้องดำเนินการดังนี้

3.1 ให้ผู้ประกอบการในลักษณะที่เป็นการค้า ต้องขอรับใบอนุญาต การประกอบกิจการฯ จากเจ้าพนักงานท้องถิ่นด้วย ตามหลักเกณฑ์ วิธีการ และเงื่อนไขการขอ และการออกใบอนุญาตตามที่ราชการส่วนท้องถิ่นกำหนด³⁷

3.2 ให้ผู้ประกอบกิจการ ขอรับใบรับรองมาตรฐาน สถานประกอบการกิจการสปาเพื่อสุขภาพ หรือกิจการนวดเพื่อสุขภาพ หรือกิจการนวดเพื่อเสริมสวย จากกระทรวงสาธารณสุข ตามประกาศกระทรวงสาธารณสุข ที่ออกตามพระราชบัญญัติสถานบริการ พ.ศ. 2509 ดังนี้

³⁷ แหล่งเดิม.

3.2.1 สถานประกอบการกิจการที่ตั้งอยู่ในท้องที่กรุงเทพมหานคร ให้ยื่นขอใบรับรองมาตรฐานฯ ที่กองการประกอบโรคศิลปะ กระทรวงสาธารณสุข

3.2.2 สถานประกอบการกิจการที่ตั้งอยู่ในท้องที่ต่างจังหวัด ให้ยื่นขอใบรับรองมาตรฐานฯ ที่สำนักงานสาธารณสุขจังหวัด

3.3 สำหรับสถานประกอบการใด ที่ไม่เข้าข่ายเป็นกิจการสปาเพื่อสุขภาพ กิจการนวดเพื่อสุขภาพ หรือกิจการนวดเพื่อเสริมสวย แต่มีบริการนวดที่มีผู้ให้บริการ หรือมีบริการอาบน้ำที่มีผู้ให้บริการ ผู้ประกอบการจะต้องยื่นคำขอรับใบอนุญาต ตามกฎหมาย ว่าด้วยสถานบริการ และกฎหมายว่าด้วยการสาธารณสุข

3.4 กรณีผู้ประกอบการได้รับใบรับรองมาตรฐานฯตามข้อ 3.2 แล้ว ผู้ประกอบการไม่ต้องยื่นขอรับใบอนุญาต ตามกฎหมายว่าด้วยสถานบริการอีก

4. เพื่อเป็นการสนองนโยบายของรัฐบาล ในการส่งเสริม และสนับสนุนกิจการสปาเพื่อสุขภาพ ตามยุทธศาสตร์เพิ่มพูนรายได้ ให้ประเทศไทย ในการพิจารณาอนุญาต ให้ราชการส่วนท้องถิ่น และหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง อำนาจความสะดวก และลดขั้นตอนในการพิจารณาอนุญาต ดังนี้

4.1 กรณีที่ผู้ประกอบการมีใบรับรองมาตรฐานฯแล้ว ให้ราชการส่วนท้องถิ่น พิจารณาอนุญาตได้เลย โดยถือว่าได้ผ่านการตรวจสอบของเจ้าพนักงานสาธารณสุข ด้านสุขลักษณะตามหลักเกณฑ์ ในข้อบัญญัติของท้องถิ่นนั้น

4.2 กรณีที่ผู้ประกอบการยัง ไม่มีใบรับรองมาตรฐานฯ ตามข้อ 3.2 แล้ว และได้ยื่นขอใบรับรองมาตรฐานฯ แล้ว ให้แนบสำเนาการขอใบรับรองมาตรฐานฯ ประกอบการยื่นขอใบอนุญาต ด้วย ทั้งนี้ในการพิจารณาอนุญาตราชการส่วนท้องถิ่น อาจพิจารณาร่วมกับคณะกรรมการตรวจ และประเมินมาตรฐานสถานประกอบการ ในการออกใบรับรองมาตรฐานฯ ตามข้อ 3.2 เพื่อเป็นการลดขั้นตอนการปฏิบัติงาน และอำนวยความสะดวกให้กับผู้ประกอบการที่ยื่นคำขอ

5. ภายหลังจากที่ผู้ประกอบการได้รับใบอนุญาตแล้ว เจ้าพนักงานท้องถิ่นมีอำนาจในการควบคุมกิจการสปา เพื่อสุขภาพ กิจการอาบ อบนวด และกิจการเสริมสวย หรือแต่งผม ตามกฎหมายว่าด้วยการสาธารณสุข ดังนี้

5.1 กรณีผู้ประกอบการไม่ปฏิบัติตามข้อบัญญัติของท้องถิ่น หรือกฎกระทรวง หรือเงื่อนไขในใบอนุญาต เจ้าพนักงานท้องถิ่นมีอำนาจ ในการออกคำสั่งให้ผู้ได้รับใบอนุญาต ปรับปรุงแก้ไขได้ ตามมาตรา 45 หรือ คำสั่งพักใช้ใบอนุญาตตามมาตรา 45 หรือ คำสั่งพักใช้ใบอนุญาตตามมาตรา 59 หรือคำสั่งเพิกถอนใบอนุญาตตามมาตรา 60

5.2 กรณีที่ตรวจพบว่า สถานประกอบการดังกล่าวข้างต้น ปฏิบัติไม่ถูกต้องตามหลักเกณฑ์มาตรฐาน ตามประกาศกระทรวงสาธารณสุข "เรื่อง กำหนดสถานที่ เพื่อสุขภาพ หรือ

เพื่อเสริมสวย มาตรฐานของสถานที่เพื่อสุขภาพ หรือเพื่อเสริมสวย มาตรฐานของสถานที่บริการ ผู้ให้บริการ หลักเกณฑ์ และวิธีการตรวจสอบเพื่อการรับรองสถานที่ เพื่อสุขภาพ หรือเพื่อเสริมสวย ตามพระราชบัญญัติสถานบริการ พ.ศ. 2509" ให้เจ้าพนักงานท้องถิ่น แจ้งกองการประกอบโรคศิลปะ หรือสำนักงานสาธารณสุขจังหวัดที่เกี่ยวข้อง เพื่อตรวจสอบตามหลักเกณฑ์มาตรฐานที่กำหนด เพื่อให้การบังคับใช้กฎหมาย เป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพ สอดคล้อง และสนับสนุนกันระหว่างการ ดำเนินการ ตามพระราชบัญญัติสถานบริการ พ.ศ. 2509 และพระราชบัญญัติการสาธารณสุข พ.ศ. 2535

6. กรณีที่ราชการส่วนท้องถิ่นใด ออกข้อบัญญัติของท้องถิ่น ว่าด้วยการควบคุมการประกอบ กิจการสปาเพื่อสุขภาพ กิจการอาบ อบ นวด กิจการเสริมสวย หรือแต่งผม ควรประชาสัมพันธ์ และ ชี้แจงข้อบัญญัติของท้องถิ่นดังกล่าว ให้ผู้ประกอบการ และประชาชนทราบโดยทั่วกัน เพื่อ ประโยชน์ในการบังคับใช้ต่อไป

กฎหมายว่าด้วยการสาธารณสุข ตามที่กล่าวมา จะเห็นได้ว่า เป็นกฎหมายที่กระจายอำนาจ ให้กับราชการส่วนท้องถิ่น ในการควบคุมดูแลกิจการสปาเพื่อสุขภาพ โดยตรงแล้ว ก็ยังมีกฎหมาย ว่าด้วยสถานบริการอีก 1 ฉบับ ที่เป็นหลัก และยังมีกฎหมายว่าด้วยการควบคุมอาคาร กฎหมาย ว่าด้วยผังเมือง กฎหมายว่าด้วยการคุ้มครองแรงงาน และกฎหมายว่าด้วยการประกันสังคม เป็นต้น ที่ราชการส่วนท้องถิ่นต้องคำนึงถึง เพื่อให้การควบคุมดูแลกิจการสปาเพื่อสุขภาพ เป็นไปอย่างมี ประสิทธิภาพ สอดคล้อง และไม่ขัด หรือแย้งกัน ทั้งนี้ โดยยึดถือเจตนารมณ์ของกฎหมาย ว่าด้วย การสาธารณสุข เป็นหลักในการบังคับใช้ ไม่ว่าจะเป็นการออกข้อบัญญัติของท้องถิ่น ที่จะบังคับใช้ กับประชาชนในท้องถิ่น การพิจารณาออกใบอนุญาต การตรวจแนะนำ การออกคำสั่งให้ปรับปรุง แก้ไข หรือพักใช้ใบอนุญาต หรือเพิกถอนใบอนุญาต และอื่นๆ ล้วนเพื่อที่จะคุ้มครองด้านสุขลักษณะ และการอนามัยสิ่งแวดล้อม มิให้เกิดผลกระทบต่อสุขภาพของประชาชน ทั้งผู้มารับบริการ ผู้อยู่ อาศัยใกล้เคียง รวมทั้งผู้ให้บริการ หรือคนทำงานในสถานประกอบการสปาเพื่อสุขภาพ เป็นสำคัญ³⁸

2.5 ประวัติความเป็นมาของอินเทอร์เน็ตในไทย³⁹

อินเทอร์เน็ตในประเทศไทย เริ่มต้นเมื่อปี พ.ศ. 2530 (ค.ศ. 1987) โดยการเชื่อมต่อกับ คอมพิวเตอร์ ระหว่างมหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์ (<http://www.psu.ac.th>) และสถาบันเทคโนโลยีแห่ง เอเชีย (<http://www.ait.ac.th>) ไปยังมหาวิทยาลัยเมลเบิร์น ประเทศออสเตรเลีย (<http://www.unimelb.edu.au>) แต่ครั้งนั้นยังเป็นการเชื่อมต่อโดยผ่านสายโทรศัพท์ (Dial-up line) ซึ่งสามารถส่งข้อมูลได้ช้า และ

³⁸ แหล่งเดิม.

³⁹ ประวัติความเป็นมาของอินเทอร์เน็ตในประเทศไทย. สืบค้นเมื่อ 1 ธันวาคม 2553, จาก

ไม่เสถียร จนกระทั่ง ธันวาคม ปีพ.ศ. 2535 ศูนย์เทคโนโลยีอิเล็กทรอนิกส์และคอมพิวเตอร์แห่งชาติ (NECTEC) ได้ทำการเชื่อมต่อคอมพิวเตอร์ของมหาวิทยาลัย 6 แห่ง เข้าด้วยกัน (Chula, Thammasat, AIT, Prince of Songkla, Kasetsart and NECTEC) โดยเรียกเครือข่ายนี้ว่า ไทยสาร(<http://www.thaisam.net.th>) และขยายออกไปในวงการศึกษา หรือไม่ก็การวิจัย การขยายตัวเป็นไปอย่างต่อเนื่องจนเดือนกันยายน ปี พ.ศ. 2537 มีสถาบันการศึกษาเข้าร่วมถึง 27 สถาบัน และความต้องการใช้อินเทอร์เน็ตของเอกชน มีมากขึ้น การสื่อสารแห่งประเทศไทย (<http://www.cat.or.th>) เปิดโอกาสให้ภาคเอกชน สามารถเป็นผู้ให้บริการอินเทอร์เน็ต (ISP - Internet Service Provider) และเปิดให้บริการแก่บุคคลทั่วไป สามารถเชื่อมต่อ Internet ผ่านผู้ให้บริการที่ได้รับอนุญาตจากการสื่อสารแห่งประเทศไทย

ความโดดเด่นของการโฆษณาผ่านช่องทางสื่อออนไลน์ คือ สามารถ target หรือเลือกสื่อที่เข้าถึงกลุ่มลูกค้าเป้าหมายได้ตรงเป้า ลูกค้าอยากลงโฆษณาจับคนกลุ่มไหนสามารถเลือกได้ตาม Category ของเว็บไซต์ที่แบ่งตามไลฟ์สไตล์ และความสนใจของลูกค้า เช่น เว็บไซต์สำหรับวัยรุ่น เว็บไซต์สำหรับคนเกะดิดข้าว เว็บไซต์สำหรับคนรักรถ เว็บไซต์สุขภาพ เว็บไซต์การให้บริการ และเว็บไซต์การโฆษณาขายสินค้า เป็นต้น “ไม่ใช่แค่การแบ่งตามลักษณะ Demographic ทั่วไป ว่าเป็นเพศไหน อายุเท่าไร แต่จะแบ่งตามความสนใจ และงานอดิเรก ตรงนี้จึงช่วยให้โฆษณาออนไลน์สามารถ target ได้มากกว่า และเก็บข้อมูลได้ดีกว่า”

สื่อออนไลน์ยังสามารถเป็นอินเตอร์แอคทีฟ มาร์เก็ตติ้ง ที่ทำให้แบรนด์สามารถ “คุย” กับลูกค้าได้ “โฆษณานบนอินเทอร์เน็ตเป็นอินเตอร์แอคทีฟ มาร์เก็ตติ้ง ต่างจากทีวี ทำให้เราสามารถเก็บข้อมูลทุกอย่างว่า ลูกค้ามีพฤติกรรม และวิธี communicate กับแบรนด์อย่างไร สามารถรู้ข้อมูล แม้กระทั่งว่า ลูกค้าเห็นโฆษณาตอนกี่โมง อยู่ในเว็บไซต์นานเท่าไร เล่นกับโฆษณานี้ยังงัย ให้ความสนใจโปรดักต์ตัวไหนบ้าง เป็นต้น

ด้วยอานุภาพของเทคโนโลยีสื่อออนไลน์ และไลฟ์สไตล์ของคนรุ่นใหม่ ที่อินเทอร์เน็ต และคอมพิวเตอร์ แทบจะกลายเป็นส่วนหนึ่งของชีวิตประจำวัน ส่งผลให้ไม่เพียงแต่สินค้าไอที และสินค้าไฮเทคเท่านั้น ที่ใช้สื่อโฆษณาออนไลน์เพื่อเข้าถึงกลุ่มลูกค้า แต่ปัจจุบัน ยังเริ่มขยายวงไปถึงสินค้าคอนซูเมอร์ที่เริ่มหันมาใช้ช่องทางออนไลน์สื่อกับลูกค้าแล้วเช่นกัน เช่น โฆษณาของ AXE, จอห์นสัน Clean&Cear, ข้าวเกรียบซานามิ ฯลฯ เพื่อให้แบรนด์เข้าไปเป็นส่วนหนึ่งของชีวิตประจำวัน ลูกค้า...สร้างประสบการณ์ร่วมผ่านโลกอินเทอร์เน็ต⁴⁰

⁴⁰ กรุงเทพมหานครกิจบิสิค. (2549, 3 กุมภาพันธ์). Interactive Marketing. บนสื่อออนไลน์. สืบค้นเมื่อ 15 พฤษภาคม 2552, จาก <http://www.thinkandclick.com/emarketing/interactive-media.php>.

ประเภทของเว็บไซต์⁴¹

เว็บไซต์สามารถแบ่งออกได้เป็นกลุ่มใหญ่ๆ ได้ 8 ประเภทตามลักษณะของเนื้อหาและรูปแบบของเว็บไซต์ กลุ่มเว็บทั้ง 8 ประเภท การที่จะสามารถใช้งานเว็บไซต์ให้เกิดประโยชน์สูงสุดได้นั้นจำเป็นอย่างยิ่งที่จะต้องเข้าใจถึงลักษณะของเว็บไซต์และจำแนกแยกแยะได้ว่าเว็บไซต์เหล่านั้นมีความแตกต่างหรือเหมือนกันประการใดรวมถึงมีหน้าที่หลักเฉพาะตัวอย่างไรบ้าง

เว็บไซต์สามารถแบ่งออกได้เป็นกลุ่มใหญ่ๆ ได้ 8 ประเภทตามลักษณะของเนื้อหาและรูปแบบของเว็บไซต์ กลุ่มเว็บทั้ง 8 ประเภท ได้แก่

1) เว็บท่า (Portal site) เว็บท่านี้บางครั้งอาจเรียกอีกชื่อหนึ่งได้ว่าเว็บวาไรตี้ (variety web) ซึ่งหมายถึงเว็บที่ให้บริการต่างๆ ไว้มากมาย มักประกอบไปด้วยบริการเครื่องมือค้นหา ที่รวบรวมลิงค์ของเว็บไซต์ที่น่าสนใจไว้มากมายให้ได้ค้นหา รวมถึงบริการที่เกี่ยวข้องกับเรื่องราวที่มีสาระและบันเทิงหลากหลายประเภท เช่น ดูนั่ง ฟังเพลง ดูดวง ท่องเที่ยว IT เกม สุขภาพ หรืออื่นๆ นอกจากนั้นแล้วเว็บท่ายังมีลักษณะในการเป็นแหล่งแลกเปลี่ยนความคิดเห็นของผู้คนในสังคมในเรื่องเกี่ยวกับประเด็นต่างๆ ซึ่งเรียกว่าเว็บชุมชน (community web) คือเป็นเว็บที่ให้บริการพื้นที่แก่กลุ่มคนผู้ที่มีความสนใจในเรื่องเดียวกันได้เข้ามาแลกเปลี่ยนและแสดงความคิดเห็นกัน

2) เว็บข่าว (News site) เว็บข่าวมักเป็นเว็บไซต์ที่สร้างขึ้นโดยองค์กรข่าวหรือสถาบันสื่อสารมวลชนต่างๆ ที่มีสื่อมวลชนประเภทต่างๆ ของตนอยู่เป็นหลัก เช่น สถานีโทรทัศน์ สถานีวิทยุ หนังสือพิมพ์ นิตยสาร วารสาร หรือแม้กระทั่งกระทรวง ทบวง กรมต่างๆ แต่องค์กรเหล่านี้ได้นำเว็บไซต์มาใช้เป็นเครื่องมือในการสื่อสารอีกรูปแบบหนึ่ง เพื่อนำเสนอข่าวและสาระที่เป็นการสรุปใจความสำคัญหรือรวบรวมเนื้อหาจากข่าวในรอบเดือนหรือรอบปี ซึ่งช่วยให้ผู้ใช้สามารถค้นหาข้อมูลและติดตามข่าวสารได้ทุกที่ทุกเวลา แม้ว่าจะอยู่ที่ใดก็ตาม

3) เว็บข้อมูล (Information site) เว็บข้อมูลนั้นเป็นเว็บที่ให้บริการเกี่ยวกับการสืบค้นข้อมูล ข่าวสาร หรือข้อเท็จจริงต่างๆ ตนเองขึ้นมา เพื่อเป็นช่องทางให้ประชาชนหรือกลุ่มบุคคลที่สนใจ ได้เข้ามาศึกษาค้นคว้าข้อมูลที่เกี่ยวข้องกับองค์กรของตนได้ อีกทั้งยังเป็นการสร้างโอกาสในการประชาสัมพันธ์และสร้างความเข้าใจอันดีให้เกิดแก่ประชาชนในสังคมอีกด้วย

4) เว็บธุรกิจหรือการตลาด (Business / Marketing site) เว็บธุรกิจหรือการตลาด เป็นเว็บไซต์ที่มักสร้างขึ้นโดยองค์กรธุรกิจต่างๆ มีจุดมุ่งหมายหลักในการประชาสัมพันธ์องค์กรและเพิ่มผลกำไรทางการค้า โดยเนื้อหาส่วนใหญ่หรือเกือบทั้งหมดมักจะเป็นการนำเสนอที่มีความน่าสนใจและตรงใจกลุ่มเป้าหมายมากที่สุด ทั้งนี้เพื่อผลกำไรทางธุรกิจนั่นเอง

⁴¹ Webmoe. (2551, 31 มกราคม). ประเภทของเว็บไซต์. สืบค้นเมื่อ 15 พฤษภาคม 2552, จาก



5) เว็บไซต์การศึกษา (Education site) เว็บไซต์ศึกษามักเป็นเว็บที่สร้างขึ้นโดยสถาบันการศึกษาต่างๆ หรือองค์กรทั้งภาครัฐและเอกชนที่มีนโยบายในการเผยแพร่ความรู้ และให้โอกาสในการค้นคว้าหาข้อมูลเพื่อการศึกษาแก่นักเรียน นิสิต นักศึกษา รวมถึงประชาชนทั่วไป เว็บไซต์การศึกษาให้ข้อมูลเกี่ยวกับการเรียนรู้ทั้งแบบที่เป็นทางการและไม่เป็นทางการ เว็บที่เกี่ยวกับการศึกษาโดยตรงนั้น ได้แก่เว็บของสถาบันการศึกษา ห้องสมุด และเว็บที่ให้บริการการเรียนรู้แบบออนไลน์ที่เรียกว่าอี-เลิร์นนิ่ง (e-learning) นอกจากนี้แล้วยังรวมถึงเว็บที่สอนหรือให้ความรู้เกี่ยวกับเรื่องต่างๆ เช่น การทำเว็บ การทำอาหาร การถ่ายภาพ การเขียนโปรแกรม ฯลฯ

6) เว็บบันเทิง (Entertainment site) เว็บบันเทิงนั้นมุ่งเสนอและให้บริการต่างๆ เพื่อเสริมสร้างความบันเทิง โดยทั่วไปอาจนำเสนอเรื่องราวเกี่ยวกับการบันเทิงทั่วไป เช่น ดนตรี ภาพยนตร์ ดารา กีฬา ความรัก บทกลอน การ์ตูน เรื่องขำขัน รวมถึงการให้บริการดาวน์โหลดโลโก้และริงโทนสำหรับโทรศัพท์เคลื่อนที่อีกด้วย เว็บประเภทนี้อาจมีรูปแบบที่เป็นอินเทอร์เน็ตเอฟที่ตื่นตาตื่นใจ หรือใช้เทคโนโลยีมัลติมีเดียได้มากกว่าเว็บประเภทอื่น

7) เว็บองค์กรที่ไม่แสวงหาผลกำไร (None-profit organization site) เว็บประเภทนี้มักจะเป็นเว็บที่สร้างขึ้นโดยกลุ่มบุคคลหรือองค์กรต่างๆ ที่มีนโยบายในการสร้างสรรค์ที่ช่วยเหลือสังคม โดยที่ไม่หวังผลกำไรหรือค่าตอบแทน ซึ่งกลุ่มบุคคลหรือองค์กรเหล่านี้ได้แก่ สมาคม ชมรม มูลนิธิ และโครงการต่างๆ โดยอาจมีจุดประสงค์เฉพาะที่แตกต่างกัน เช่น เพื่อทำความดี สร้างสรรค์สังคม พิทักษ์สิ่งแวดล้อม ปกป้องสิทธิมนุษยชน รณรงค์ไม่ให้สูบบุหรี่ หรืออาจรวมตัวกันเพื่อดูแลผลประโยชน์ของสมาชิกในกลุ่ม

8) เว็บส่วนตัว (personal site) เว็บส่วนตัวอาจเป็นเว็บของคนๆ เดียว เพื่อนฝูง หรือครอบครัวก็ได้ โดยอาจจัดทำขึ้นด้วยเหตุผลที่แตกต่างกัน เช่น แนะนำกลุ่มเพื่อน โชว์รูปภาพ แสดงความคิดเห็น เขียนไดอารี่ประจำวัน นำเสนอผลงาน ถ่ายทอดประสบการณ์เกี่ยวกับสิ่งที่เชี่ยวชาญ หรือสนใจ โดยทั้งหมดนี้อาจทำเป็นเว็บไซต์หรือเป็นเพียงเว็บเพจหน้าเดียวก็ได้ เป็นต้น

จากการศึกษาของผู้เขียนพบว่า ธุรกิจที่เกี่ยวข้องกับการนวดที่มีเจตนาจัดให้มีการค้าประเวณี โดยเฉพาะร้านนวดแผนโบราณ สถานบริการ อบ อบ นวด และร้านสปาเพื่อสุขภาพ ได้มีการสร้างเว็บไซต์ของตนเองขึ้น เพื่อโปรโมทการให้บริการของร้านและหาผู้ให้บริการรายใหม่ๆ ด้วย ซึ่งหากการนำเสนอข้อมูลการให้บริการของร้านในลักษณะปกติแล้วเห็นว่า ไม่ก่อปัญหา แต่เนื่องจากปัจจุบันหาได้เป็นเช่นนั้นไม่ กล่าวคือ ธุรกิจที่เกี่ยวข้องกับการนวดที่มีเจตนาจัดให้มีการค้าประเวณีนั้น จะนำเสนอรูปภาพของหมอนวดในลักษณะโป๊เปลือย ลามกอนาจาร ตลอดจนมีคลิปวิดีโอการประกอบกิจกรรมต่างๆ ภายในสถานประกอบการในลักษณะขั้วอารมณ์ทางเพศ และเชิญชวนผู้ให้บริการให้ไปซื้อประเวณีที่สถานประกอบการนั้นๆ ด้วย แต่กลับพบว่า ไม่มีหน่วยงานใด

ให้ความสำคัญกับการเข้าไปปราบปรามหรือเนรเทศกับผู้ประกอบธุรกิจที่เกี่ยวข้องกับการนวดอย่างจริงจังหรือเด็ดขาด ทำให้เว็บไซต์ของธุรกิจเหล่านี้เกิดขึ้นเป็นจำนวนมาก ส่งผลกระทบต่อสังคม อีกทั้งยังแสดงให้เห็นถึงการบังคับใช้กฎหมายของประเทศไทยที่ขาดประสิทธิภาพด้วย ซึ่งผู้เขียนจะได้วิเคราะห์ไว้โดยละเอียดในบทที่ 3 และ 4 ต่อไป